KÉSZÜLT A
VESZPRÉM MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
MEGBÍZÁSÁBÓL

VESZPRÉM MEGYE

TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ MÓDOSÍTÁSA ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM

EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS KERETÉBEN BEÉRKEZETT VÉLEMÉNYEK ÉS JAVASLATOK MEGBÍZÓVAL EGYEZTETETT TERVEZŐI VÁLASZAI

- elfogadásra került a 22/2021. (III.3.) MÖK határozattal -

PESTTERV

2021. ÁPRILIS 21.

MEGBÍZÓI KONZULTÁCIÓ

Dr. Imre László
megyei főjegyző

Fabacsovics Zoltán
megyei főépítész, irodavezető

Várszegi Bernadett
területfejlesztési referens

KÉSZÍTETTE: PESTTERV KFT

Felelős tervezők:

Károlyi János
Schuchmann Péter

További tervezők:

Hanczár Zsoltné
Kollányi László
Rhorer Ádám
Ziman Gergely

2021. április 21.

Megnevezés	Kiküldés/átvétel dátuma	Érkezett határidő:2021.02.01.	Vélemény	Megbízóval egyeztetett Tervezői válasz
Agrárminisztérium	2020.12.17/12.18	2021.01.20	**ÁLTALÁNOS ÉSZREVÉTELEK**	
			Amennyiben Natura 2000 területet, vagy országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területet is érint a Tervezet a vonalas létesítmény-fejlesztések – kiemelten a gyorsforgalmi utak – esetében, akkor vizsgálni szükséges, hogy ez az érintettség hogyan lehet minél kisebb, illetve milyen alternatív megoldások, elkerülések jöhetnek szóba. Abban az esetben, ha a tervezett vonalas létesítményeket mindenképpen szükséges Natura 2000 területen vezetni, az engedélyezési eljárásban pontosan fel kell tárni, hogy mi az a kényszerítő közérdek, amely a Natura 2000 területen keresztül történő vonalvezetést indokolja. Kizárólag a hatályos magyar jogszabályi követelmények, illetve az Európai Tanács 92/43/EGK élőhelyvédelmi irányelvének és az irányelv 6. cikkelyének útmutatója alkalmazásával lehet ilyen jellegű beavatkozás a nevezett területen. Már a tervezés korai szakaszában szükséges ezeket a konfliktusokat kezelni, mert az uniós finanszírozásnak alapfeltétele az uniós feltételek betartatása, a hazai engedélyezési eljárástól függetlenül is, ezért célszerű erre idejében felkészülni. Különösen fontos figyelembe venni, hogy az Európai Unió által finanszírozott beruházások esetén – a legutóbbi gyakorlat alapján – a pályázatok elbírálásánál az Európai Bizottság a területi érintettség meghatározásánál nemcsak a közvetlen érintettséget vizsgálja, hanem széles puffer zónával határozza meg azt a területrészt, melyre a vonalas létesítmény hatással van, így az érintett Natura 2000 területeket is. Fentiekre figyelemmel, javasolt előzetes egyeztetés céljából már a tervezési folyamat elején megkeresni a területileg érintett nemzeti park igazgatóságot.	A területfejlesztési koncepció útkapcsolati javaslatokat, összeköttetéseket tartalmaz, de a nyomvonalak - Natura2000 területekre is tekintettel történő - megtervezése már területrendezési illetve településrendezési feladat. A NAtura2000 területeket hrsz alapúan határozza meg a jogszabály, viszont a megyei területfejlesztési koncepció nem dolgozik helyrajzi számokkal, és a Natura2000 területek vizsgálatát a területfejlesztési koncepciók tartalmi követelményei sem írják elő.
			Nem derül ki egyértelműen a Tervezetből, hogy a Veszprém megyére, illetve a kiemelt térségként kezelt Balaton Kiemelt Térség területére vonatkozó területfejlesztési elképzelések és dokumentációk milyen alá/fölérendeltségi viszonyban vannak. Ez a területrendezési tervek esetében definiálásra került, javasolom ezt a fejlesztési dokumentációk esetében is megtenni.	A két említett dokumentum között nincsen alá/fölérendeltség, de egymással összhangban készülnek. A hazai területfejlesztési szabályozás értelmében előbbit a megyei önkormányzat, utóbbit a kiemelt térségi fejlesztési tanács készítteti. E kiegészítés beépül az anyagba.
			A Tervezetben megjelenik a Balaton vízszintjének tervezett 10 cm-rel történő megemelése. A Balaton szabályozási vízszintjének újabb 10 cm-rel történő emelését természetvédelmi, ökológiai és területjogi vonatkozásokban nem tartom elfogadhatónak. Már a 120 cm-es üzemi vízszint is – eddigi tapasztalatok alapján – olyan kedvezőtlen irányban változtatja meg a tó ökológiai viszonyait, ami a természetvédelmi értékek sokaságának biztos eltűnését eredményezi a parti régió élőhelyein. A Balaton vízszintjének szabályozását nem lehetséges stratégiai szinten csupán a turisztikai céloknak alárendelni, mert az ökológiai sajátságok háttérbe szorulása és a biodiverzitás csökkenése esetén a turisztikai vonzerő alapjai előnytelenül változnak meg, már középtávon is.	Tény, hogy a Balaton térségében a turizmus és a természetvédelem céljait együttesen kell érvényesíteni. Ennek tükrében a szövegpontosítást megtesszük.
			Amennyiben a klímabiztonság megteremtése nagyszámú új naperőmű telepítését, illetve napelemparkok létesítését jelenti – bár környezetvédelmi szempontból előnyös –, úgy az veszélyeztetni fogja a biodiverzitás, a tájak és az élővilág sokféleségének megőrzését, amennyiben nem megfelelő körültekintéssel és élővilág-védelmi technológiák felhasználásával történik. A napelemek telepítése, napelemparkok létrehozása természetvédelmi szempontból csak használaton kívüli ipari területeken, rossz minőségű szántókon vagy épületekre szerelve elfogadható, de tájvédelmi, tájképvédelmi szempontból még így is aggályos lehet. A napelemek többek között veszélyeztetik a vízi rovarokat (mivel a polarizáció miatt vízfelületnek nézik, és petéiket lerakják rájuk), továbbá a denevérek tájékozódását is zavarják a visszavert ultrahangok okán, így olyan – jórészt már meglévő – technológiákat kell a kialakítás során alkalmazni, amelyek ezeket a veszélyeztető tényezőket minimalizálják.	Véleményünk szerint Veszprém megyében meg kell és meg is lehet találni a táj és természetvédelmi érdekek, valamint a megújuló energiaforrások hasznosítását támogató fejlesztési célok közötti optimális egyensúlyt. A megújuló energiaforrások térnyerésének elősegítése országos cél, és Veszprém megye területfejlesztési koncepciója is támogatja a fenntartható fejlődés tekintetében is lényeges napelemparkok létesítését a megye területén. Az ezirányú fejlesztések során a természet és tájvédelem érdekeire tekintettel kell lenni, és ahol erre lehetőség van, célszerű előnyben részesíteni a barnamezős beruházások megvalósítását, de a zöldmezős megvalósítás sem zárható ki, figyelemmel a természetvédelmi érdekekre is.

			Javaslatként jelzem továbbá azokat a fejlesztési irányokat és kormányzati szándékokat az akvakultúra ágazat és a természetesvízi halgazdálkodás vonatkozásában, amelyek kihatással lehetnek a megye fejlődésére, társadalmi-gazdasági viszonyaira, környezetminőségére: •A 2014-2020. évi Nemzeti Akvakultúra Stratégia tervezetének területfejlesztésre vonatkozó részei fontos célkitűzésként nevesítik a gyengébb termőhelyi adottságú, például belvízjárta területek alternatív és fenntartható hasznosítását, ezen belül haltermelési célra történő allokációját. •A Zöld Megállapodás, illetve a „Termőföldtől az asztalig" stratégia és a Biodiverzitás Stratégia célkitűzései, amelyek a biodiverzitást és élőhelyeket fenntartó termelési módokat (így a halastavi termelést) részesítik előnyben. •A korábbi és a 2021-2026. évi Nemzeti Természetvédelmi Alapterv tervezetével összhangban az őshonos halállományok megőrzése és az idegenhonos inváziós fajok elleni küzdelem továbbra is kiemelt cél, ami egyúttal szolgálja a horgászturizmusban rejlő potenciál kihasználását is. •A Veszprém megyét is magába foglaló Közép-Dunántúl régió területén nyilvántartott 3 287 hektárnyi tógazdaságból (halastavak) 2019. évben 2 555 hektár üzemelt, utóbbiból 1406 hektár Natura 2000 terület. A régióban 2019. évben 21 törekonstrukció valósult meg, új tó építésére nem került sor. •Veszprém Megye 70 darab nyilvántartott halgazdálkodási területtel rendelkezik (horgászati célú hasznosítás), melyek teljes területe több mint 3 060 hektár. A Magyar Országos Horgász Szövetség (MOHOSZ) területi tagszövetségeként működő Bakony-Balaton Horgász Szövetség közel 8 400 fő horgászegyesületi tagot tartott nyilván a 2019. évben. A legutolsó ágazati becslések szerint 1 horgász évente 120 000 forintot költ engedélyekre és felszerelésre, ami összesen a megyei tagokra vetítve több mint 1,0 milliárd forintnyi éves költést jelent. A Tervezet halgazdálkodást érintő esetleges kibővítése, átdolgozása esetén – a jelenleginél részletesebb tervek véleményezésében – a szakterületen dolgozó munkatársak szívesen állnak rendelkezésre.	A megadott szempontok figyelembe vétele megtörténik. Az utolsó bekezdéssel a helyzetértékelés gazdasági fejezete kiegészítésre kerül.
			•A „zöld infrastruktúra" szóösszetétel helyett a „zöldinfrastruktúra" szó a helyesen alkalmazandó, ennek megfelelően: „zöld- és kékinfrastruktúra". •A többször előforduló *„kihasználás"* szó helyett a *„használat"*, *„hasznosítás"* szó megjelenítését javasolom.	A szövegpontosítás megtörténik. Bár a ZIKOP nem ezt a szóhasználatot alkalmazza, ezért a ZIKOP idézetek esetében a szöveget változatlanul hagyjuk.
			RÉSZLETES ÉSZREVÉTELEK	
			A Veszprém megye Területfejlesztési Koncepcióját és Programját megalapozó helyzetértékelés (a továbbiakban: Helyzetértékelés) című dokumentum	
			A Helyzetértékelés 14-15. oldalán, a *„Veszprém megye általános jellemzése"* című fejezetben több bekezdés ismétlődik egymás után. Kérem az ismétlések megszüntetését.	Javításra kerül
			Az *„A Táj jellemzői és potenciáljai"* című fejezetben (25. oldal) az *„Országos jelentőségű természetvédelmi területek"* alcím helyett kérem az ***„országos jelentőségű védett természeti területek*** " kifejezés alkalmazását. A Natura 2000 területeket a Helyzetértékelés nem megfelelő helyen tárgyalja, ami félreértelmezésre ad okot. Igaz, hogy a Natura 2000 területek az EU ökológiai hálózataként is értékelhetők, de Magyarország vonatkozásában, jogszabályi kihirdetésük alapján, és gyakorlati szempontból is a jogi értelemben vett védettséget kell hangsúlyozni, ami miatt a védett természeti területekkel egy szinten említendők. Javasolom, hogy a fejezeten belül az „Ex lege védett, valamint egyedi jogszabállyal kihirdetett, hazai és közösségi jelentőségű területek" címszó alatt az ide tartozó részek kerüljenek összefűzésre (a belső tagolás megtartása mellett). Kérem továbbá a 25. oldal ábráit javítani, mivel azok egybecsúsztak, nem értelmezhetőek.	Az észrevétel figyelembevételével a szöveg javításra kerül
			Az *„A mezőgazdaság"* című fejezet (51. oldal) művelési ág mutatói és értékelésük eltér *„A termőföldek területnagyságának és mennyiségének alakulása"* című fejezetben (23. oldal) feltüntetettektől. Kérem az összhang megteremtését itt, valamint a „Környezeti értékelés" című dokumentum „Művelési ágak megoszlása és Művelési ágak változása" fejezetekben (54-56. oldal) foglaltakkal.	Az észrevétel figyelembevételével a szöveg javításra kerül
			A *„Tájképvédelmi területek"* című ábrához (32. oldal) kapcsolódóan megjegyzem, hogy a tájképvédelmi területekkel kapcsolatban a Helyzetértékelésbe csak egy magyarázó szöveg nélküli, félreérhető ábra került be. Az érvényben lévő szabályozás értelmében -***az ország és Veszprém megye egyéb területeire a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet Tájképvédelmi terület övezete lett meghatározva*** , míg -a Balaton Kiemelt Térség területére a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tevéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény alapján a tájképi értékek kiemelt védelme érdekében egy speciálisabb szabályokkal rendelkező Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete is lehatárolásra került. Az ábra ezt a kettősséget nem tükrözi, illetve magyarázó szöveg nélkül nem értelmezhető a tájképvédelmi övezetek kijelölésének szerepe. Kérem, szíveskedjenek pótolni a hiányzó szöveget és az ábrát javítani.	A Veszprém megyei területrendezési terv és a Balaton kiemelt térségre vonatkozó területrendezési terv fogalomhasználata valóban eltérő, de mindkét lehetárolás a tájképvédelem célterületeit határozza meg. Ezek összevont kezelése területfejlesztés vonatkozásásában nem jelent tartalmi különbséget. Ezért a területfejlesztési dokumentumokban a kettősség megjenítése nem indokolt. (A területrendezési tervek tartalmazzák az érintett területeletek egyértelmű szabályozását.)
			Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepció Módosítása című dokumentum (a továbbiakban: Koncepció)	
			Javasolom a 2. „Veszprém megye jövőképe" című fejezet 11. oldalán található mondat kiegészítését az alábbiaknak megfelelően: „… az itt élő emberek képességei, elvárásai és a térség és települései fejlődése között, harmóniát***a természeti és*** a települési környezetben és harmóniát a társadalomban."	Az észrevételt elfogadjuk, a szükséges javítást megtesszük.
			Javasolom a 3. „Célrendszer" című fejezet 3.1. „Célrendszer és a helyzetértékelés kapcsolata" című rész mondatának módosítását az alábbiaknak megfelelően: „… ***<u>a környezeti állapot javítása</u>*** , a kedvező környezeti állapot fenntartása,"	A szövegkiegészítés megtörténik.

			A Koncepció 17. oldalán, a narancsszínnel jelzett célcsoportok (átfogó és stratégiai célok) esetében hiányolom a „környezeti/környezetvédelmi" szó megjelenését. Fontosnak tartom ennek beleszövését a célrendszerbe (az átfogó célokhoz a javaslatom: „A térszerkezet ***és környezete*** tudatos alakítása…", a stratégiai célokhoz a javaslatom: „… zöld és intelligens települések, ***a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra*** hálózatok…").	Az átfogó cél kiegészítését nem támogatjuk, viszont a stratégiai cél kiegészítése megtörténik.
			A Koncepció 3.2. *„A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a zöld és a kék infrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése"* című pont (67. oldal) mondatának kiegészítését javasolom az alábbiak szerint: *„A városok térségeikkel együtt akkor lesznek képesek megfelelni az összetett* ***környezeti*** *-társadalmi-gazdasági kihívásoknak (pl. gazdasági válság helyi következményei, demográfiai válság, klímaváltozás), ha problémákra térségi, integrált megoldásokat találnak ."*	Az észrevételt elfogadjuk, a szükséges javítást megtesszük.
			Az „Alkalmazkodás a klímaváltozáshoz a városokban" felsorolást (69. oldal) javasolom kiegészíteni a **városi zöldfelületek védelme, zöldinfrastruktúra fejlesztése** ponttal, hiszen a települési környezetet, a belterületen élők életkörülményeit a biológiailag aktív felületek nagymértékben befolyásolják. A víz- és zöldfelületek hatással vannak a városklímára – ezen belül is a levegő páratartalmára, hőháztartására (városi hőszigetekre) –, a talajvízháztartásra, a levegőminőségre, valamint – mindezeken keresztül – magára az emberre is. A fenti hatások kiemelt szerepet töltenek be nyári hőhullámok idején is az azokhoz való alkalmazkodásban, ezért az elkészült megyei klímastratégiák hangsúlyos eleme (illetve a települési klímastratégiák esetében várhatóan hangsúlyos eleme lesz) a zöldfelületek fejlesztése.	Az észrevételt elfogadjuk, a szükséges javítást megtesszük.
			A *„Természeti-, táji és egyéb stratégiailag fontos erőforrások megőrzése, fenntartható használata, energiahatékonyság és környezetünk védelme"* című rész (74. oldal) alábbiak szerinti módosítását javasolom. *~~„Veszprém megye jelentős, sajátos és több vonatkozásban egyedi természeti erőforrásokkal rendelkezik, amelyre építve – a hosszú távú fenntarthatóság követelményeinek is eleget téve – jelen nemzedék érdekében tovább erősíthető és bővíthető a gazdaság, hatékonyabban kihasználhatók (és kihasználandók) a táji-, természeti környezetben, a termőföldben, a vizekben és a rendelkezésre álló ásványi nyersanyagokban rejlő potenciálok.~~ Fontos fejlesztési erőforrás és lehetőség is a hosszú távú gazdasági potenciált és az életfeltételek javítását is biztosító –* ***a hosszú távú fenntarthatóság követelményeinek is eleget téve*** *– természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás, az erőforrások megőrzése a jövő generációk számára, mind mennyiségben, mind minőségben."*	Véleményünk szerint Veszprém megye gazdasági bázisához a sokrétű természeti erőforrás potenciál is hozzátartozik, amelyek hasznosítása - természetesen a fenntarthatóság elveinek figyelembe vétele mellett - megyei területfejlesztési érdek. Ezért a szövegrész törlésével nem értünk egyet, a kiegészítést elfogadjuk.
			Kérem a 3.8 fejezet táblázatában (100-102. oldal) szerepeltetni a *2015–2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 27/2015. (VI.17.) OGY határozattal* elfogadott **4. Nemzeti Környezetvédelmi Programot** is, hiszen a hazai környezetpolitikának ez az átfogó stratégiai dokumentuma. Egyúttal felhívom a Tervezet készítőinek figyelmét, hogy a 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2020-ban lezárult, melyre tekintettel a 2021-2026 közötti időszakra szóló 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program (a továbbiakban: NKP), és a *természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény* alapján a Program részét képező V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv kidolgozása jelenleg folyamatban van. Javasolom az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program figyelemmel kísérését. Amennyiben azt az Országgyűlés a Tervezet véglegesítését megelőzően elfogadja, úgy kérem, a Tervezetben szíveskedjenek arra hivatkozni.	Bár a Pénzügyminisztérium vonatkozó útmutatója nem ajánlotta, de az észrevétel alapján a táblázat kiegészítésre kerül.
			Veszprém Megye Területfejlesztési Programja – Stratégiai Program című dokumentum	
			A Koncepcióhoz hasonlóan itt (21-23. oldal) is hiányolom a „környezeti/környezetvédelmi" szó megjelenését mind az átfogó, mind a stratégiai célok esetében. Itt is fontosnak tartom a beillesztését a célrendszerbe (az átfogó célokhoz a javaslatom: *„A térszerkezet* ***és környezete*** *tudatos alakítása…"*; a stratégiai célokhoz a javaslatom: *„…****zöld és intelligens települések, a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra*** *hálózatok…"*)	Id. A hasonló tartalmú észrevételre fentebb adott választ.
			Veszprém Megye Területfejlesztési Programja – Operatív Program című dokumentum	
			A Koncepcióhoz/Stratégiai Programhoz hasonlóan itt is hiányolom a „környezeti/környezetvédelmi" szó megjelenését, kérem a fentiek szerint beillesztését.	Id. A hasonló tartalmú észrevételre fentebb adott választ.
Belügyminisztérium	2020.12.17/12.18	2021.01.06	Országos Kat.véd. Főig:A megkeresést a hatáskörrel rendelkező Fejér Megyei, Vas Megyei és Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságokhoz továbbította.	
			1) A koncepció alapján a szentkirályszabadjai repülőtér sorsa még függőben van [Országos Területrendezési Terv szerint: „kereskedelmi (nemzetközi) repülőtérré fejleszthető"] Amennyiben a szentkirályszabadjai - polgári belföldi forgalmú - repülőtér fejlesztése során a repülőtér nemzetközi forgalmúvá minősítéséről és az ezzel járó határátkelőhely létesítéséről döntenek, akkor az érinti a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság működését. Az esetleges polgári nemzetközi légi forgalom kialakítása a Rendőrség részéről komoly személyi és technikai fejlesztéseket igényelne, ezért egy ilyen irányú döntés előkészítése érdekében javasolom felmérni és megvizsgálni az ehhez szükséges személyi és infrastrukturális feltételeket, illetőleg azok megteremtéséhez szükséges költségvetési fedezet nagyságrendjét és biztosíthatóságát.	A megye Közép-Dunántúli térségbe – ezzel közvetetten az ország, illetve Európa – térszerkezetébe való integrálásának célja elsősorban a megye gazdasága fejlődése lehetőségének kibővítésének számos lehetséges eszközeinek egyike a Koncepció szerint "Veszprém-Szentkirályszabadja repülőtér távlati fejlesztése". A fejlesztés részletes terveinek kidolgozása későbbi feladat.
			2) Javasolom a koncepciót kiegészíteni a csapadékvíz-kezelés jelenlegi helyzetének értékelésével (39. oldal), valamint a klímaváltozás miatti gyakori intenzív csapadéktevékenység okozta károkkal (46. oldal), tekintettel a változékony, kiszámíthatatlan időjárási viszonyokra.	A megyei területrendezési terv helyzetértékelő munkarészei részletesen tartalmazzák a csapadékvíz elvezetés helyzetét. Annak az összefoglalójából átemelésre kerülnek a legfontosabb - a fejlesztéssel összefüggő megállapítások

			3) A csapadékhálózatok, és így a (csapadék)vízelvezetés fejlesztése a korunkra jellemző időjárási viszonyok miatt kiemelkedően fontossá vált, különös tekintettel a települési-vízgazdálkodási szempontokra (településen belül a csapadék okozta károk elhárítása, megelőzése, kivédése stb.), ezért nagyobb hangsúlyt kell fektetni a Stratégia „Klímaváltozás hatásainak a kezelését segítő közműfejlesztési feladatok"-nál a csapadékhálózatok fejlesztésének és kiépítésének fontosságára.	Kiegészítésre kerül a fejezet.
			4) A Belügyminisztérium felzárkózási szakterülete, tekintettel a megyei, területi fejlesztések fontosságára, a megyei önkormányzatokkal való szakterületi együttműködés további megerősítésére részletes javaslatokat is megfogalmazott a területi tervezés társadalmi felzárkózási vonatkozásait illetően. Ezen javaslatokat - a további tervezési munkához felhasználásra - a felzárkózási fejlesztések koordinációjáért is felelős Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság igény szerint a megyei önkormányzat rendelkezésére bocsátja.	A felzárkóztatás releváns szempontjaival a Koncepció kiegészítésre kerül.
			5) A társadalmi felzárkózási célok eléréséhez a megyei stratégiai program és operatív program a Humánfejlesztési Operatív Programban megfogalmazottakat tekinti irányadónak, ezek alapján határozza meg saját megyei fejlesztéseit. A társadalmi felzárkózási fejlesztések meghatározását frissíteni szükséges az aktuális HOP alapján.	A tervezés időpontjában elérhető legfrissebb HOP szerint készült a megyei program. Amennyiben a 2020 december elején ismert változathoz képest van újabb, azt figyelembe vesszük.
			Területfejlesztési Koncepció Az „érzékeny vízbázis" helyett javasoljuk az „érzékeny területen" használatát. A területfejlesztési koncepciókban is érzékeny területeket határoznak meg, ezért szükséges ezen fogalmi logika követése. (87. oldal)	A pontosítás megtörténik.
			A „vízgazdálkodási tervek" helyett a vízjogi terminológiában szereplő „vízgyűjtő-gazdálkodási tervek" használatát javasoljuk. (11. oldal)	A Koncepció 11. oldalán nem, de a 79. oldalán szerepel az említett kifejezés, ott javítása megtörténik.
Emberi Erőforrások Minisztériuma	2020.12.17/12.18	2021.02.01	Az EMMI válaszában: Humánfejlesztési Operatív Program érintett ágazatai, azaz az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Miniszterelnökség Családokért Felelős Tárca Nélküli Miniszterének szakállamtitkárságai közreműködésével véleményezték.	
			Köznevelésért felelős Államtitkár észrevételei:	
			Általános észrevételek:	
			Összességében a köznevelést érintő fejlesztéseket hiányosnak találjuk. A Területfejlesztési Program stratégiai programra és operatív programra bontható. A stratégia 54. oldalán sorolja fel a köznevelés megyei fejlesztési irányait elsősorban a turizmus fellendítése érdekében (identitástudat, idegennyelvtudás) és a korszerű digitális megoldások oktatásban való alkalmazása érdekében. Az 57. oldalon a H umánfejlesztési Operatív Program ból (a továbbiakban: kiemeli azokat a részeket, amelyeket figyelembe kell venni a megyei fejlesztések tervezésekor, így a XXI. szá zadi köznevelés című fejezet is. Szerepel az oktatás a 6.3. Prioritás keretében Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára bizto sítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az eg észségmegőrzés javuló feltétele" címmel, leginkább a területi egyenlőtlenségek miatt. Itt egy indikátor is megnevez ésre kerül : Támogatott gyermekgondozási és oktatási intézmények kapacitásának növelés e (59. A megye Operatív programjának 3. prioritásában szerepel a köznevelés fejlesztése (55 56. oldal): 3.2. A közoktatás fejlesztése keretén belül a nyelvoktatás fejlesztése és a helyi kultúra és a helyi hagyományok a helyi identitástudat növelése érdekében 3.3.Oktatási intézmények fejlesztése 3.6.A távoktatás és digitális oktatás lehetőségeinek bővítése az általános és felnőttképzésben egyaránt "	Konkrét javaslatot nem tartalmazó észrevétel, a köznevelési témakör előfordulási helyeit rögzíti.
			Kérjük a „*közoktatás* " cseréjét minden dokumentumban „ **köznevelés** "	A kért pontosítás megtörténik.
			53. oldal (Stratégiai program),*„A prioritás kapcsolódása a megye területén azonosított térségek fejlesztéséhez, helyzetének javításához:"„ A köznevelési intézmények épületeinek állagromlása miatti az oktatás infrastruktúrájának színvonala nem kiegyenlített."*	A kért kiegészítés megtörténik.
			50. oldal(Operatív program) A *„Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei"* 3. számú prioritásban a szolgáltatások mi-nőségének fejlesztéshez javasolt kiegészítés: *"A köz nevelési intézményeknek helyet adó önkormányzati épületek felújítása, energetikai korszerűsítése, eszközellátottságának javítása"*.	A kért kiegészítés megtörténik.

			„A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartha tó térség és településfejlesztés ” 2. számú prioritáshoz kapcsolódóan az alábbi kiegészítést kérjük: *„A köznevelési intézmények épületei műszaki állapotának és eszközellátottságának korszerűsítésével a családok számára vonzóbbá válik gyermekeik helyi intéz ményekbe íratása, ezáltal is elősegítjük acsaládok helyben maradását, növeljük a térség megtartó erejét. A köznevelési intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek kiemelt célja, hogy a területi különbségeket kiegyenlítve, a minőségi nevelés oktatáshoz v aló hozzáférés egyenlő esélyét megteremtve, a közel azonos színvonalú köznevelési feladatellátáshoz való hozzáférést biztosítva legyenek meg az intézményekben a jelen kor elvárásainak megfelelő infrastrukturális feltételek (megfelelő számú, korszerűen fels zerelt tanterem, szaktanterem, labor, nyelvi képzési helyszín, informatikai és egyéb eszközök, korszerű közösségi terek, a mindennapostestnevelés infrastrukturális és eszköz feltételei, illetve helyi igény szerint a művészeti oktatás, a tehetséggondozás b iztosításához szükséges termek és speciális eszközök).”*	A kért kiegészítés a Stratégiai Program 3. prioritás célkitűzésénél történik meg, ahová a felvetés tematikalag illeszkedik.
			Szociális Ügyekért Felelős Államtitkárság észrevételei:	
			Általános észrevételek	
			A „Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepció Módosítása” címűdokumentumban megjelenik a hozzáférhetőség szempont a „hozzáférhető turizmus” elnevezésű pontban, azonban a további dokumentumokban nem, vagy alig fellelhető. Javasolt ezeket a szempontokat általában az élhető települések vonalán erősebben megjeleníteni, hiszen ezek a szempontok nem csak a fogyatékossággal élők, de az idősek, kisgyermekesek számára is javíthatják a szolgáltatások hozzáférését, illetve a települések élhetőségét, megtartó erejét. Ugyanez igaz a fizikai akadálymentesítésen túl a szolgáltatásokra, illetve a digitális akadálymentesítésre. Az akadálymentesség elvének konzekvens érvényesítése, a hozzáférhetőség biztosítása a Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény alapján tagállami kötelezettség, valamint horizontális feljogosító feltétel a 2021-2027 programozási időszakban, ezzel a felhasználható EU-s források biztosításának is feltétele. Minderre figyelemmel, a fogyatékossággal élők jogainak érvényesítését a lehető legnagyobb mértékben szükséges érvényesíteni a stratégiai dokumentumok kidolgozása során.	A kért kiegészítés megtörténik.
			Továbbá a stratégiai program tartalmaz ugyan a szociális szolgáltatások és intézmények fejlesztésére vonatkozó terveket, de javasolt konkrét fejlesztési elképzeléseket is bemutatni.	A konkrét beavatkozások az Operatív Programban, illetve a megyei ITP keretei között kerülnek bemutatásra.
			Kultúráért Felelős Államtitkárság észrevételei:	
			91 . oldal (Helyzetértékelés) A "*Kulturális intézmény- felszereltség* " alfejezetben szerepelnek a könyvtárak, közművelődési intézmények, ezért megfontolásra javasoljuk az 59. oldalról a múzeumokat, tájházakat bemutató rész áthelyezését ide.	A részfejezet a javaslat szerint áthelyezésre kerül
			102. oldal (Helyzetértékelés) A *„ Területfejlesztés forrása* " fejezetben kérjük bemutatni a Modern Városok Program kulturális fejlesztéseit.	A fejezet kiegészül a Modern Városok Programra való hivatkozással
			112. oldal (Helyzetértékelés) A "*Kulturális politika*" pontban kérjük az Európa Kulturális Fővárosa 2023 program (Veszprém Balaton) feltüntetését, melynek számos infrastrukturál is fejlesztési is van.	A helyzetértékelés kultúrával foglalkozó fejezete kiegészül a Modern Városok Programra való hivatkozással
			40. oldal (Stratégiai Program) *„ Az egész életen át tartó tanulás* " vonatkozásában javasoljuk a kulturális intézmények nem formális és informális tanulási programjainak feltüntetését, mint amelyek segítik a formális oktatásba történő be és visszalépést.	A kért kiegészítés a javasolt programok általános szövegbe foglalásával megtörténik.
			54. oldal (Stratégiai Program) "*A közösségi művelődés intézményrendszere* ” kifejezést kérjük "*kulturális intézményrendszere* “ kifejezésre cserélni (indoka, hogy utóbbiba a közművelődésen kívül a könyvtárak, múzeumok, levéltárak stb.) is bele tartoznak. E pontot egyébként praktikusabb lenne az 55. oldal Kulturális fejlesztések alá elhelyezni.	A kért pontosítás megtörténik.
			55. oldal (Stratégiai Program) A (Kulturális fejlesztések) szükségesnek látjuk a Veszprém, Európa Kulturális Fővárosa 2023 fejlesztések, ennek keretében pedig a Nemesvámos Balácapuszta, római kori villagazdaság régészeti bemutatóhely (Magyar Nemzeti Múzeum) fejlesztésének megemlítését.	A kért kiegészítés a Koncepcióban az EKF2023 rövid ismertetőjével megtörténik. Konkrét fejlesztési helyszínek felsorolása nem indokolt.
			57. oldal (Stratégiai Program) A *„Társadalmi felzárkózás* " fejezet felsorolásba kérjük beilleszteni: „a kulturális intézmények által folytatott, az egész életen át tartó tanulást támogató fejlesztés ek támogatása”.	A kért kiegészítés megtörténik.
			60. oldal (Stratégiai Program) A *közreműködő szereplők* körében kérjük az önkormányzati intézmények feltüntetését is.	A kért kiegészítés megtörténik.
			6. oldal (Operatív Program) A 4. pontban (Szociálisabb Európa) kérjük a kultúra feltüntetését (tanórán kívüli nem formális és informális tanulási programok, egész életen át tartó tanulás támogatása, tehetséggondozás, közösségek fejlesztése).	A hivatkozott szövegrész idézet, aminek kiegészítése ennek okán nem lehetséges.
			26. oldal (Operatív Program) Az 1.2. pontból hiányzik a Modern Városok Program és a Magyar Falu Program ismertetése.	A kért kiegészítés megtörténik.
			31. oldal (Operatív Program) A 2.2.1. fejezet táblázatban kérjük a kultúra beemelését a szolgáltatások közé.	A megadott oldalszám vagy a fejezetszám téves, így nem beazonosítható. Az operatív program számos ponton tartalmazza a kultúrával összefüggő fejlesztéseket, így e kiegészítés nélkül is megfelelően reprezentált az anyagban.
			39-42 . oldal (Operatív Program) A táblázat 1.3. sorába (Közösségfejlesztés) kérjük a kulturális intézmények beemelését a jellemző kedvezményezettek körébe. Ugyanott az 1.4. sorban javasoljuk az „önkormányzati intézmények” gyűjtőfogalom alkalmazását. A 2.3., 2.4. és 2.7. sorokban az önkormányzatok és az önkormányzati gazdasági táraságok mellett javasoljuk az önkormányzati intézmények feltüntetését is a jellemző kedve zményezettek körében. A 3.3. sorban javasoljuk a kulturális intézmények és civil szervezetek feltüntetését, mert a művészeti alkotásokhoz szorosan kapcsolódnak.	A kért kiegészítés megtörténik.
			55. oldal (Operatív Program) A 2.3.2. fejezet táblázatában a 3.2. sorban a jellemző kedvezményezettek körénél kérjük a kulturális intézmények beemelését, mert kapcsolódik a kultúrához.	A kért kiegészítés megtörténik.
			58- 59. oldal (Operatív Programok) A 3.13. sorban ugyancsak kérjük a kulturális intézmények beemelését, mert települési szinten elsősorban a közművelődési intézmények a közösségfejlesztés bázisai. A 3.15. sorban a „közművelődési intézmények” felváltását kérjük a szélesebb körű „kulturális intézmények” gyűjtőfogalommal (melynek a közművelődés is része).	A kért kiegészítés megtörténik.
			Általános észrevétel (Koncepció) Tekintve, hogy a tartalmi elemek megegyeznek a stratégiai és az operatív programban foglaltakkal, az észrevételek itt is érvényesek.	Ld. az ott megadott választ.

Miniszterelnökség, Családokért Felelős Tárca Nélküli Miniszter észrevételei:	
Általános észrevétel: Örömmel vettük, hogy *„Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepció Módosítása”* dokumentumban szerepelnek az alábbiak: Az *„Atipikus foglalkoztatási formák megerősítése” (23. oldal) és „A megye szinten támogatandó telepü-lési szintű célok és eszközök köre széles*: …**a bölcsődei, óvodai ellátás bővítése, elérhetőségek** *javítása”* (35. oldal). Valamint a „Bölcsődei-, óvodai férőhelyek bővítése meglévő férőhelyek korszerűsítése, szakmai színvonalának emelése a fiatal anyáknak a munka világába való könnyű visszavezetése, a gyerekek képességei fejlesztése érdekében”(42. oldal).	Támogató észrevétel, választ nem igényel.
58.oldal (Helyzetértékelés) Javasoljuk a "*Társadalmi környezet* ” fejezetben vagy más releváns helyen hivatkozásra kerüljenek az alábbi stratégiai dokumentumok: a Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009 2024 (Készítette: Magyarország Kormánya, 2009), Idősügyi Nemzeti Stratégia 2034 ig (Készítette: Szociális és Munkaügyi Minisztérium, Készült: 2009), „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” akcióterv (1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat Az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021- 2030) akcióterv elfogadásáról,valamint a végrehajtásának a 2021−2022. évekre szóló Intézkedési Tervéről)	A felsorolás megtörténik.
Sportért Felelős Államtitkárság észrevételei: Megyegyezik a NDHSZ partneri véleményével	
Általános értékelés	
A koncepció szerkezete, felépítése, adattartalom szerinti építkezése szempontjából - az EMMI Sportért Felelős Államtitkárságának álláspontja szerint - kiemelten magas minőséget képvisel. A megye releváns adatainak szakterületenkénti bemutatása, az információk rendszerezése és logikai felépítése érthetővé és könnyen értelmezhetővé teszi a dokumentumelemzést.	A helyzetértékelés kiegészül az EMMI javaslata figyelembevételével egy "Veszprém megye sportja" című fejezettel.
Helyzetértrékelés – előkészítő fázis	
A helyzetértékelő fejezet kapcsán megállapítható, hogy csupán néhány közvetett szakterületi ponton hivatkozik a sport szakpolitikát érintő körülményekre. Így a zajterhelés kapcsán hivatkozik a megyei sportlétesítményekre (35. oldal), míg a légi közlekedés kapcsán a tapolcai sport-és modell repülőtérre (84. oldal). Az építészeti örökség, helyi kultúra pontban a dokumentum szintén utal a sportra, mint szellemi bázisra (91. oldal), de ezen kívül a sport szektort érintő információk, adatok bemutatása nem történik meg.	Választ nem igényel.
Meglátásunk szerinti ezért a helyzetértékelés kötetet érdemes kiegészíteni azokkal az alapvető témakörökkel, melyek alátámasztják a koncepció egyéb megállapításait, így különösen •a helyzetértékelés SWOT elemzésében megjelenő megállapítást, miszerint *az aktív üdülés, a szabadidősport sportlétesítményi feltétele csaknem teljes egészében hiányzik a Balaton-parton. A térség szabadidősport és sportrendezvény kínálata szegényes;* •valamint a fejlesztési célok keretében írtakat, mely szerint Veszprém megye 2030-ig szóló kiemelt célkitűzése *a gazdasági és társadalmi versenyképesség növelése a területi egyenlőtlenségek csökkentése mellett, ennek keretében pedig a gyarapodó, egészséges, képzett és kulturált, a munkaerőpiacon versenyképes népesség biztosítása, valamint a lakosság életminősége javítása, jól léte biztosítása, a társadalom fejlesztése, és stratégiai cél az egészséges társadalom megteremtése, az egészség megőrzése.*	A helyzetértékelés kiegészül az EMMI javaslata figyelembevételével egy "Veszprém megye sportja" című fejezettel.
A sport olyan szakpolitikai terület, melyek az egészségvédő testmozgás ágazatközi előmozdítása szempontjából kiemelt jelentőséggel bír egészségügyi mind pedig oktatási szempontból. Az Államtitkárság ezért hiányolja, hogy a megye sportélete, a megyei területfejlesztésben betöltött gazdasági és társadalmi dimenziói szinte egyáltalán nem jelennek meg a helyzetelemzésben, még a kapcsolódó szakpolitikák keretében sem, mely a kohéziós politika tervezhetősége szempontjából ugyanakkor kívánatos lenne, különösen a megyei/helyi lakosság a sportlétesítményekhez és -szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférésének megteremtése érdekében, mely mind a fiatalok, mind pedig a felnőtt és az időkorú lakosságot mint célcsoportot szempontjából lényeges körülmény. A sport ágazati fejlesztések szempontjából *a koncepció helyzetértékelés kötete nem tartalmaz a megyére, illetve a járásokra vonatkozó, konkrét adatokat felvonultató helyzetelemzést a sportszolgáltatást nyújtó vállalkozások számára, tevékenységére, megyei elhelyezkedésére, esetleg gazdálkodási formájára* nézve, de nem találhatunk információt az alapvetően civil alapokon építkező *megyei sportszervezeti életről és sportegyesületi adatokról sem* (a versenysportban sem, bár a kohéziós politika szempontjából nem is ez, hanem *a lakosság számára nyújtott szabadidősport szolgáltatások, a diáksport és a felsőoktatási sport a meghatározó*).	A helyzetértékelés kiegészül az EMMI javaslata figyelembevételével egy "Veszprém megye sportja" című fejezettel.
A fentiek mindenképpen **javasolt alaposabban bemutatni a megyében működő sportszervezetek, köztük a sportvállalkozások releváns adatait, kitérve lehetőség szerint – különösen a nemzeti köznevelést - óvodák, iskolák - helyben támogató tevékenységükre, legalább a látvány-csapatsportokban (Magyar Kézilabda Szövetség, Magyar Labdarúgó Szövetség, Magyar Kosárlabdázók Országos Szövetsége, Magyar Jégkorong Szövetség, Magyar Vízilabda Szövetség, Magyar Röplabda Szövetség programjai)**, tekintve hogy a VMOP – a tervezetek szerint – támogatni fogja az óvodai mozgásfejlesztést, és az általános iskolai oktatás kiegészítését iskolán kívüli eszközökkel a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében.	Helyzetértékelés kiegészül egy sport fejezettel, mely tartalmazni fogja a megye sportszövetségeit valamint a diáksport, a tömegsport, a versenysport valamint a fgyatékosok sportjára vonatkozó legfontosabb megállapításokat.
Emiatt a megyei óvodák, iskolák számára sportági intézményi, egyesületi programokat biztosító helyi sportszervezetek, sportklubok legalább felsorolásszerű bemutatása (pl. Kézilabda az iskolában program, Bozsik Intézményi vagy Egyesületi Program, stb.) mindenképpen előremutató és hasznos lehet a koncepcióban.	Helyzetértékelés kiegészül egy sport fejezettel, mely tartalmazni fogja a megye sportszövetségeit valamint a diáksport, a tömegsport, a versenysport valamint a fgyatékosok sportjára vonatkozó legfontosabb megállapításokat.Ezen túlmenő részlezettségő bemutatás pld a megyei óvodák, iskolák számára sportági intézményi, egyesületi programokat biztosító helyi sportszervezetek, sportklubok felsorolásszerű bemutatása, valamint a megyei felsőoktatási, hallgatói sportélet bemutatása, az egyetemi-főiskolai sportszervezetek, a hallgatói sportirodák alapvető adatainak megadása, az egyetemi sportinfrastruktúra bemutatása nem a megyei területfejlesztési dokumentumok módosítását megalapozó helyzetértékelés része kell, hogy legyen, hanem a megyei sport koncepció megújítását megalapozó vizsgálaté.

			A helyzetelemzés ugyan több helyen utal továbbá a megyei felsőoktatási intézményi hálóra (Pannon Egyetem: Veszprém, Pápa), de ahhoz kapcsolódóan a sport szektorális információkra sajnos szintén nem tér ki, így fentiekhez hasonlóan **javasoljuk, hogy a koncepcióban** – bár a felsőoktatási tartalmakról általában véve az ITM hatáskörébe tartozó kérdés átfogó véleményt alkotni –**a megyei felsőoktatási, hallgatói sportélet bemutatása is történjen meg, az egyetemi-főiskolai sportszervezetek, a hallgatói sportirodák alapvető adatainak hivatkozásával, az egyetemi sportinfrastruktúra és erőforráskészlet ismertetésével.**	Lsd:mint fent
			Sajnálatos módon *a helyzetelemzés tervezetéből hiányoznak a megyei sportlétesítményekre vonatkozó részletes információk, adatok* is, melyek hiányában nehézkes megítélni, hogy a megyében pontosan mely településeken, járásokban jobb, vagy rosszabb az infrastrukturális helyzet a sport szektorban, hol van szükség konkrétan beavatkozásokra. Az előzőek miatt **javasoljuk, hogy a helyzetelemzés (a meglévő, akár a közelmúltban fejlesztett, akár a megvalósítani tervezett), a megyei lakosság által is elérhető sportlétesítmények adataira vonatkozóan dolgozza fel a sportlétesítmény ellátottság helyzetét, és lehetőség szerint ez is váljon a koncepció részévé.** A tervezés megalapozásához és a bizonyíték alapú döntéshozatalhoz szükségesnek ítéljük a részletesebb információk bemutatását a jelenlegi helyzetről, **ezért javasoljuk, hogy a látvány-csapatportok társasági adókedvezménye keretében, tárgyi eszköz beruházás formájában a megyében létrehozott, vagy akár a hazai költségvetési forrásokból, illetve legalább a 2014-2020 közötti időszakban európai uniós forrásokból kialakított, felújított, bővített infrastruktúrákat (tornaterem építési program, tanuszoda építési program) is mutassa be a koncepció lehetőség szerint ne csupán nagyvárosi, hanem kistelepülési szinten is.**	Lsd: mnt fent
			A koncepció módosítása	
			Üdvözöljük, hogy a koncepció Veszprém megye jövőképét bemutató fejezetében a távlati elképzelések részeként kerül megemlítésre, hogy a *megyében tovább nő a születéskor várható élettartam, a megye településein biztosítottak az egészséges élet megőrzésének, illetve a gyógyulás feltételei* , és a helyzetértékelés fejezetben is megjelenő vonatkozó átfogó és stratégiai célok itt is megjelennek, harmonizálnak azzal.	Támogató vélemény, választ nem igényel.
			A lakosság életminősége javítása, „jól léte" biztosítása átfogó cél keretében megjelenő egészséges társadalom megteremtésére irányuló céltételezés logikasan fogja át és keretezi a vonatkozó közvetlen stratégiai célkitűzést (2.1. Egészséges társadalom megteremtése, az egészség megőrzése, a járványok terjedésének és a betegségeknek a megelőzése, a gyógyulás feltételeinek javítása), de az Államtitkárság nagyra értékeli, ***hogy az egészség megőrzését és helyreállítását segítő helyi programok támogatása*** a foglalkoztatottság bővítése érdekében a Gazdasági növekedés (1.1.) tárgyú stratégiai célban is első helyen jelenik meg, valamint a Vidékies térségek értékalapú stratégiai cél (1.3.) keretében is több helyen utal a koncepció az egészség kapcsán (is) a helyi népesség igényeinek kielégítésére, az egészségügyi szolgáltatások, valamint a vidéki népesség egészségügyi ellátásának fejlesztésére, amely összhangban van a sport gazdasági és társadalmi dimenzióival.	Támogató vélemény, választ nem igényel.
			További pozitívum, hogy Veszprém megye társadalmának egészsége és megújulóképessége növelése érdekében cél a népességszám csökkenésének megállítása és nagyobb távlatban a népesség növelése, melyet a megyei döntéshozók - többek közt -*a lakosság egészségi állapotának javításával, a várható élettartam növelésével* kívánnak elérni. Szintén támogatandó, hogy eszközként megjelenik e körben *az egészségfejlesztő, a betegségek hatékony megelőzését elősegítő programok megvalósítása, az egészséges életmód, a sport és a mozgás, valamint az egészséges táplálkozás ösztönzése, a hatékony közegészségügyi és egészségügyi szolgáltatások, a megelőzés és egészségfejlesztés, valamint a rekreáció biztosítása, ehhez a megyei szinten rendelkezésre álló eszközök mozgósítása.*	Támogató vélemény, választ nem igényel.
			Kirívóan részletesnek és informatívnak tartja a 2.1. stratégiai cél eszközrendszerének bemutatását,**de javasolt, hogy a hatékonyan működő egészségügyi ellátórendszeren túl (illetve részint annak keretein belül a koncepció a kapcsolódó ágazatközi fejlesztésre is mutasson rá, azon belül pedig az egész életen át tartó, fizikailag aktív életvezetés támogatása és ösztönzése is kerüljön kiemelésre** . Főleg amiatt, hogy az egész séges élelmiszerek előállítása a koncepcióban több helyen megjelenik, az energiaegyensúly érdekében érdemes lehet a sport szakterületi elképzeléseket is mélyebben kifejteni. A partnerségi kapcsolatok közte a civil közösségekkel való együttműködések fontosságát a koncepció ugyan jelenleg is említi,**de Veszprém megye jelentősége (a Balaton Kiemelt Térséggel való közvetlen kapcsolódása okán is) feltételezi, hogy az országos rekreációs és egészségfejlesztő testmozgásprogramok, iskolai és felsőoktatási spor ttevékenységet ösztönző programokba való bekapcsolódása koncepció szinten is markánsa(bba)n jelenjen meg.**	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			Bár a 2.3. *Az életminőség javítása. Az élet-és lakókörülmények fejlesztése a települések élhetőségének javításával, közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom kialakítása* c. stratégiai cél kiemelten említi a fizikai aktivitás, szabadidős testmozgás és sport fejlesztését, az Államtitkárság kifejezetten javasolja, hogy a kohéziós politikához való és a Versenyképes Magyarország Operatív Programhoz, mint az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), valamint Magyarország társfinanszírozásában megvalósuló programhoz való közvetlen kapcsolódás megteremtése érdekében **a koncepció legalább az alábbiak szerint, részletesebben fejtse ki a megyében megvalósítani tervezett, helyi szintű humán és ESZA típusú beavatkozások körét, közte a következő sportcélú fejlesztési elképzeléseket is:** **-kisgyermekkori, óvodai mozgásfejlesztést célzó programok** - mivel a nevelési oktatási intézmények óvodai szintjén is fontos a mozgásfejlesztés, nem csupán az iskolai mindennapos testnevelésben; - **a végzettség nélküli iskolaelhagyás érdekében az általános iskolai oktatás iskolán kívüli eszközökkel történő kiegészítését támogató programok (kiemelten a helyi sportszervezetek hazai sportszövetségek intézményi és egyesületi programjaiba, valamint nemzetközi sportesményekhez – Veszprém megye tekintetében akár nemzetközi kulturális eseményekhez, mint amilyen a Veszprém Európa Kulturális főváros 2023 programhoz – kapcsolódó, fiatalok bevonását célzó programjaiba való bekapcsolódást ösztönző kezdeményezések)** - mivel a VMOP tervezetten a helyi civil, sportszervezeti keretek közötti megvalósítású projekteket támogatja majd; - **a megyei felsőoktatási intézmények részvételének ösztönzése az intézményi és lakossági szabadidősportot, egészségnevelést támogató programokban (egészségfejlesztő egyetemek)** – mivel ez jelenleg hiányzik a koncepcióból, és az egyetemek környékbeli lakosság egyészségfejlesztésében betöltött szerepe kulcsfontosságú	A javasolt kiegészítés megtörténik.

			A fentiek beépítése azért is indokolt elsősorban ebben a formában, mert koncepció jelenlegi szerkezete az egészségügyi beavatkozások nagy részét ugyanis – például: *a gyermekkorhoz kapcsolódó egészségügyi szolgáltatások fejlesztését, a hatékony egészségkommunikációt* – az intézmények infrastruktúrájának fejlesztése keretében helyezi el, és nagyon hangsúlyosan az egészségügy alap- és szakellátás intézményrendszerének keretei között taglalja, mely az ESZA típusú (humán- és programfejlesztés) beavatkozásokat, így közte az egészségügyi ágazathoz közvetlenül kapcsolódó sport ágazati fejlesztéseket nem teszi kellően hangsúlyossá	Indoklás az előző javaslathoz, választ nem igényel.
			A lakosság egészségének megőrzése, egészségi állapotának javítása érdekében szükséges beavatkozások kapcsán **támogatjuk a koncepció célkitűzését a megye határain túlnyúló – országos és nagytérségi szerepű – egészségügyi szolgáltatások fejlesztése kapcsán, kifejezetten a sport területén, az országos hatókörű sportszövetségek programjainak befogadása érdekében** (a Balaton Kiemelt Térség koncepciójában szintén jeleztük pl. a diáksport területén működő nagy hagyományú sportprogramok, mint **pl. a Diákolimpia** helyi szintű kiemelt kezelését). A létesítményfejlesztések kapcsán különösen **javasoljuk továbbá, hogy a koncepcióban kiemelten jelenjen meg a lakosság egészségfejlesztő testmozgásban gazdag életvezetését támogató sportinfrastruktúra fejlesztése is** , különös tekintettel arra, hogy **a térségben** (pl. a Balaton-parti településeken) **számos olyan használaton kívüli, felhagyott, de legalábbis jelenleg rendezetlen funkcionalitású ingatlan található** (*jellemzően központi kormányzati igazgatási szervek, állami tulajdonú gazdasági társaságok, vállalatok, esetleg felsőoktatási intézmények tulajdonában, vagy vagyonkezelésében*), mely a térség sportcélú fejlesztéseinek – települési önkormányzati együttműködésben – otthont adhatnak, és akár (aktív) turisztikai szolgáltatásként, vagy települési funkcióbővítő tartalomként is szolgálhatnak a jövőben.	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			Stratégiai program	
			Üdvözöljük, hogy a 6.3. p rioritás aláhúzza az alábbi területek fontosságát: a népesség egészségi állapotának javítása, az egészségmegőrzés a gyógyulás elősegítés e , a prevenció, az egészséges életmód, a sport , valamint a mozg ás területeinek és az egés zséges táplálkozás ösztönzése.	Támogató vélemény, választ nem igényel.
			Hasonlóan a koncepcióhoz, ehelyütt is javasoljuk, hogy a *„lakosság egészségének megőrzése, egészségi állapotának javítása, prevenció”* c. intézkedés is utaljon a lakosság élethosszig tartó, rendszeres fizikai aktivitásra ösztönzésére, és azt ne csupán az egészségügyi ellátórendszer intézményi oldalán, hanem sportszolgáltatási, sportszervezeti keretek között is biztosítson lehetőséget a prevenciós népegészségügyi kezdeményezésekre.	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			Örvendetes, hogy a népesség képzettségének és innovációs képességeinek javítása, fiatalok, pályakezdők megyei foglalkoztatásba integrálása c. intézkedés helyütt is kiemelten kezeli a fizikai aktivitás, szabadidős testmozgás és sport fejlesztését, de hasonlóan a koncepcióhoz, az azzal való koherencia megteremtése érdekében javasoljuk kiegészíteni azt az alábbiakkal (melyek megegyeznek a koncepció kapcsán felsoroltakkal) -kisgyermekkori, óvodai mozgásfejlesztést célzó programok; -a végzettség nélküli iskolaelhagyás érdekében az általános iskolai oktatás iskolán kívüli eszközökkel történő kiegészítését támogató programok (kiemelten a helyi sportszervezetek hazai sportszövetségek intézményi és egyesületi programjaiba, valamint nemzetközi sporteseményekhez – Veszprém megye tekintetében akár nemzetközi kulturális eseményekhez, mint amilyen a Veszprém Európa Kulturális főváros 2023 programhoz –kapcsolódó, fiatalok bevonását célzó programjaiba való bekapcsolódást ösztönző kezdeményezések); -a megyei felsőoktatási intézmények részvételének ösztönzése az intézményi és lakossági szabadidősportot, egészségnevelést támogató programokban (egészségfejlesztő egyetemek)	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			Operatív program	
			41. oldal, Pozitívan értékeljük, hogy A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség-és településfejlesztés prioritáshoz kapcsolódóan (a 2.2.2. pontban) megjelenik a helyi közösségi és kulturális, sport, szabadidős terek és szolgáltatások fejlesztése (a táblázat 2.7 pontja), egyúttal kérjük, hogy a jellemző kedvezményezettek körében a sportszövetségek és sportszervezetek ehelyütt nevesítetten jelenjenek meg (a sportszervezetek – lásd a sportról szóló 2004. évi I. törvény 15.§ (1) és 19.§ (1) bekezdését – nem azonosak a civil szervezetekkel, gazdálkodási formájukat illetően azon túlmutatnak.)	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			60. oldal A "*Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei* " c. prioritás kapcsán is kérjük a **sportszövetségek és sportszervezetek, mint jellemző kedvezményezettek feltüntetését** a 2.3.2. pont táblázatában **a következő pontokat érintően**: •*3.18. Rendszeres testmozgás programok megvalósítása a megye településein pont;* •*3.19. A sport szerepének növelése az egészségmegőrzésben, az iskolai testnevelés feltételeinek biztosítása, diáksport versenyek rendezése* pont. Ezt meghaladóan **e körben javasoljuk az intézkedés és fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezését a következők szerint kiegészíteni/módosítani:** A sport szerepének növelése az egészségmegőrzésben, *az óvodai mozgásfejlesztés* és az iskolai testnevelés feltételeinek biztosítása, diáksport *események* rendezése, *valamint általános iskolai oktatás kiegészítése iskolán kívüli sportági programokkal;* •*3.20. A sportlétesítmények korszerűsítése és közösségi szabadidős használatra történő megnyitása, Nemzetközi versenyek támogatása a megye sikeres sportágaiban* pont. Ezt meghaladóan **e körben javasoljuk az intézkedés és fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezését a következők szerint kiegészíteni/módosítani:** " A sportlétesítmények korszerűsítése és közösségi szabadidős használatra történő megnyitása, *nagy hagyományú hazai sportprogramok, valamint hazai rendezésű* nemzetközi versenyek *és az azokhoz kapcsolódó programok támogatása* , *különösen* a megye sikeres sportágaiban.	A javasolt kiegészítés megtörténik.

Honvédelmi Minisztérium	2020.12.17/12.18	2021.01.29	A Megye közigazgatási területén - Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (továbbiakban: Trtv.) 3/5 melléklete és a törvény II. rész IV. fejezet 19.§ (1)bekezdés 13. pont alapján az országos térségi övezetbe sorolt honvédelmi és katonai célú terület övezettel érintett települések a következők: Ajka, Badacsonytördemic, Bakonynána, Bakonyszücs, Balatonfüred,Balatonkenese, Bánd, Barnag, Berhida, Borzavár, Csopak, Devecser, Dudar, Eplény,Ganna, Hajmáskér, Hárskút, Hegyesd, Herend, Kapolcs, Kislőd, Kup, Lesenceistvánd,Lesencetomaj, Lókút, Márkó, Monostorapáti, Nagyesztergár, Nagygyimót, Nagyvázsony,Nemesvámos, Nyirád, Olaszfalu, Öcs, Öskü, Paloznak, Pápa, Pénzesgyőr, Pétfürdő,Porva, Pula, Sáska, Sóly, Somlóvásárhely, Sümeg, Szentgál, Szentkirályszabadja,Takácsi, Taliándörögd, Tapolca, Tés, Tihany, Tótvázsony, Úrkút, Uzsa, Városlőd, Várpalota, Vaszar, Veszprém, Veszprémfajsz, Zalahaláp, Zirc.	Választ nem igényel.
			A fenti települések közül kiemelt jelenőséggel és környezetére nézve fokozott környezeti hatásokat jelent a Pápa, Takácsi, Nagygyimót és Vaszar települések közigazgatási területén található MH Pápa Bázisrepülőtér, a Kúp község közigazgatási területén az MH 54. Veszprém Radarezred által működtetett radarállomás, valamint több település közigazgatási területét érintő, nagykiterjedésű, egybefüggő, intenzív használt a Magyar Honvédség Bakony Harckiképző Központ bázisaként működtetett, egyesített Központi Lő- és Gyakorlótér és kiképzőbázis területei.	A fejlesztési célok és eszközök meghatározása e tényezőkre tekintettel történt.
			Magyar Honvédség által üzemeltetett fent nevesített objektumok honvédelmi érdekű, korlátozásmentes működtetése nemcsak a nemzeti védelmi feladatok végrehajtása tekintetében tölt be fontos szerepet, de Magyarország nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségei teljesítése szempontjából is kiemelt jelentőséggel bír.	Választ nem igényel.
			Tájékoztatom, hogy a Magyar Honvédség működési területén belül létesítendő középmagas és annál magasabb építmények kedvezőtlenül érinthetik a berendezések működését, ezért a Megye területfejlesztési koncepciójának kidolgozásakor, különösen a fejlesztési célok (tavak, nagyobb vízfelületek, megújuló energiahordozót előállító vagy hasznosító energetikai építmények, nyílt felszíni hulladéklerakók, magas építmények, stb.) megvalósításánál szükséges vizsgálni a megvalósíthatóság feltételeit és a létesítendő építmények hatását a radar és a repülőtér működésére.	Az efféle létesítmények megvalósítását megelőzően a részletes tervezés feladata az építési paraméterek meghatározása.
			Tájékoztatom továbbá, hogy a 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) 25/A. § (2) bekezdés értelmében a radaroktól számított 40 km-en belül új szélerőmű, vagy szélerőmű park nem helyezhető el, a meglévő szélerőművek építménymagassága nem növelhető, a szélerőmű parkok nem bővíthetők. A radarállomások üzemeltetése szempontjából a fejlesztési elképzelések vonatkozásában (pl. középmagas, vagy annál magasabb építmények tekintetében) vizsgálni kell a Magyar Honvédség nemzeti és szövetségi védelmi feladatai végrehajthatóságát.	A Koncepció konkrét hely megjelölésére nem tett javaslatot szélerőműpark esetében.
			A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény (továbbiakban: Hvt.) 42. § (1) bekezdése értelmében a honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium vagyonkezelésében lévő ingatlanok elsődleges rendeltetése a honvédelmi feladatok ellátásának biztosítása, vagyis a területeknek a HM vagyonkezelésben tartásáig az elsődleges honvédelmi használatukban nem korlátozhatók.	A területfejlesztési koncepciónak nincs is eszköze területhasználatok korlátozására.
			A honvédelmi tárca a fent nevesített településeken található (településrendezési eszközökben részletesen megjelenített ingatlanok) honvédelmi területek hosszú távú, korlátozásmentes, honvédelmi célú használatára – a Magyar Honvédség alapfeladatai rendeltetésszerű, szakszerű és jogszerű ellátása, Magyarország védelmi képességeit alapvetően meghatározó vagy a NATO-tagságból eredő, valamint a nemzetközi szerződéseiben vállalt kötelességeinek teljesítése érdekében – továbbra is igényt tart. A fentiekre és a Hvt. 80. § 16) pontra tekintettel a katonai ingatlanok korlátozásmentes használatának biztosítása honvédelmi és nemzeti érdek is.	Olyan fejlesztést nem támogat a Koncepció, amely a honvédelmi érdekekkel ellentétes lenne.
			Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.). 20. § (7) e) pontja szerint a honvédelmi és kiemelt fontosságú honvédelmi területre építési tilalom, korlátozás nem jelölhető ki. A honvédelmi területek a honvédelmi, katonai rendeltetésű építmények elhelyezésére szolgálnak, ezért a területek honvédelmi használatát korlátozó rendelkezéseket, elemeket, terveket a honvédelmi rendeltetésű területre vonatkozóan mellőzni szíveskedjenek. Kérem továbbá, hogy az új koncepcióban és stratégiai dokumentumokban a honvédelmi területeket érintő, azok használatát korlátozó fejlesztéseket, változásokat ne tervezzenek.	A területfejlesztési koncepciónak nincs is eszköze területhasználatok korlátozására. Olyan fejlesztést nem támogat a Koncepció, amely a honvédelmi érdekekkel ellentétes lenne.
			A fentiekre figyelemmel az új területfejlesztési koncepcionális és stratégiai dokumentumok készítésekor, majd a település infrastrukturális elemeinek fejlesztése során (különösen a lakóövezetei, idegenforgalmi és nagy tömegeket vonzó fejlesztések vonatkozásában) külön figyelmet indokolt fordítani azon elemekre, projektekre, amelyek fejlesztése a katonai objektumok környezetében, illetve azok védőterületén belül történnek.	A projektek megvalósítását részletes tervezés kell, hogy megelőzze, amely részeként szükséges a honcvédelmi érdekek érvényesítése.
Igazságügyi Minisztérium	2020.12.17/12.18	2021.01.04	94/2018. (V.22.) Korm.rendelet 116.§ 20. pont alapján továbbította az innovációért és technológiáért felelős minisztériumhoz	218/2009. (X.6.) Korm. Rendelet 18. § (5) bek. alapján minden miniszter véleményező szerv. A véleményadásra a 2021.02.01. jogvesztő határidő.
Innovációs és Technológiai Minisztérium	2020.12.17/12.18	2021.01.04	Hajózási Hatósági Főo: hajózási hatósági szempontból egyetért, véleményt, észrevételt nem tesz, kifogást nem emel.	Válaszadást nem igényel.
			Általános észrevételek	
			A dokumentumok egymásra épülve, alaposan és részletesen mutatják be a megye adottságait, a hosszú távú jövőképét, cél- és eszközrendszerét, a 2021-2027 időszakra vonatkozó középtávú fejlesztés irányait, prioritásait, és ezek szerinti csoportosításban a tervezett fejlesztési elképzeléseit. Nem jelenik meg ugyanakkor az anyagokban az Északnyugat-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna stratégiájához (annak tervezetéhez) való kapcsolódás. Kérjük az anyagban a zónával való kapcsolat bemutatását és a megye tervezett fejlesztéseivel való kapcsolódások vizsgálatát.	Az Északnyugat-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna stratégiájához (annak tervezetéhez) való kapcsolódás megjelenítésével kiegészül az anyag.

				A dokumentumokban, több esetben a helyzetértékelés megállapításaiként jelennek meg a 2021-2027 Operatív Programok (VINOP, VMOP, DIMOP, HOP, MOP, ZIKOP) palyazat.gov.hu oldalon társadalmi vitára bocsátott tartalmi szövegrészeinek általános megfogalmazásai. Megítélésünk szerint esetenként nem szabták kellőképpen Veszprém megyére a problémákat és kihívásokat. Javasoljuk ennek felülvizsgálatát.	Az általános megfogalmazások a tématerületek későbbi azonosításához szükségesek. A veszprém megyei sajátosságokra bontás a stratégai programban történik.
				Szakmai észrevételek/ Környezettel és energiahatékonysággal kapcsolatos észrevételek	
				Veszprém megye területfejlesztési koncepcióját és programját megalapozó helyzetértékelés	
				A dokumentum 38. oldalán, a „Vízbázisvédelem és vízminőség-javítás" cím alatt, a következő szerepel: "Bár a megye 217 településéből közcsatornahálózatba kötöttek száma 2010 és 2019 között 135-ről 158-ra nőtt, a másodlagos közműolló 16,7%-ról 15,9%-ra záródott csupán." Ez 59 olyan települést feltételez, ahol nincs közműcsatorna hálózat (217-158). A 116. oldalon ugyanakkor a következő szerepel: "A megye 217 településéből még mindig 72 település nem rendelkezik szennyvíz közcsatorna hálózattal." A két adat ellentmond egymásnak, javasoljuk ennek tisztázását.	A helyes szám az 59 csatornázatlan település a legutolsó statisztikai adatok szerint Veszprém megyében. A 72-es szám javítandó, a 116. oldal helyett a 120. oldalon a SWOT fejezetben található.
				Kérjük a 42. oldalon a „Szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás, elhelyezés" bekezdés módosítását a dőlt betűkkel jelzettek szerint: "A csatornázott települések döntő hányada a Bakonykarszt vízellátó területén van, így a csatornahálózat üzemeltetését a~~Bakonykarszt~~ *BAKONYKARSZT Zrt* . üzemelteti. De mellette üzemeltetőként jelen van a Pápai~~vízmű~~ *Vízmű Zrt.* és a *DRV Zrt* . is."	Javításra kerül.
				Veszprém megye területfejlesztési programja, Operatív program	
				A dokumentum 71. oldalán elírás történt, kérjük ennek javítását a dőlt betűkkel jelzetteknek megfelelően: "szennyvízcsatornahálózatok hiányzó szakaszainak kiépítése *kiépítése* és a rácsatlakozások támogatása".	A szövegpontosítás megtörténik.
				A dokumentum 76. oldalának 1.11. és 1.12. pontja kapcsán szeretnénk megjegyezni, hogy pl.: a DRV Zrt. állami tulajdonban van, azaz nem feltétlenül csak önkormányzatok érintettek.	A javítást megtesszük.
				Szakmai észrevételek/ Foglalkoztatással kapcsolatos észrevételek	
				Veszprém megye területfejlesztési koncepcióját és programját megalapozó helyzetértékelés	
				Szeretnénk jelezni, hogy a munkanélküliek számáról a gazdasági helyzet bemutatásakor, a koronavírus hatásainak említésekor, illetve egy későbbi fejezetben, amelyben a koronavírus következményeiről részletesebben írnak eltérő információk szerepelnek. A dokumentum 49. oldalán: „A munkaügyi hivatalok által regisztrált Veszprém megyei munkanélküliek száma a 2010-ben még átlagosan 20 ezer fős szintről 2019-re 6 ezer főre mérséklődött, majd a járvány hatásai miatt 2020-ban 9 ezerre emelkedett." A dokumentum 98. oldalán: „A munkaerőpiacon 160 ezer fő foglalkoztatottként, 7 ezer fő munkanélküliként jelent meg. A foglalkoztatottak száma lényegében nem változott, a munkanélkülieké az átlagnál jelentősebben nőtt 2019 II. negyedévéhez képest." Kérjük az ellentmondás feloldását.	Az ellentmondás az adatok figyelembevételével feloldásra, a hivatkozott szövegrész pontosításra kerül.
				Veszprém megye területfejlesztési programja, Stratégiai program	
				Szeretnénk jelezni, hogy sem a VINOP-ra (39-43. oldal), sem a VMOP-re (48-51. oldal) való hivatkozás esetében nem szerepel közreműködőként a kormányhivatal, pedig a bevonások, támogatások csak a kormányhivatal közreműködésével valósulhatnak meg (csak a megyei területfejlesztési szakmai kollégium tagjaként említi a szöveg a kormányhivatalt). Kérjük ennek pontosítását.	A szövegpontosítás megtörténik.
				Szeretnénk jelezni, hogy keveredik a szövegben a VINOP-ra és a VMOP-re történő hivatkozás. A fenti Operatív Program leírásából egyértelműen kiderül, hogy a megyei paktumot „A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés 1. prioritás" / „A munkaerőpiaci kereslet és kínálat összhangjának javítására irányuló intézkedésen" belül fognak létrehozni. Ehhez képest a VINOP-ra történik hivatkozás (pl. 26. oldal, vagy 81. oldal: „A Program indikátorai és az indikatív finanszírozási háttér bemutatása" című táblázatban a VINOP-ra történik hivatkozás, mint a finanszírozás indikatív forrása). A dokumentumban az egyes prioritásokhoz rendelt intézkedések nem különülnek el, nem egyértelmű, hogy melyik nagy Operatív Program hatáskörébe tartoznak. Javasoljuk e hivatkozások ismételt áttekintését és javítását.	A javítást megtesszük.
				Veszprém megye területfejlesztési programja, Operatív program	
				Szeretnénk jelezni, hogy a dokumentum 33. oldalán (1. A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése című prioritás / 2.1.2. A prioritás részletes tartalmának bemutatása című fejezetében lévő táblázat / 3. A munkaerőpiaci kereslet és kínálat összhangjának javítására irányuló intézkedések című fősor/ 3.1. sorában Megyei foglalkoztatási paktumok rész): -Output indikátorként több paktum létrehozását említi a szöveg, holott a VMOP keretében csak egy megyei paktum lesz. Kérjük ennek felülvizsgálatát. -A jellemző kedvezményezettek köréből hiányzik a kormányhivatal, holott konzorciumi tag volt a TOP-ban és az lesz a VMOP-ben is. Kérjük ennek felülvizsgálatát.	A javítást megtesszük.
				A dokumentum 87. oldalán a „3.1. A végrehajtás módja és feltételrendszere, ellenőrzési rendszere" című fejezetből is hiányzik a kormányhivatal. Kérjük ennek felülvizsgálatát.	A javítást megtesszük.
				Megítélésünk szerint az egész dokumentumban sehol sem kerül említésre a kormányhivatal, holott említi olyan célcsoportok munkaerőpiacra történő integrációját (pl. nők, tartósan munkanélküliek), akiknek támogatásához nélkülözhetetlen a kormányhivatal közreműködése. Kérjük ennek felülvizsgálatát.	A megyei foglalkoztatási paktumok kapcsán a kormányhivatal megnevezésével kiegészül az anyag, mivel a paktumok megvalósítása folyamatában a kormányhivatal a Veszpém Megyei Önkormányzat fontos partnere.
				Szakmai észrevételek/ Szakképzéssel, felsőoktatással kapcsolatos észrevételek	

			Az elkövetkező időszakban a szakképzésben kiemelt szerepe lesz a fenntarthatóságra nevelésnek, a „zöld készségek” fejlesztésének és a szemléletformálásnak. Az Operatív Program 5. prioritása szerint: „A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadaptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése”. Az intézkedések között javasoljuk a fenntarthatóságra való nevelés hangsúlyosabb megjelenítését, értve ezalatt, hogy javasoljuk a lakosság körében szemléletformáló képzések megvalósítását, együttműködésben az oktatási intézményekkel. Tekintettel arra, hogy a szakképzésre vonatkozó Tanácsi Ajánlásban a „zöld készségek” fejlesztése kiemelt célként, fejlesztési irányként jelenik meg az elkövetkező öt év tekintetében, fontosnak tartjuk a térségi szintű szemléletformálást. Ehhez szükséges az oktatási intézmények által elért népesség edukációja mellett a szélesebb körű lakossági szemléletformálás folyamatossága. Kérjük ennek felülvizsgálatát.	Az OP kiegészítése megtörténik a javaslat szerint.
			A megyei területfejlesztési koncepció kutatás-fejlesztéshez és innovációhoz kapcsolódó részei a térségi és specializációs szempontokat a szakpolitikai céloknak megfelelően veszi figyelembe. A dokumentumban megjelenik az egyetemközpontú innovációs láncok leírása is. A területfejlesztési koncepció továbbfejleszthető, amennyiben a dokumentumban bemutatott innovációs tengely mellett a megye a legerősebb, vagy az erősíteni kívánt iparágak szerint felveti a szakterülethez kapcsolódó tudást birtokló tudásközpontokkal való együttműködés lehetőségét. Veszprém megye esetében valós akadály, hogy a fejlesztendő iparágaknak a K+F központja nem csak megyei, hanem regionális határokat nézve is - részben - kívül esnek a közvetlen környezeten. A sikeres gazdaságfejlesztés eléréséhez e hidak megteremtése rendkívül fontos, mivel a korábbi tapasztalatok azt mutatják, hogy a KKV-k számára az innovációs láncok kialakítása túl magas tranzakciós költséggel jár. Így fontos a területi politikai vezetés ebben nyújtott stratégiai szintű támogatása. Kérjük ennek felülvizsgálatát.	A Koncepció kiegészítése megtörténik a javaslat szerint.
			Szakmai észrevételek/ Klímapolitikával kapcsolatos észrevételek	
			A Veszprém megyei területfejlesztési koncepció és stratégia alapos felülvizsgálatra javasolt eleme a klímaadaptáció. A prioritások között megjelenik a klímaadaptációs potenciál növelése, viszont a klímaváltozással kapcsolatos fogalmak kontextusnak és a szakmai tartalmuknak megfelelő használata elengedhetetlen a hazai stratégiai célkitűzésekkel összhangban levő koncepció és stratégia megalkotásához, hatékony klímavédelmi intézkedések kivitelezéséhez. A felhasznált tanulmányok, programok, stratégiák közül kimaradt az új Nemzeti Energiastratégia és a Nemzeti Energia- és Klímaterv, továbbá nem került felhasználásra a Jelentés az éghajlatváltozás Kárpát-medencére gyakorolt esetleges hatásairól című dokumentum. Utóbbinak a helyzetértékelés/probléma feltárásban lehet fontos szerepe. Javasoljuk ennek felülvizsgálatát.	A helyzetértékelés kiróegészítésre kerül az ITM véleményben hivatkozott anyagának összefoglalójával. A Koncepció pontosítása megtörténik a javaslat szerint.
			Veszprém megye területfejlesztési koncepcióját és programját megalapozó helyzetértékelés	
			Szeretnénk jelezni, hogy a dokumentum a környezeti veszélyeknél nem említi a globális éghajlatváltozást, mint potenciális környezetbiztonsági veszélyforrást (46-47. oldal). Országos, megyei és települési szintű klímaadaptációs, dekarbonizációs és szemléletformálási intézkedésekre, beavatkozásokra nem elsősorban a természet turisztikai célú megóvása érdekében van szükség; a klímaváltozás hatásai többek között egészségügyi és nemzetbiztonsági kockázatot is jelentenek. Javasoljuk ennek felülvizsgálatát.	A 46-47 oldalakon a szöveg az észrevétel figyelembevételével kiegészítésre kerül az ITM által hivatkozott dokumentum összefoglalójával.
			Veszprém Megye Területfejlesztési Programja, Stratégiai Program	
			A stratégiai program kellően részletes, és klímavédelmi szempontok is megjelennek a dokumentumokban. Ugyanakkor szükséges lenne a klímaváltozás kérdésének nagyobb súllyal való figyelembevétele, hiszen a globális klímaváltozás jelentős hatással lesz hazánkra is. Szeretnénk jelezni, hogy a dokumentumok tartalmaznak szakmailag kevésbé helytálló kijelentéseket az éghajlatváltozással kapcsolatban, ezért javasoljuk a stratégia klímapolitikai szempontú felülvizsgálatát.	A jelzett szövegpontosítás megtörténik. A program megvalósítása az OP-n és az ITP-n keresztül történik.
			A stratégiai program 5. számú prioritása (amely magában foglalja a klímaadaptációs képesség fokozását, az energiatudatosság és hatékonyság növelését) esetében javasoljuk az indoklás rész felülvizsgálatát a klímapolitikai dokumentumok áttekintését követően.	A jelzett pontosítás megtörténik.
			Több helyen megjelennek ismétlődések a szövegben, javasoljuk ezek csökkentését.	Áttekintjük.
			A dokumentum 34. oldalán, a 6.1. Prioritás esetén javasoljuk a gazdaságfejlesztés kapcsán a fenntarthatóságra törekvő és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos célok megemlítését.	A jelzett kiegészítés megtörténik.
			A dokumentum 45. oldalán, „A települések demográfiai problémáinak kezelése, szegregátumok kezelése” szakaszban javasoljuk, hogy a “korszerkezet megváltozására való felkészülés” kiegészítéseként a klímaadaptáció keretein belül vegyék számításba az elöregedő népességet. Humán egészségügyi szempontból a melegebb nyarak, a forró napok számának növekedése, és a hőhullámok gyakoribbá válása különösen az idős korosztályt veszélyezteti. Többek között a szív- és érrendszeri megbetegedésekkel küzdők körében a halálozás aránya várhatóan növekedni fog. Ezzel összefüggésben e korosztály védelmére fokozottan ügyelni kell.	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			A dokumentum 46. oldalán a „Városok ellátó szerepének növelése a várostérségek központi funkcióinak erősítése” szakaszban megfontolásra javasoljuk, hogy a zöld területek kialakításánál és kezelésénél kapjanak szerepet a klímavédelmi és klímaadaptációs szempontok is. Például kevésbé vízigényes növények telepítése a parkosítások során, árnyékos területek növelése a városi terekben, olyan burkolatok alkalmazása, amelyek kevésbé segítik elő a hő sziget jelenség kialakulását, stb.	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			A dokumentum 67. oldalán a 6.5. Prioritás fejezetben javasoljuk a részben a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszerben (NATéR) megtalálható éghajlattal kapcsolatos adatokat bemutató rétegek áttekintését és használatát.	A területfejlesztési koncepció a nemzeti és a megyei éghajlatstratégia figyelembe vételével készült.
			A dokumentum 67. oldalán a 6.5. Prioritás fejezetben javasoljuk a klímaváltozás hatásaira koncentráló megközelítésmód és az alkalmazkodóképességet célzó intézkedések részletezését.	A klímaváltozás hatásaira koncentráló és az alkalmazkodóképességet célzó intézkedéseket részletesen tartalmazza a 6.5. prioritás, a 72. oldalon.

			A dokumentum 68. oldalán: -A hazai klímapolitika szemléletformálás alappillére a Veszprém megyei stratégiák hiányzó eleme. Nem épít a szemléletformáló beavatkozásokra a klímaadaptáció és dekarbonizáció elősegítésében. Javasoljuk a 2018 - 2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia Partnerség az Éghajlatért rész átolvasását. -*„A klímatudatosság a megye teljes területén jelent folyamatosan új kihívásokat*." mondat esetében a klímatudatosság helyett javasoljuk a „klímaváltozás", vagy a „klímaváltozás negatív hatásai elleni védekezés" használatát. A klímatudatosság üdvözlendő állapot, mely szemléletformálással is segíthető. -*„A megújuló energiák hasznosítása a tájképi és egyéb védelmi szempontokra figyelemmel élvez prioritást*." mondat kapcsán szeretnénk jelezni, hogy a megújulóenergia-használat az üvegházhatású gázok csökkentésére is szolgáló intézkedés, amelynek jelentősége túlmutat a fenti szempontokon.	A szemléletformálásra vonatkozóan az anyag kiegészíthető. A szóhasználat cseréje megtörténik. A tájképi védelemre utaló kitételt továbbra is feltétlenül indokoltnak tartjuk. Véleményünk szerint Veszprém megyében meg kell és meg is lehet találni a táj és természetvédelmi érdekek, valamint a megújuló energiaforrások hasznosítását támogató fejlesztési célok közötti optimális egyensúlyt. A megújuló energiaforrások térnyerésének elősegítése országos cél, és Veszprém megye területfejlesztési koncepciója is támogatja a fenntartható fejlődés tekintetében is lényeges napelemparkok létesítését a megye területén. Az ezirányú fejlesztések során a természet és tájvédelem érdekeire tekintettel kell lenni, és ahol erre lehetőség van, célszerű előnyben részesíteni a barnamezős beruházások megvalósítását, de a zöldmezős megvalósítás sem zárható ki, figyelemmel a természetvédelmi érdekekre is.
			A dokumentum 68. oldalán a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás tervezett intézkedéseinél részletesebb, szakmai szintű kifejtésre van szükség, mivel a klímaváltozás elsősorban a természeti értékeket érinti. A kérdéskört komoly odafigyelés illeti, mivel erre épül gazdaságunk és társadalmunk. A víz klímaadaptációs használata jó irány, azonban javasoljuk kifejteni, hogy milyen természeti erőforrásokra és fenntartható gazdálkodási módokra gondol a stratégia, ezeknek mik a várható hatásai a klímaváltozás hatásaival szemben.	Az anyag koherenciája megkívánja, hogy valamennyi területfejlesztési tárgyú témakör a tervezetben bemutatott azonos mélységben kerüljön kifejtésre, ezért egyes ágazatok jóval részletesebb szerepeltetését nem támogatjuk. Mivel területfejlesztési koncepcióról és stratégiáról van szó, az anyagban bemutaott mélység megfelelő, az ágazati illetve a majdani megvalósítási tervek feladata az anyagban megadott megyei fő szempontok érvényesítése és szükség szerinti részletezése.
			A dokumentum 69.oldalán a 6.5. Prioritás fejezetben, „A turisztikai potenciál elemeinek védelme" bekezdésben megfontolásra javasoljuk a klímaadaptáció, valamint a fenntarthatóság szövegbe foglalását, továbbá a turizmus és a környezeti nevelés összehangolását	A szövegszerű kiegészítés megtörténik.
			Néhány további témakör esetén a klíma sérülékenységi és klímaalkalmazkodási szempontok bevonását javasoljuk (pl.: gazdaságfejlesztés, humán egészségügy). Ennek érdekében javasoljuk a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer (NATéR) használatát, annak megállapítására, hogy az egyes témakörök kapcsán (turizmus, mezőgazdaság, stb.) milyen változásokkal kell szembesülnie a térségnek az elkövetkező években a klímaváltozás miatt. Javasoljuk emellett a Veszprém megyei klímastratégia és a megyei SECAP megállapításainak figyelembe vételét.	Ismételten megjegyezzük, a területfejlesztési dokumentumok kereteit meghaladja egy-egy ágazat szakkérdéseinek részletekbe menő feldolgozása. Az elfogadott ágazati dokumentumok megismétlése nem szükséges, elegendő legfeljebb azok érvényesítésének szükségességére való utalás megtétele. A javaslatban megfogalmazottak meghaladják a megyei területfejlestési koncepció kompetenciáját.
			A Stratégiai Program 75. oldalán a dokumentum lehetséges indikátorokat fogalmaz meg. Szeretnénk jelezni, hogy a klímaadaptációs képesség fokozása intézkedéshez nem megfelelő indikátor az üvegházhatást okozó gázok éves csökkenése (76. és 85. oldal). A klímaadaptációs képesség fokozása intézkedésen belül két program kerül részletezésre: *5.1 A Balaton vízi és vízparti élővilágának megőrzése, természeti állapotuk fenntartása, javítása* *5.2 Közlekedésből eredő káros anyag kibocsátás kezelése* A fenti két beavatkozás mutatja, hogy Veszprém megye területfejlesztési folyamatának tervezésében és kivitelezésében szükséges a klímaadaptáció, mint a hazai klímapolitika egyik alappillérének fogalmi tisztázása. Javasoljuk a klímaváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos beavatkozások kibővítését, átstrukturálását és az indikatív forrás megemelését a terület fontosságához mérten. Javasoljuk továbbá a 2018 - 2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia dokumentum Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia iránymutatásainak szíves figyelembe vételét. Az aktuális hatályban lévő dokumentum a következő elérhetőségen olvasható: http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK18168-2R.pdf	A megnevezett indikátor törlése megtörténik. Véleményező feltehetőleg tévesen idézte a két dőlt betűs mondatot, mivel ilyen címen "program"-okat nem tartalmaz a dokumentum. Klímaadaptációs tervezett intézkedésként ennél lényegesen bővebb tartalom található a tervezetben. A NÉS-re történő utalással az anyag kiegészítése megtörténik
			Pozitívum, hogy a stratégia tartalmaz klímaadaptációs és dekarbonizációs intézkedési terveket (elektromos buszok és autók beszerzése, zöldtetők alkalmazása, energiahatékonyság növelése). Megjelenik az intézkedések között a csapadékvíz visszatartása, azonban az egyetlen konkrét beavatkozás a felszíni záportározók építése, amelyeknek *beépítésre nem szánt erdő és mezőgazdasági területen is* (72. oldal) történő megvalósítását szíves felülvizsgálata javasoljuk. A villámárvizek miatt a hegyvidéki területeken a hirtelen lezúduló vizek gátlása is fontos.	Feltehetőleg véleményező javaslata az "erdő" szó törlésére irányul, a pontosítás megtörténik.
			A dokumentum 70. oldalán a Zöldinfrastruktúra fejlesztés bekezdésben megfontolásra javasoljuk, hogy a szöveg említse meg, hogy a zöldinfrastruktúra fejlesztések a klímaadaptációs és klímavédelmi szempontok mentén történjenek, annak érdekében, hogy fokozott pozitív hatást fejtsenek ki.	A zöldinfrastruktúrafejlesztés célja nem kizárólagosan klímaadaptációs! Mint szempont megnevezése beépítésre kerül az anyagba.
			A dokumentum 72. oldalán „A megye környezetminőségének javítása" bekezdésben megfontolásra javasoljuk, hogy a vonatkozó részhez további pontokat kapcsoljanak, mint a fásítás, a települési környezet javítása klímaadaptációs szempontból.	A két javasolt szempontot beépítjük.
			A dokumentum 73. oldalán „A ZIKOP szerinti további releváns intézkedések" bekezdésben megfontolásra javasoljuk, hogy a klímaadaptáció keretein belül kerüljön megjelölésre az invazív fajok elleni védekezés is.	A 73. oldal a ZIKOP-ból származó idézeteket tartalmaz, így az nem egészíthető ki nem onnan származó témakörrel.
			A dokumentum 75. oldalán, a 6.5. Prioritás fejezetben, a zöldinfrastruktúra fejlesztés kapcsán lehetséges indikátornak javasoljuk pl. „a zöldfelületek elérésének átlagos távolsága" indikátort.	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			Szakmai észrevételek/ Energiapolitikával kapcsolatos észrevételek	
			Veszprém megye területfejlesztési koncepcióját és programját megalapozó helyzetértékelés	

			A koncepcióban a biomassza potenciál újrahasznosítása megemlítésre kerül, viszont annak kifejtése is indokolt. A megyében jelenlévő erdőgazdálkodás-faipar feltételezi, hogy jelentős mennyiségű melléktermék képződik, ami a térség kerti hulladékának és mezőgazdasági melléktermékeinek összegyűjtése után elégséges mennyiség lehet komposztáló telepek létrehozására, szerves trágya gyártására. Megfontolásra javasoljuk azt a szempontot, hogy a biomassza elégetése energiatermelés szempontjából nem javasolt az ÜHG kibocsátás miatt.	A helyzetértékelés a javasolt szövegrésszel kiegészítésre kerül.
			A dokumentum 23. oldalán javasoljuk a következő mondat átfogalmazását: *„A szénbányászat, az energiaár-emelkedés következtében ismét átértékelődött."* A mondatból az a téves következtetés vonható le, hogy a szénbányászat felértékelődik, miközben a hazai energetikai és klíma stratégiák és célok a szén kivezetést tűzték ki.	Való igaz, hogy a hazai energetikai és klíma stratégiák és célok a szén kivezetést tűzik ki célul, de a Veszprém megében is található jelentős szénvagyon vegyipari célú hasznosítása már a korábbi megyei fejlesztési dokumentumoknak is célja volt. Ezen nem indokolt változtatni. Ugyanakkor a vitatott mondat módosítására kerül az energia ár-emelésre való hivatkozás kihagyásával.
			Veszprém megye területfejlesztési koncepció módosítása	
			A dokumentum 78. oldalán az alábbiak szerepelnek: *„…a hosszú távú magyar energiastratégiának része marad a szén alapú energiatermelés (korszerűsödő, az energiatermelés hatékonyságát növelő, illetve a környezetet kevéssé terhelő technológiák alkalmazásával)."* Az új Nemzeti Energiastratégiában meghatározott forgatókönyv (2. ábra) nem tartalmaz szenet, így javasoljuk átfogalmazni a mondatot szénhidrogén alapú energiatermelésre, mivel földgáz továbbra is a része marad az energiamixnek.	Veszprém megye nem rendelkezik szénhidrogénbázissal, szén készletekkel viszont igen, amelynek - környezetkímélő, klímaadaptációs szempontokat figyelembe vevő - hasznosítása megyei gazdasági érdek. A megyei területfejlesztési koncepció - figyelemmel az új Nemzeti Energiastratégiára - a szén mint energiahordozó hasznosítási lehetőséget nem fogja tartalmazni. Azonban a szén vegyipari hasznosításának a megyében komoly hagyományai vannak, és ennek lehetőségét - korszerű, környezetkímélő technológiák alkalmazása mellett - továbbra is meg kell tartani.
			A dokumentum 100. oldalán kérjük az új Nemzeti Energiastratégia feltüntetését.	A kiegészítés megtörténik.
			Szeretnénk jelezni, hogy a dokumentum fejlesztési céljai között elavult célkitűzések szerepelnek (25%-os CO2 kibocsátás) az „energiastratégiára" hivatkozva (59. és 96. oldal). Javasoljuk ennek felülvizsgálatát.	A pontosítás megtörténik.
			Veszprém megye területfejlesztési programja, Stratégiai program	
			A dokumentum 24. oldalán az „5. A célok és a prioritások közötti kapcsolatok azonosítása" fejezetben javasoljuk az 5.1. alcím megváltoztatását, mert az megegyezik az 5. címmel	A pontosítás megtörténik.
			A dokumentum 66. oldalán a 6.5. Prioritás fejezetben megfontolásra javasoljuk, hogy a "Célkitűzések" pont alatt is szerepeljen az energiatudatosság erősítése/ környezeti nevelés megnevezés, összhangban a 6.5.-ös prioritás címével	A kiegészítés megtörténik.
			A dokumentum 67. oldalán a „6.5. Prioritás" fejezetben „Az elmúlt évtizedekben a térségi erőforrások közül sokszor indokolatlanul háttérbe szorultak az ásványi nyersanyagok", javasoljuk a bekezdés részletesebb magyarázatát. Továbbá javasoljuk a természeti erőforrások hasznosítása esetén a fenntarthatósági szempontok fokozott figyelembe vételét	A bekezdés második mondata megmagyarázza az elsőt. A 69. oldalon az ásványkincsek hasznosítása többszörösen is utal a környezeti szempontokra.
			4.A dokumentum 69. oldalán a megye szénkészletének hasznosítására, valamint a szén alapú energiatermelés lehetőségének megtartására irányuló tervei ellentétesek hazánk törvényben megfogalmazott klímapolitikai céljaival, a 2050-re vállalt klímasemlegességgel, az üvegházhatású gázok (köztük a szénvegyületek) kibocsátásának 95%-os csökkentésével 1990-hez képest. Kérjük ennek felülvizsgálatát	A megyei területfejlesztési koncepció - figyelemmel az új Nemzeti Energiastratégiára - a szén mint energiahordozó hasznosítási lehetőséget nem fogja tartalmazni. Azonban a szén vegyipari hasznosításának a megyében komoly hagyományai vannak, és ennek lehetőségét - korszerű, környezetkímélő technológiák alkalmazása mellett - továbbra is meg kell tartani.
			Veszprém megye területfejlesztési programja, Operatív program	
			A dokumentum 77. oldalának 1.14. pontjával („A szén alapú energiatermelés lehetőségének megtartása.") összefüggésben szeretnénk jelezni, hogy az új Nemzeti Energiastratégiában meghatározott forgatókönyv (2. ábra) nem tartalmaz szenet. Amennyiben nem azt értik ez alatt, ami a környezeti értékelés dokumentumban szerepel („új szenes technológiák felhasználásával viszonylag kevés szén felhasználásával környezetkímélő technológia alkalmazásával gazdasági fellendülést lehet elérni"), javasoljuk átfogalmazni a mondatot.	A megyei területfejlesztési koncepció - figyelemmel az új Nemzeti Energiastratégiára - a szén mint energiahordozó hasznosítási lehetőséget nem fogja tartalmazni. Azonban a szén vegyipari hasznosításának a megyében komoly hagyományai vannak, és ennek lehetőségét - korszerű, környezetkímélő technológiák alkalmazása mellett - továbbra is meg kell tartani.
			A program 77. oldalán az 1.14.-1.17. sorszámú beavatkozás (szén és alumíniumágazat megtartására irányuló tervek) felülvizsgálata javasolt. A stratégiai program a szénalapú energiatermelés lehetőségének megtartására épít, a tiszta fejlődési pályára átállással nem foglalkozik. Kérjük ennek felülvizsgálatát.	Az észrevétel tévedésen alapul. A megyei területfejlesztési dokumentok számos ponton tartalmazzák a megújuló energiaforrások további térnyerésének szükségességét és támogatását!! A megyei területfejlesztési koncepció - figyelemmel az új Nemzeti Energiastratégiára - a szén mint energiahordozó hasznosítási lehetőséget nem fogja tartalmazni. Azonban a szén vegyipari hasznosításának a megyében komoly hagyományai vannak, és ennek lehetőségét - korszerű, környezetkímélő technológiák alkalmazása mellett - továbbra is meg kell tartani.
			Pozitívum, hogy az intézkedések az operatív programban uniós szakpolitikai célkitűzéshez kapcsolódnak, azonban az 5. prioritás több beavatkozása nem szolgálja a Zöldebb, karbonmentes Európa célkitűzés megvalósítását (73-84. oldal). Kérjük ennek felülvizsgálatát.	A megyei prioritások nem képezhetik le kizárólagosan valamely Uniós célkitűzést teljes egészében. Az említett megyei prioritás számos ponton kapcsolódik az említett Uniós célkitűzéshez.
			Veszprém megye területfejlesztési koncepció módosítása területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat	
			A dokumentum 4. oldalán kérjük az új Nemzeti Energiastratégiával történő koherencia vizsgálatát, és az esetlegesen megtalált ellentmondások feloldását a Területfejlesztési Dokumentumokban.	Kért kiegészítés megtörténik.
Külgazdasági és Külügyminisztérium	2020.12.17/12.18			
Pénzügyminisztérium	2020.12.17/12.18		**Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepció**	

			A koncepció tervezete a jogszabályi előírásoknak megfelel, a Pénzügyminisztérium által kiadott tervezési útmutatót azonban csak részben követi.	A koncepció tervezete a Vesszprém megyei sajátosságok figyelembevételével követi a Pénzügyminisztérium útmutatóját
			A koncepció tervezete illeszkedik az OFTK-hoz, azonban erősíteni szükséges az OFTK területi célokhoz való illeszkedést	A koncepcióba önálló részfejezet kerül beillesztésre az OFTK területi célkitűzéseinek Veszprém megyei érvényesítéséről (ábrákkal)
			Kérjük a területfejlesztési dokumentumokban a 2021-2027 programozási időszakban megjelenő programok neveit módosítani.	Módosítás megtörténik.
			A véglegesítést kérjük annak figyelembevételével elvégezni, hogy a területfejlesztési koncepció és program megfelelően megalapozza a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Pluszhoz (TOP Plusz) kapcsolódóan készülő megyei integrált területi programot, minden olyan fontos szempont és cél legyen benne, beleértve a területi beavatkozásokat, amelyekkel a tervdokumentumok illeszkedése, kapcsolódása, egymásra épülése biztosítható. Javasoljuk a területi célrendszer hangsúlyosabb megjelenítését, figyelembe véve az OFTK-ban megjelenő tértípusokat, valamint a tervezési útmutatóban szereplő javaslatokat.	A területfejlesztési koncepció és program Pénzügyminisztériumi vélemény figyelembevételével véglegesített változata valamennyi fontos szempontot és célktűzést tartalmazza, amely a TOP Plusz megalapozásához szükségesek (az OFTK tértiusokat is figyelembe véve).
			Kiemelt figyelmet javaslunk fordítani a városfejlesztésre, összhangban a 2021-2027-es programozási időszak fenntartható városfejlesztési céljával. A városfejlesztés és várostérségek esetében különösen fontos a területfejlesztési tervek és az ITP összhang biztosítása. A városfejlesztési tartalom tervezésekor javasoljuk figyelembe venni az OFTK városfejlesztési célokhoz és szempontokhoz történő illeszkedést.	A fenntartható vááárosfejlesztés célkitűzései megjelennek a dokumentumokban, a véglegesített (kiegészített) dokumentumban az illeszkedés biztosított
			Kiemelt figyelmet javaslunk fordítani a legkevésbé fejlett térségek és települések, így a kedvezményezett és a komplex programmal fejlesztendő járások hangsúlyosabb megjelenítésére a térségi felzárkóztatás szempontjának erősítése érdekében, valamint az ITP megalapozása érdekében.	A vélemény figyelembevételével átdolgozott dokumentumban (ábrán is lehatárolva) megjelennek aa felzárkóztatásra kijelölt térségek.
			A tervezés megalapozását segíti, hogy a tervezet megvizsgálta a Balaton Kiemelt Térség Fejlesztési Koncepcióját és ez megjelenik a dokumentumban. Kérjük a kiemelt tervezési együttműködés továbbiakban történő folytatását és javasoljuk a kiemelt térségben érintett terület térségspecifikus fejlesztési szempontjainak megjelenítését.	Elismerő vélemény, módosítást nem igényel
			25. oldal Javasoljuk átnézni az ábrahivatkozásokat, valamint a térképek elhelyezését a dokumentumban.	Az ábrahivatkozások (ahol szükséges) pontosításra kerülnek
			34. oldal Kérjük pótolni az ábrahivatkozásokat.	A hivatkozások pótlásra kerültek
			Kérjük javítani a ~~**kistérség**~~-et **járás**ra, a dokumentum számos helyen kistérségekre hivatkozik.	A javítás az anyag véglegesítése során megtörtént
			61-62. oldal Javasoljuk egyértelműsíteni, hogy mit jelölnek a diagramon a piros vonalak.	A 100%-ot.
			103. oldal Javaslunk valami rendszerezést a táblázathoz, pl. értéke szerinti csökkenő, vagy abc szerinti sorba rendezést.	Az ábrák a rendelkezésre álló adatok felhasználásávak a járások, illetve az OP-k figyelembevételével készültek
			102-111. oldal A tervezés megalapozását segíti, hogy a koncepció helyzetfeltáró részében részletesen írnak a különböző operatív programok eredményeiről, támogatásairól, valamint a fejezetek végén pozitív és negatív összegzések is megjelennek.	A lezárult fejlesztési időszak operatív programjai eredményeinekbemutatása elvárt tartalom.
			74-78. oldal A tervezés megalapozását segíti, hogy a koncepció helyzetfeltáró részében részletesen írnak a járások helyzetéről.	Elismerő vélemény, kiegészítést nem igényel
			Javasoljuk, hogy a helyzetértékelésnél részletesebben kerüljön bemutatásra a megye kevésbé fejlett térségeinek és településeinek helyzete, így a kedvezményezett járások, köztük a komplex programmal fejlesztendő járás fejlődési trendjei, azzal is összefüggésben a társadalmi felzárkózási szempontok és tényezők (pl. roma lakosság helyzete).	A helyzetértékelés települési példák említéséval de alapvetően térségi szemléletű, amelybe
			Kiemelt figyelmet javaslunk fordítani a városfejlesztésre, a város-vidék kapcsolatok és a várostérségek szempontjainak hangsúlyozására. A koncepcióban megjelenik ez a megközelítés, javasoljuk az erre fordított hangsúlyos figyelmet az ITP megalapozása érdekében. A városfejlesztés esetében különösen fontos az ITP összhang biztosítása, az ITP fenntartható városfejlesztési eszközhöz kapcsolódó tartalmának megalapozása.	A szöveg véglegesítése során a felvetett javaslat figyelembevételre került.
			A térségi felzárkóztatás szempontjának erősítése érdekében az útmutató azt az elvárást fogalmazta meg, hogy a komplex programmal fejlesztendő járásokkal rendelkező megyéknek az e járásokat érintő fejlesztéseket külön fejezetben kell rögzíteni a területfejlesztési koncepcióban, a területfejlesztési programban, illeszkedve a 2021-2027-es időszak területi operatív programjának tervezett tartalmához. Fontos, hogy a hátrányos helyzetű térségek fejlesztésének szempontja megjelenik, azonban kérjük, hogy nevesítse a koncepció, hogy mely térségek minősülnek a 290/2014. Kormányrendelet szerint komplex programmal fejlesztendő járásnak az ITP megalapozása érdekében. A kedvezményezett járások közé tartozó járások esetében a külön fejezet kialakítása nem elvárás, de ajánlott a területfejlesztési tervekben. E térségek fejlesztése is megjelenik a koncepcióban, de megfontolásra javasoljuk ennek erősítését.	A komplex programmal fejlesztendő járás a területi célkitűzések ábrán megkülönbözetetésre, kiemelésre, a komplex program tartalma pedig a program munkarész alfejezetében meghatározásra került.
			23-25. oldal Javasoljuk folytatni a tervezői együttműködést a Balaton Kiemelt Térségi Tanáccsal, összhangban a Balaton Kiemelt Térség Fejlesztési Koncepciójával. Ezen célok és prioritások esetében különösen fontos a területfejlesztési tervek és az ITP összhang biztosítása, ezért javasolt a térségspecifikus fejlesztési célok rögzítése a kiemelt térség részét képező területre vonatkozóan.	Az együttműködés folytatódik, de az összhang (amelyet - néhány pontosítás szükségességét megfogalmazó - véleményében a Balaton Kiemelt Térségi Tanáccsa is elsmert) biztosított.
			Veszprém Megye Területfejlesztési Program	
			A programrészek alapvető hiányossága, hogy nem tartalmaz térségi szemléletet, holott a koncepcióból kiderül, hogy Veszprém megyét egészen különböző fejlesztési igényű térségek alkotják. Az útmutató azt a kérést fogalmazza meg: „A területi tervezés fő célja, hogy a területi szereplők kijelöljék a legfontosabb területfejlesztési irányaikat, céljaikat, amelyek megalapozzák – többek között – az integrált területi programot, és amelyek alapján megfogalmazott beruházások megvalósításához forrásokat biztosíthatnak a területi operatív program, az ágazati operatív programok, hazai költségvetési forrás vagy egyéb források.” A Balaton Kiemelt Térség a koncepcióban megjelenik, azonban a programban, mint sajátos területi egység nem jelenik meg külön fejlesztendő prioritásként. A komplex programmal fejlesztendő járások és a leszakadó településekre is javaslunk testre szabott programot kidolgozni. Javasoljuk a területi célrendszer hangsúlyosabb megjelenítését a koncepció mellett a programban is, figyelembe véve az OFTK-ban megjelenő tértípusokat, valamint a tervezési útmutatóban szereplő javaslatokat, az ITP megalapozása érdekében.	A térségi szemlélet érvényesítése (illetve annak bemutatása) érdekében a koncepció kiegészült a "koncepció területi célkitűzései" című alfejezettel az OFTK tértipusai figyelembevételével
			A városfejlesztés szempontjából fontos és a tervezés megalapozását segíti, hogy Veszprém város Európa kulturális főváros programja nevesítve megjelenik a megyei programban, ezzel összefüggésben javasoljuk, hogy a megyei fejlesztési elképzelések hozzárendelésével térségfejlesztési eszközként is nevesítsék. Az EKF keretében létrejövő, kiépülő infrastruktúrát, szellemi innovációt, kapcsolatrendszert hosszú távú lehetőségként javasolt megközelíteni (pl. a helyi egyetemmel/színházzal/turisztikai szervezetekkel összefogva).	Az EKF2023 projekt az érintett települések szintjén valósul meg, elsősorban programok, különböző rendezvények formájában. A megyei program ennek lehetőségét teljes mértékben biztosítja.

			A tervezési útmutatónak megfelelően kérjük a városfejlesztési, várostérségi fejlesztési szempontokat hangsúlyosabban megjeleníteni, az ITP fenntartható városfejlesztés tartalmának megalapozása érdekében.	A dokumentum kiegészítése, pontosítása megtörtént.
			A tervezési útmutatónak megfelelően kérjük a Balaton kiemelt térséggel kapcsolatos megyei fejlesztési szempontokat hangsúlyosabban, beazonosíthatóan megjeleníteni, a Balaton kiemelt térség területfejlesztési koncepciójával és programjával való összhang és a megyei ITP kiemelt térséget érintő fejlesztési tartalmának megalapozása érdekében.	A megyei koncepció és program a megye teljes területére fogalmaz meg célkitűzéseket és intézkedéseket. A Balaton térségére vonatkozó fejlesztési célok és intézkedések kiemelését és megismétlését nem tartjuk indokoltnak.(A BFT a megyei fejlesztési dokumentumokat megfelelőnek minősítette, az összhang biztosított)
			Habár a programban megjelenik térségfejlesztési típusú prioritás, „A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés", ugyanakkor ez sem tükröz átfogó, térségi fejlesztési szemléletet, hanem csak ágazati elemek (turisztika, foglalkoztatás, agrártermelés) alkotják. A területi célok, területi megközelítés ezért erősítendő.	A koncepció területi célkitűzései címszó alatt a koncepció kiegészítésre kerül.
			A tervezési útmutatónak megfelelően kérjük a komplex programmal fejlesztendő járásokat érintő fejlesztési szempontokat hangsúlyosabban megjeleníteni, az ITP kevésbé fejlett térségeket érintő fejlesztési tartalmának megalapozása érdekében.	Az anyag kiegészítésre kerül a javaslat figyelembevételével.
Miniszterelnökséget vezető miniszter	2020.12.17/12.18			
A nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter	2020.12.17/12.18	2021.01.27	***MÁV Zrt. bevonásával adott észrevételek:***	
			Kiemelkedően foglalkoznak a tervezetek a 11. sz. vasútvonallal, mint a Győr-Veszprém kapcsolat fontos elemével, amely a gazdasági elemzésekben is szerepet kap. A vasútvonal állapotáról és a kapcsolatban betöltendő szerepéhez szükséges fejlesztésekről azonban nem tesz említést a tanulmány. A vonalon a sebességemelésre a karbantartási, felújítási keretek között nincs reális lehetőség, a megtartás is komoly erőfeszítésekbe kerül, és a völgyhidak állapota rövid időn belül nagy összegű (több milliárd Ft) beavatkozást igényel a vonal lezárásának elkerülése érdekében.	A megyei területfejlesztési koncepció sarkalatos kérdése a megye É-D-i átjárhatóságának javítása. Ennek egyik alapvető eszközeként a meglévő vasútvonallal is számol a koncepció.
			A koncepció a 20. sz. vasútvonal NIF Zrt. által 2012-2015 között tervezett fejlesztéseit tartalmazza, amely jelenleg nem szerepel a MÁV Zrt. Terveiben	A 20. számú vasútvonal a megye K-Ny-i közlekedési tengelyének meghatározó eleme, amelynek folyamatos fejlesztése hosszú távú koncepcionális célként indokolt.
			A 29. sz. vasútvonal fejlesztése folyik, de a mai napig nincs olyan menetrend, amelyből a fejlesztési koncepcióban megfogalmazott menetrendi eredmények kimutathatók lennének. A környezet és a vasútállomások fejlesztése a beruházások keretében megvalósulnak, amelyek a kulturált közlekedést jól szolgálják.	Menetrendi eredményeket nem, csak javasolt célokat fogalmaz meg a koncepció. A hosszú távra készülő Koncepcióban távlati célként megfogalmazottak helytállóak, a középtávra szóló Stratégiában a megfogalmazás szükség szerint pontosításra kerül.
			A koncepció az autóbusz állomások áthelyezésére nem tartalmaz javaslatokat. (Megjegyezzük, hogy 2016-ban Veszprém városa tanulmányt készíttetett a város közlekedési hálózatának fejlesztésével, illetve egy intermodális csomópont (IMCS) kialakításával kapcsolatban. Ebben a vasútállomás mellé szerették volna az autóbusz állomást áthelyezni, de a tanulmány alapján nem nyert támogatási forrást a projekt.)	A Stratégiai program az alábbiakat tartalmazza a mobilitás fejlesztése egyik céljaként: "Intermodalitás javítása: vasúti, közúti és egyéni közlekedési módok közötti módváltások megkönnyítése,". Települési szinten kell meghatározni, hogy e megyei cél elérése érdekében és az átszállások megkönnyítése érdekében hol van szükség beavatkozásra.
			A VESZPRÉM MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ MÓDOSÍTÁSA tervezetben:	
			10. oldal: *„javulnak a gazdaságfejlesztés infrastrukturális feltételei úgy a K-Ny irányú közúti és vasúti (M8 gyorsforgalmi út, 71. sz. vasútvonal villamosítása), mint az É-D-i irányú közúti és vasúti (Veszprém – Győr, Pápa – Győr) kapcsolatok vonatkozásában"* - A megyében nincs 71. sz. vasútvonal. A szerző vélhetően a 29-es vonalra gondolt. A 71. sz. vonal a linken elérhető összes tervezetben megjelenik, ezért javasoljuk mindenhol pontosítani a fent említett vasútvonal számát.	Természetesen a tévesen szereplő vonalszám javítása megtörténik, köszönjük az észrevételt!
			57. oldal: *„Budapest irányából vasúton az elérési idők számottevő (legalább 1 órával történő) javítása, északi parti vasútvonal villamosítása"* - A javaslat nehezen értelmezhető. A Budapest – Balatonfüred közötti menetidő a jelenlegi nyári menetrendben kb. másfél óra. Ennek egy órával történő rövidítése nem reális, a zárójeles rész törlését javasoljuk.	A szövegpontosítás megtörténik.
			27. oldal: *„Veszprém-Zirc-Győr gazdasági tengely vasúti kapcsolatra alapozott fejlesztése"* mondatot javasolt kiegészíteni: „a 11-es vasútvonal átvesztő képességének növelésével"	A szövegpontosítás megtörténik.
			„A Balaton vasúton való körbejárása lehetőségének biztosítása a hiányzó néhány kilométeres szakasz kiépítésével" - Javasoljuk pontosítani, hogy a 27 sz. Csajág – Lepsény vonalszakasz újbóli forgalomba helyezéséről van szó. (Amennyiben valóban a 27-es vasútvonal rehabilitálására utal a tervezet, mert voltak egyéb nyomvonaltervezetek is Balatonakarattya és Balatonaliga között.)	A szövegpontosítás megtörténik.
			„A vasúti kapcsolat fejlesztése Veszprém-Zirc-Győr viszonylatban" szövegrészt javasolt „Zirc-Pannonhalma-Győr"-re módosítani, hogy kiemelkedjen az érintett turisztikai-világörökségi helyszín fontossága.	Pannonhalmával kiegészül a szövegrész.
			67. oldal: *„a térségközpont elérhetőségének javítása érdekében a pápai térségben Csorna-Marcaltő-Pápa viszonylatában"* - Itt a 14 sz. Pápa – Csorna vasútvonal felújítása szükséges, a Győr-Moson-Sopron megye területfejlesztési koncepcióval egyeztetni szükséges	A két megye kapcsolatrendszerének javítása közös cél. Pápa kapcsolatrendszerének javítása pedig mindenképpen Veszprém megyei cél. Győr-Moson-Sopron megyével a megyei területfejlesztési célok egyeztetése megtörtént.
			90. oldal: *„Elérhetőség javítása: Vasúti közlekedésben cél, a vasutat újra vonzóvá és versenyképessé tenni, amihez a 100 évvel korábbi menetidők újbóli elérése a Balaton-Budapest viszonylatban, villamosítás, ütemes menetrend, korszerűbb szerelvények, a Balatoni körvasúthoz hiányzó szakasz pótlása (Balatonakarattya-Balatonvilágos)"* – A „100 évvel korábbi menetidők újbóli elérése" fordulat helyett „versenyképes menetidők biztosítása" szövegrészt javasolunk szerepeltetni.	A szövegpontosítás megtörténik.
			Javasoljuk pontosítani, hogy a 27 sz. Csajág – Lepsény vonalszakasz újbóli forgalomba helyezéséről van szó. (Lásd fentebb, illetve itt konkrétan a Balatonakarattya-Balatonvilágos új szakasz kiépítéséről esik szó.)	A szövegpontosítás megtörténik.
			93. oldal: *„Pápa járás Vasút-villamosítás"* - Javasoljuk kiegészíteni, hogy itt a 10 sz. Győr – Pápa – Celldömölk vasútvonalról van szó	A szövegpontosítás megtörténik.
			98. oldal: *„Zirc vasútvonal"* helyett javasoljuk a következő megfogalmazást: „a Veszprém-Zirc-Győr vasútvonal turisztikai célú fejlesztése, különös tekintettel az ipari műemlékként számba vehető Cuha-pataki szakaszra, és Pannonhalma világörökségi helyszín közelségére."	A szövegpontosítás megtörténik.
			NHKV Zrt. és a DRV Zrt. Bevonásával/NHKV Zrt észrevételei:	

Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepcióját És Programját Megalapozó Helyzetértékelés Előkészítési Fázis	
89. oldal „Észak-Balatoni Térség Szilárdhulladék-kezelési rendszer” bekezdésben hivatkozott KEOP projekt lezárása megtörtént. Javasoljuk a megvalósult projektelemek felsorolását. Javasoljuk az összes hulladékgazdálkodást érintő KEOP és KEHOP projekt rövid bemutatását, kiemelve a jelenleg megvalósítási szakaszban lévő kivitelezéseket és azok várható hatásait.	A projektek felsorolása nem tartozik a területfejlesztési dokumentumok helyzetértékelő munkarészének kompetenciájába
89. oldal „A Győr-Moson-Sopron megye Hulladékgazdálkodási rendszer” bekezdés: Javasoljuk röviden bemutatni az érintett projektet, hogy milyen módon és eszközökkel járul hozzá a hulladékgazdálkodási rendszer hatékonyság növeléséhez, a célok eléréséhez	A projektek felsorolása nem tartozik a területfejlesztési dokumentumok helyzetértékelő munkarészének kompetenciájába
90. oldal „Közép-Duna Vidéke Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer” bekezdés alapján a Társulás 169 tagönkormányzatból áll. A Magyar Államkincstár honlapján elérhető törzskönyvi nyilvántartás szerint ez a szám 162, javasoljuk megvizsgálni az eltérés okát	„Közép-Duna Vidéke Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer”-ben részt vevő önkormányzatok száma pontosításra kerül.
90. oldal „Összes elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (tonna)” bekezdés: Javasoljuk pontosítani a fogalom-meghatározásokat a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény értelmező rendelkezései alapján. Javasoljuk a diagramot röviden elemezni, hogy miből adódik a látható tendencia	A SWOT elemzés kiegészítésre kerül az ivóvízellátó rendszer (regionális és elosztó hálózat) igen nagy mértékű avultságával a rekonstrukció szükségességével.
Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepció módosítása	
82. oldal „Fejlesztési feladatok a hulladékártalmatlanítás fejlesztésére” bekezdés: Javasoljuk kiemelni a körforgásos gazdaság tükrében a tervezett fejlesztési koncepciókat	A szövegpontosítás megtörténik.
94. oldal „A környezetvédelmi célú fejlesztések támogatása” bekezdés: Javasoljuk pontosítani a hulladék terméklánc fogalmát.***A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási feladatokat jelenleg az Észak-Balatoni Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. látja el a térségben***	A szövegpontosítás megtörténik.
Veszprém Megye Területfejlesztési Programja Stratégiai Program	
A prioritások bemutatásánál teljesen hiányzik a hulladékgazdálkodás. Javasoljuk kiemelni legalább a zöldhulladék gyűjtési-hasznosítási rendszerének fejlesztési koncepcióját, mely frakció anyagáramának megfelelő kezelése nagyban hozzájárul a klímavédelmi törekvésekhez, valamint a körkörös gazdaság támogatásához	A javasolt kiegészítés megtörténik.
Veszprém Megye Területfejlesztési Programja Operatív Program	
Minimálisan jelenik meg a hulladékgazdálkodás az új programozási időszak felsorolásában, akkor is csak általánosságokat megfogalmazva	A javasolt kiegészítés megtörténik.
Összességében elmondható, hogy kis fajsúlyú problémaként jelenik meg a tanulmányokban a hulladékgazdálkodás. Tekintettel az EU direktívákra, a körforgásos gazdaság szükségességére, javasolt nagyobb hangsúlyt fektetni erre a feladatkörre. Sajnos az ismert és felhasznált nemzeti és helyi stratégiák (3-as és 6-os dokumentum felsorolása alapján) időbeli hatályuk miatt nem tartalmazzák a körforgásos gazdaság követelményrendszerét, illetve a következő programozási időszak hulladékgazdálkodását érintő operatív programok sem ismertek. Javasolt a célok elérése és a beavatkozási pontok meghatározásakor a hatályos EU direktívákra és az OHKT-ra támaszkodni.	A javasolt kiegészítés megtörténik.
NHKV Zrt. és a DRV Zrt. Bevonásával/ DRV Zrt. észrevételei az általa üzemeltetett víziközművek vonatkozásában	
Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata és módosítása - Feltáró-értékelő vizsgálat	
A vizsgálati anyag SWOT elemzése az erősségek között megemlíti, hogy a megye településein a vezetékes ivóvízzel való ellátottság teljes körűen biztosított. A gyengeségek között azonban nincs kellően hangsúlyozva az ivóvízellátó rendszer (regionális és elosztó hálózat) igen nagy mértékű avultsága és az egyre fajsúlyosabbá, időszerűbbé váló rekonstrukció szükségessége.	A SWOT elemzés kiegészítésre kerül az ivóvízellátó rendszer (regionális és elosztó hálózat) igen nagy mértékű avultságával, a rekonstrukció szükségességével.
Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepció módosítása – egyeztetési változat	
A közműfejlesztési koncepcióban célelem a Fenntartási költségek csökkentését szolgáló közműfejlesztési feladatok fejezet, melyben javasoljuk hangsúlyozni az elöregedett ivóvízvezetékek rekonstrukciójának szükségességét. A víziközművek esetében is igen nagy jelentősége van a fenntartási költségek csökkentésének, mivel az idős vezeték hálózatokon rendszeres a csőtörés, jelentős karbantartási költségekkel kell számolni pusztán a jelenlegi állapot fenntartása érdekében. Továbbá a hálózatokon egyre növekvő vízveszteség mutatható ki, melyből adódóan a víztisztításban, ivóvíz továbbításban jelentős többletenergia felhasználás történik.	A javasolt kiegészítés megtörténik.
NFP Nkft. És a NIF Zrt. bevonásával/ NIF Zrt. észrevételei és javaslatai	
Kerékpárútfejlesztési projektek	
Jelezzük, hogy a Balatoni Bringakör Veszprém megyét érintő teljes szakaszán tervezések és kivitelezések folynak, illetve kezdődnek el ütemezetten a következő években. Kérjük, hogy a Bringakörre („Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciója” 02 tfk 65. oldal szerint) a ráhordó hálózati elemek fejlesztése során a megbízott tervezők szíveskedjenek felkeresni a NIF Zrt.-t a szükséges egyeztetések céljából a tervek közötti összhang megteremtése érdekében.	A területfejlesztési koncepció a hatályos területrendezési tervekkel összhangban tartalmazza a megyei kerékpárúthálózatot. Jelen tervezési folyamat keretében, annak részeként elkészül a "Veszprém megyei kerékpárforgalmi főhálózati terv". A megyei kerékpárforgalmi főhálózati terv szerepe és célja szerint – a megyei és országos területrendezési tervekhez hasonlóan – hozzávetőleges nyomvonalakat és létesítménytípus-javaslatokat tartalmaz. Mivel a tervben a már kialakított vagy kialakítás alatt lévő szakaszokon kívül csak a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területrendezési tervében (2018. évi CXXXIX. tv.) szereplő nyomvonalakat szerepeltetjük, ezért az egyeztetést jelen tervezési folyamat keretében nem tartjuk szükségesnek.
Útfejlesztési projektek	

A „**Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciója**” 02tfk_2030 56. oldalán szereplő, az alábbiakban idézett szöveg végén az utolsó tagmondatot törölni javasoljuk, mert a 8. sz. főút nyomvonala és a tervezett M8-as autópálya Veszprémtől délre eső nyomvonala nem ugyanaz, és ez a megfogalmazás félrevezető.	A szövegpontosítás megtörténik.
„A műszaki infrastruktúra hálózat fejlesztése vonatkozásában: *A kelet-nyugati fő közlekedési tengely a 8-as számú főút országhatárig négy sávossá fejlesztése, a főút kapcsolatrendszerének fejlesztése, a 8-as főútra rárohadó hálózat erősítése, csomópontjai rendezésének, ~~és a későbbi M8-as nemzetközi autópálya~~ előkészítése .”*	A szövegpontosítás megtörténik.
A „Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciója” nevű dokumentumban több helyen is szerepel a 82. sz. főút gyorsforgalmi jellegű kiépítésének terve. Ezzel kapcsolatban megjegyeznénk, hogy a NIF Zrt. által készített Közép - Dunántúli MASTERPLAN nem támogatta a 82. sz. főút ezirányú fejlesztését a helyszíni adottságok miatt. Nem vonatkozik ez a megállapítás a *„Veszprém Megye Területfejlesztési Programja - Stratégiai Program ”* 62. oldalán megjelölt *„Tervezett, de megvalósítási időpont nélküli fejlesztések: A 82. sz. főút átkötése a 8. sz. főútra – Veszprém – Kádárta és Gyulafirátót települések elkerülő szakasza ”* megnevezésű projektre, mert a 82. sz. főút ezirányú fejlesztése támogatott.	A Koncepció ezirányú javaslata Veszprém Megyei Jogú Város és Győr-Moson-Sopron megye elképzeléseivel összhangban van, Veszprém MJV távlati célként a Koncepcióban leírtakhoz ragaszkodik.
A „Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciója” 02tfk_2030 57. oldalán a 3. pontban a szöveg javítása szükséges: *„A 77-es számú új főúti kapcsolat kiépítésével meglévő főút fejlesztésével Keszthely irányába (Veszprémet Tapolcán át a nyugat-dunántúli megyék központjaival kötné össze) .”*	A szövegpontosítás megtörténik.
A „Veszprém Megye Területfejlesztési Programja - Stratégiai Program” 04strategiai_program_2021_2027 mappa: 62. oldalon: Veszprém megye területét érintő fejlesztések felsorolása kiegészítendő az alábbival: *„Veszprém megye területét érintő, előkészítés alatt levő 2022. évi megvalósítással ütemezett közúti fejlesztés:* ***8-82. sz. főutak összekötésére kialakítandó, 8229 j. Veszprém Aréna összekötő út*** *A 83. sz. főút Pápa – Győr közötti szakaszának 2x2 sávos, 110 km/h tervezési sebességgel történő főúti fejlesztése, a településeket elkerülő szakaszok kiépítésével. A fejlesztés IKOP forrásból fog megvalósulni. Megvalósítása **2023** -ban várható.* *8. számú főút Herend – Jánosháza: 50 km-es szakaszon meglévő nyomvonalon 2x2 forgalmi sáv kiépítése, külön szintű csomópontokkal. Ajka, Devecser, Tüskevár elkerülők új nyomvonalon. ”* Megjelent a kiemelt társadalmi igényeken alapuló közútfejlesztések finanszírozásáról szóló 1974/2020. (XII. 22.) Korm. határozat (TIK). A Kormány döntése a 8. számú főút, Herend és Devecser közötti szakasz négynyomúsításának előkészítését tartalmazza Devecser nyugati elkerülővel.	A szövegpontosítás megtörténik.
A „Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciója” 02tfk_2030 98. oldal: *„3.7. Együttműködési lehetőségek a szomszédos megyékkel közös területfejlesztési célok megvalósításában”* pont kapcsán megjegyezzük, hogy Vas Megye teljesen kimaradt a vizsgálatból. Fontos tény, hogy a 84. sz. főút közvetlenül oda tartozik, majd a Vas megyei szakasz után megy át Győr-Moson-Sopron megyébe	A hivatkozott fejezet a Veszprém Megyei Önkormányzat szomszédos megyei önkormányzatok megkeresésére érkezett válaszok feldolgozásán alapul. A Vas Megyei Önkormányzattal közös cél a 84. sz. főút fejlesztése.
Vasútfejlesztési projektek	
A koncepció megfelelően tartalmazza a futó és közeljövőben tervezett vasúti projekteket, az átfogó vagy távlati megállapítások, javaslatok az országos stratégiába illeszkednek, a NIF Zrt. projektjeire nincsenek hatással	Választ nem igényel.
NFP Nkft. És a NIF Zrt bevonásával/ NFP Nkft. Észrevételei, javaslatai	
Veszprém megye területfejlesztési koncepcióját és programját megalapozó helyzetértékelés	
Vízi közművek fejezet: Szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás, elhelyezés alfejezet „Ezért a teljes körű közcsatornás szennyvízelvezetését és annak szennyvíztisztító telepen történő tisztítását mielőbb megyei szintűvé kéne fejleszteni.” Javaslat: Ezen mondat felülvizsgálata javasolt. A tisztítás megyei szintűvé tétele jelen esetben arra kíván utalni, hogy lehetőleg a megye valamennyi településén a megfelelő szennyvízkezelés feltételei adottak legyenek, a hiányzó hálózati elemek és tisztítótelepek, helyi szennyvízkezelő létesítmények mielőbb megvalósuljanak. (Más dokumentumokban is megjelenik.)	A megfogalmazás is arra irányult, hogy a megye valamennyi települése számára, településszintű ellátottságot nyújtó csatornázás és a szennyvízkezelés lehetőségét helyi vagy regionális megoldással ki kiell alakítani. A mondatrészben javítjuk a"megyei szintűvé kéne fejleszteni" helyett "megye valamennyi települése számára, településszinten meg kellene oldani" mondatrészt.
Veszprém megye területfejlesztési koncepció módosítása	
Pápai Járás: Fejlesztési célok A dokumentáció bemutatja, hogy a megye északi területein van jelentős elmaradás a szennyvízelvezetés, szennyvízkezelés területén, a járásra vonatkozó fejlesztési célok viszont még általánosságban sem jelzik ezt a beruházási feladatot. Pl.: a Devecseri járásnál a közszolgáltatások színvonalának megtartása, emelése, illetve az „aprófalvas térségben a szennyvízkezelés megoldása” célok megjelenítésre kerültek. A bemutatott helyzet alapján célszerű valamennyi érintett járásban nyomatékosabban helyt adni a szennyvízkezelési feladatok teljesítésének.	A Koncepció, valamint a Stratégia és az Operatív Program is részletesen tárgyalja a szennyvízelvezetés terén elérendő megyei célokat és a szükséges feladatokat. Ezek megjelenítése külön a járási összefoglalókban nem szükséges.
Tapolcai Járás: Fejlesztési célok Javasolt a már megvalósult fejlesztések kapcsán a célok felülvizsgálata, pl.: „A tapolcai szennyvíztisztító telep korszerűsítése, rekonstrukciója” (KEHOP keretében már megvalósult).	Tapolca város észrevétele: "A tapolcai szennyvíztisztító telep korszerűsítése részben, KEOP, KEHOP pályázatnak köszönhetően már megtörtént egy konzorcium keretében lezajlott pályázatnak köszönhetően." A szükséges javítás megtörténik.
Közműfejlesztési koncepció „Az egyesített rendszerű szenny- és csapadékvíz hálózati rendszerek hosszabb távra elválasztottá tételére fel kell készülni.” A hatékonyabb szennyvízkezelés, energiafelhasználás érdekében javasolt az egyesített rendszerek felszámolását mielőbb megvalósítani, figyelemmel arra is, hogy egyesített rendszer döntően nagyobb települések belvárosi területein jellemző, ahol más fejlesztési feladatok megvalósítását megelőzően javasolt a burkolat alatt elhelyezett közművek racionalizálása.	A javasolt kiegészítés megtörténik.
Veszprém megye területfejlesztési programja operatív program egyeztetetési változat	

			5. Prioritás: A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadataptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése: - A 2021-2027-es időszakra vonatkozó, hulladékgazdálkodási feladatok ellátására irányuló jogszabályi környezet módosítása jelenleg folyamatban van, továbbá a Hulladékgazdálkodási Stratégia tartalma még nem ismert, így a tárgyi Stratégiai Programban rögzített fejlesztési igények, el nem fogadott jogszabályi környezet, illetve egységes hulladékgazdálkodási stratégia hiányában érdemben nem vizsgálható. A hulladékgazdálkodási jogszabályi környezet változását és a Hulladékgazdálkodási Stratégia elkészültét követően – az összhang biztosítása érdekében – javasolt lehet a tárgyi Stratégiai Program felülvizsgálata. - A Zöld Infrastruktúra és Klímavédelmi Operatív Program (ZIKOP) 5 db prioritási tengelye között szerepel a Körforgásos gazdasági rendszerek és fenntarthatóság (2. prioritás), melynek tervezett céljai között van a fenntartható víziközmű-rendszerek létrehozása, a magas hozzáadott értékű települési zöld és kék megoldások támogatása, valamint a körforgásos gazdaság bevezetésére, a fenntarthatóság ösztönzése. A ZIKOP program vázlatos tartalmának társadalmi véleményeztetése jelenleg folyamatban van, így annak elkészültéig fejlesztési és elszámolhatósági lehetőségekkel kapcsolatban jelenleg nem tudunk tájékoztatás nyújtani. Így a ZIKOP elfogadása után javasolt lehet a tárgyi Stratégiai Program Operatív Programjának felülvizsgálata.	A megyei területfejlesztési Operatív Program elfogadásának tervezett határideje - a Pénzügyminisztérium ütemezési javaslata szerint - 2021. március 19.
A Paksi Atomerőmű bővítéséért felelős tárca nélküli miniszter	2020.12.17/12.18			
Nemzetpolitikáért, egyházügyekért és nemzetiségekért felelős miniszterelnök-helyettes	2020.12.17/12.18			
Családokért felelős tárca nélküli miniszter	2020.12.17/12.18			
Kisvárosok Szövetsége	2020.12.17/12.18			
Községek és Kistelepülések Országos Önkormányzati Szövetsége	2020.12.17/12.18			
Magyar Faluszövetség	2020.12.17/12.18	2021.01.26	Alapvető cél legyen, hogy a falvainkban élők megélhetése javuljon, és a jövő ne a falvakból történő elvándorlást hozza, hanem a magyarországi településszerkezetből következően elsősorban a falusiak nélkülözhetetlen közreműködése révén (az Ország közigazgatási területének 68,1 %-át községi önkormányzatok fedik le) hazánk egész területe a rajta élő települési közösségek távlatos gondoskodását élvezze. Feltételezve, hogy ebben a célkitűzésben a Megyei Önkormányzat vezetésével hasonló álláspontot képviselünk, csak megerősítem a cél eléréséhez a megyei önkormányzat rendelkezésére álló területfejlesztési eszközök hatékony alkalmazásának fontosságát. Ez alatt főként a megye területén lévő minden egyes falu fejlesztési célkitűzéseinek megismerését, lehetőség szerint azok megvalósításának segítését értem, különös tekintettel azokra a települési célokra, melyek sikerre viteléhez elégtelen a települési szintű érdekképviselet, szakmai háttér. Ilyenek lehetnek térségi/ kistérségi fejlesztési programok, valamint azok a beruházások, melyek több megyei önkormányzat együttműködését kívánják meg összetettségük vagy költségigényük miatt (pl. megyehatárokat átszelő települési összekötő utak létesítése, fejlesztése).	Támogató észrevétel, választ nem igényel.
Magyar Önkormányzatok Szövetsége	2020.12.17/12.18			
Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége	2020.12.17/12.18			
Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége	2020.12.17/12.18	2020.12.28	Kifogást nem emel, elfogadásra javasolja.	Válaszadást nem igényel.
Balaton Fejlesztési Tanács	2020.12.17./12.18.	2021.02.03	**Helyzetelemzés**	
			15. oldal Szerkesztési észrevétel: a szöveg több bekezdése ismétlődik.	A szövegismétlések kiküszöbölésre kerülnek
			16. oldal A területi egyenlőtlenségekre vonatkozó megállapításokat javasoljuk tényadatokkal argumentálni. A megállapítások jellemzően helytállóak, azonban a dokumentum értékét növelné, ha néhány alátámasztó jellegű számadat is szerepelne a fejezetben.	A részletező kiegészítés az anyyag egyenszilárdságát veszélyeztetné
			36. oldal A Balaton térségére vonatkozó 3. bekezdésben javasoljuk kiemelni a tó vízminőségének érzékenységét, sérülékenységét. Tény, hogy az elmúlt évtizedben túlnyomó részben jó-kiváló volt a Balaton vízminősége, azonban a 2019-es és 2020-as évben a Nyugati-medencében tapasztalható algásodás a vízminőség jelentős, régóta nem tapasztalható romlását eredményezte, érintve a főszezont is (tény, hogy a megyei partszakaszt ez kevésbé érintette). Ezen túlmenően a KSH adatai alapján csatornázottság szélesköről, de nem tekinthető 100%-osnak (a kiemelt térség Veszprém megyére eső területén 83%). Szintén ehhez a bekezdéshez kapcsolódik, hogy a hulladékkezeléssel kapcsolatos vitás helyzetek környezeti és társadalmi szempontból megnyugtató megszüntetése a megye és az üdülőkörzet közös érdeke. E kérdéskör hosszútávú rendezése stratégiai jelentőségű feladat az Észak-Balatonnál.	A helyzetértékelő szöveg kiegészítésre kerül
			41.-42. oldal A vízi közmű infrastrukturális állapota tekintetében fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy az infrastruktúra-elemek sok esetben rendkívül elöregedettek, műszaki állapotuk rossz, ami az ellátásbiztonságot veszélyezteti. Nem csak Veszprém megyében ismert ez a körülmény, azonban az üdülőkörzet szezonális többletterhelése megköveteli a kockázatoktól mentes vízellátást.	A helyzetértékelő szöveg, illetve a SWOT elemzés kiegészítésre kerül
			88.-89. oldalMegfontolásra javasoljuk a vízi közlekedés funkciójának megjelenítését a térségben.	A helyzetértékelő szöveg kiegészítésre kerül
			általánosA dokumentumban nem jelenik meg az Észak-Magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna, mint a területfejlesztési beavatkozások egyik új területi dimenziója. Vélhetően elegendő említés szintjén integrálni az anyagba.	A Nyugat-Magyarország Gazdasági Övezetre utalással kiegészül a Koncepció is.
			Területfejlesztési Koncepció	
			2.1. fejezet, 34. oldal Az egészségügyi fejlesztések kapcsán nem jelenik meg a hospice intézmények köre, amelyek fejlesztését különösen a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet jelentős mértékben elöregedő társadalma indokolja. Az ilyen típusú intézmények nagyban segíthetik az élet lezárásának méltóságteljes megélését.	Kiegészítés megtörténik.
			49-50.oldal Javasoljuk megjeleníteni a Balatonfűzfőn található kulturális infrastruktúraként hasznosítható földalatti erőművet a kulturális fejlesztési lehetőségek között.	Kiegészítés megtörténik.
			92. oldal A fejlesztési célok között Devecser kapcsán az „uradalmi központi hagyomány" a releváns kifejezés, nem a szövegben jelenleg található „birodalmi központi hagyomány".	Pontosításra kerül.
			96. oldal Veszprém város fejlesztési céljai kapcsán az Európa Kulturális Fővárosa 2023 projekthez kapcsolódóan is, de önmagában is fontos lehet megjeleníteni a turisztikai vonzerők fejlesztését, a kereskedelmi szálláshelyek számának és minőségének bővítését.	A járási összefoglaló kiegészítésre kerül.

			107. oldal A „Területfejlesztés eszköz és intézményrendszere" fejezetben javasoljuk a megye által elérni kívánt intézményrendszeri, feladat- és hatásköri célállapot vázlatos ismertetését. Véleményünk szerint a területi önkormányzatok feladat- és hatásköreinek, forrásainak megerősítése a hazai területfejlesztési beavatkozások sikerességét, illetve az egyéb területi, megyei szintű feladatellátás hatékony végrehajtását is segítené.	A fejezet az önkormányzati törvényre és a Nemzeti fejlesztés 2030-ra hivatkozva tartalmazza az eszköz- és intézményrendszer legfőbb jellemzőit.
			Stratégiai Program	
			38. oldal Az egész éves turisztikai kínálati csomagok megteremtésével egyetértünk, azonban javasoljuk a „szezonhosszabbítás" terminológia helyett az „új szezonok kialakítása" (őszi, tavaszi, téli) fogalom használatát, mely szorosabban kapcsolódik a jelenlegi turizmus-szakpolitika irányvonalaihoz. Fontosnak tartjuk még, hogy a turizmus kapcsán előtérbe kerüljenek a környezeti fenntarthatóságot érvényesítő mértéktartó fejlesztések.	Pontosításra kerül.
			47. oldal A termelői piacok, polcok létrehozása és működtetése mindenképp fontos cél, amivel alapvetően egyetértünk. Azonban a téma kapcsán fel kívánjuk hívni a figyelmet arra, hogy tapasztalataink szerint az elmúlt időszakban létrehozott piacok kihasználtsága sok esetben alacsony szintű. Emiatt javasoljuk az új piacok létrehozása mellett a meglévő piacok menedzsmentjét, marketingjét erősíteni, az infrastruktúra-fejlesztésén túl piacszervezés „szoft" tevékenységeit indokoltnak tartjuk támogatni. Emellett a helyi termékek értékesítési csatornáinak bővítése szükséges (a pandémia erre is rámutatott). A termelői szerveződések által szervezett házhozszállítás, internetes értékesítés támogatása különösen egy üdülőrégióban (de Veszprém megye egészében is) indokolt.	Nem megyei területfejlesztési koncepcióban kezelendő kérdéskör.
			72. oldal A klímaadaptációs beavatkozások kapcsán javasoljuk megjeleníteni a közterületek, strandok, vízfelületek árnyékolását célzó fejlesztések körét.	Nem megyei területfejlesztési koncepcióban kezelendő kérdéskör.
			80. oldal A „Monitoring és értékelési terv" tartalmát javasoljuk a területi monitoring rendszerről szóló 37/2010. Kormányrendeletben rögzített feladatokkal megfeleltetni. A dokumentumban meghatározott indikátorok éves szintű vizsgálata szakmailag indokolt, a kiválasztott indikátorok tartalmilag megfelelőek.	Tudomásunk szerint az említett jogszabály felülvizsgálata folyamatban van.
			Operatív Program	
			általános Az Operatív Program szerkezete logikus, jól áttekinthető, szakmai tartalma magas színvonalú. Üdvözöljük, hogy több intézkedés kapcsán megjelennek a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területére vonatkozó beavatkozások, indikatív forrásigények különösen a természeti erőforrások védelméről szóló és a turizmus-prioritás kapcsán. Javasoljuk ugyanakkor, hogy indikatívan a többi prioritásban is jelenjenek meg a BKÜ területére tervezett források, a terület- és településfejlesztési, a közlekedési valamint a gazdaságfejlesztési prioritás esetén is.	A területfejlesztési dokumentumok teljes tervezésben készülnek, azaz Veszprém megye teljes területére. Igaz ez az Operatív Programra is. Így további kiegészítésre nincs szükség, a tervezet a megye egész területére készült. A forrásokkal kapcsolatban pontosabb információt az ITP fog tartalmazni.
Veszprém Megyei Jogú Város	2020.12.17/12.18	2021.01.22	**Területfejlesztési Koncepció**	
			2. Jövőkép, 11. oldal, 3. Célrendszer, 3.4 1.2 alpont, 25. oldal, 58. oldal, 3.6 Fejlesztési célok, járásokra lebontva 96. oldal: A dokumentumokban több helyen szerepel, hogy Veszprém MJV integrálódik a Balaton Kiemelt üdülőkörzetébe. Köszönjük a célok megjelenítését, ez változatlan kérése a város vezetésének.	Választ nem igényel.
			Stratégiai Program	
			36. oldal: „Ipari és gazdasági területek…… fejlesztése, inkubáció a munkahelyteremtés érdekében" intézkedésA stratégiai dokumentum távlati fejlesztésként nevesíti az Aranyosvölgy kutatás-fejlesztési központot, azonban a jelzett helyen a korábbi Vi területek átminősítése lakóterületté megkezdődött, ez ellentmondásban van a tervezett fejlesztéssel.	A tárgyban történt egyeztetés nyomán a nevezett fejlesztés továbbra is része marad a Programnak, de helyszín megnevezése nélkül.
			Összességében valamennyi megyei dokumentum	
			Összességében valamennyi megyei dokumentum kis mértékben foglalkozik az Európa Kulturális Fővárosa 2023 megyére vonatkozó turisztikai és kulturális hatásával, pedig az térben és időben kihat, érinti többek között a megye Balaton-parti városait is.	Mind a gazdaságfejlesztés, mind a kultúra fejlesztés témakörben tárgyalja a Koncepció az EKF2023 programot, és a javaslat nyomán ez kiegészítésre kerül az EKF2023 rövid összefoglaló bemutatásával a Koncepció keretében.
Győr- Moson-Sopron Megyei Önkormányzat	2020.12.17/12.18	2021.02.05	A stratégiai dokumentumokban foglaltakkal egyetértünk, azt kiegészíteni nem kívánjuk.	Támogató vélemény, választ nem igényel.
Komárom- Esztergom Megyei Önkormányzat	2020.12.17/12.18	2021.02.08	Megállapítható, hogy maximálisan figyelembe vették az általunk tavalyi év novembében a megyehatáron átívelő közös fejlesztési területekre vonatkozóan tett javaslatainkat (A Koncepció felülvizsgálatának javaslati fázisa 3.7 fejezet 98. oldal)	Támogató vélemény, választ nem igényel.
			A koncepció előkészítési fázisában a helyzetértékelésben a megyehatáron átívelő fejlesztések szükségleti megalapozása (pl. hiányzó nyomvonalas létesítmények és kapcsolatok) még hiányzik. Ugyanígy hiányzik a turisztikai fejlesztési térségek (egyedi övezetek) és Európa kulturális fővárosa 2023 cím említése is. Feltétlenül javasoljuk, hogy az előkészítési fázisban ezeket is nevesítsék. A helyzetértékelésben a SECAP tervezés nincs megemlítve. Kérjük ezt is pótolni (a klímavédelem a megyehatáron átnyúló együttműködések további területe lehet).	A megyehatáron átnyúló infrastruktúra elemeit a hatályos megyei területrendezési terv tartalmazza. Az Európa kulturális fővárosa 2023 cím említésével a helyzetértékelő szöveg több helyen is kiegészítésre kerül éppúgy, mint a SECAP tervezés eredményével
			A helyzetértékelésben a SWOT-nál a 117. oldalon a lehetőségek között szerepel: "Az elszegényedő települések környezeti állapotjavításának új lehetőségét nyitja meg a SECAP pályázati lehetőség, amelynek dekarbonizációs programját a megye majdnem mindegyik települése igénybe vehetné és ez javítaná egyrészt a levegőtisztítását, másrészt az elöregedő népességű településeken a népesség megtartását, másrészt segítené a fenntarthatóságot, mert nem elég a beruházást támogatni." ezt a részt javasoljuk felülvizsgálni, mert Veszprém megye is elkészítette ebben a ciklusban a SECAP terveit.	A SWOT elemzés javításra kerül az elkészült SECAP tervek figyelembevételével.
			Környezeti vizsgálat: a 23. oldalon említésre kerül a IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2015-2020. Javasoljuk nevesíteni már a 2021-27 es időszakra szóló 5. Nemzeti Környezetvédelmi Programot is, aminek készítése már javában tart.	Megtörtént
			A Területfejlesztési stratégiai programban az egyes prioritásokhoz tartozó intézkedések részletes kifejtésénél is kérjük megemlíteni a megyehatáron átnyúló együttműködéseket.	A Koncepció számbaveszi és kellő súllyal foglalkozik a megyék közötti együttműködések lehetséges területeivel.
			Operatív Program 2.6. Fejezetében (együttműködésben tervezett fejlesztések) javasoljuk nevesíteni a szomszédos megyékkel közösen (így Komárom-Esztergom megyével) megvalósítani tervezett projekteket. A megyehatáron átívelő közös együttműködéseket az egyes prioritásoknál az intézkedési és fejlesztési kezdeményezések között is javasoljuk nevesíteni.	A Koncepció számbaveszi és kellő súllyal foglalkozik a megyék közötti együttműködések lehetséges területeivel. Amennyiben az ágazati OP-k végleges dokumentumai ezt elősegítik, későbbiek során pontosítható.
Fejér Megyei Önkormányzat	2020.12.17/12.18	2021.02.02	**Veszprém megye területfejlesztési koncepció módosítása egyeztetési változathoz:**	

			Veszprém megye jövőképénél a „javulnak a gazdaság infrastrukturális feltételei” c. bekezdésnél a 71. sz. vasútvonal villamosítása vélhetően elírás lehet, ugyanakkor fontosnak tartjuk a Székesfehérvár-Veszprém-Boba 20. sz. és a Székesfehérvár-Szabadbattyán-Tapolca 29. sz. vasútvonal megemlítését.	Javításra kerül
			A Székesfehérvár-Várpalota-Veszprém-Ajka gazdasági és innovációs tengelynél a felsoroltakon túl nagy jelentőséggel bír a Székesfehérvár-Várpalota-Veszprém-Boba vasútvonal korszerűsítése, amely a gazdasági térséget intermodális központokon keresztül bekapcsolja a budapesti agglomeráció elővárosi és a nemzetközi hálózatok rendszerébe.	Javításra kerül
			A Dunántúli-középhegység karsztvíz készletével való gazdálkodás meghatározó jelentőségű – mint ahogy a későbbi programokban ezt részletezik is –, azonban a jövőképnél egy környezet- és természetvédelmi alfejezetben vagy a települések természeti- és épített értékeinek felsorolásánál javasoljuk megemlíteni vele együtt a körforgásos gazdaság kialakítását célzó tevékenységet is.	Javításra kerül
			Az élet megőrzésének, illetve a gyógyulás feltételeinek c. fejezetnél utalást javasolunk a pandémia okozta szociális és egészségügyi, megelőzési rendszerek szükségességére.	Kigészítés megtörténik.
			A térszerkezet fejlesztése, a környezetvédelmi fejlesztés c. fejezetnél a körforgásos gazdaság kialakítását – ahogy az operatív programokban is megmutatkozik –, szükségesnek tartanánk jelezni	Kigészítés megtörténik.
			A Fejlesztéspolitikai feladatok 2014-2030 felsorolásánál fontosnak tartanánk a körforgásos gazdaság fogalmának a beillesztését.	A jelzett szövegrész a Nemzeti Fejlesztés 2030 dokumentumból származó idézet, amely nem egészíthető ki.
			A Fejlesztéspolitikai feladatok 2014-2030 fejezetnél az élelmiszerlánc lerövidítése kezdetű felsorolásnál a REL, mint a rövidellátási láncok rendszere és beillesztése a helyi érték, helyi termelő és a felhasználó folyamatában fontos, különösen az agrártípusú térségek és a kiemelt üdülőkörzetek háttér települései szempontjából. (A programban megjelenik a REL a Feltörekvő iparágak innovatív fejlesztése c. fejezetnél is.)	A jelzett szövegrész a Nemzeti Fejlesztés 2030 dokumentumból származó idézet, amely nem egészíthető ki.
			A Szociális politika hatékonysága c. fejezetnél javasoljuk – a pandémia magyarországi hatásainak mérlegelése alapján – a nagy létszámú idősotthonok, idős emberek ellátásával foglalkozó intézmények egészség- és életvédelmi korszerűsítésének beépítését.	Egyik anyag sem tartalmaz ilyen című fejezetet. A javasolt kiegészítés a megfelelő helyen megtörténik.
			A területi különbségek kiegyenlítésére irányuló célkitűzések felsorolásánál – a magyarországi pandémia okozta szükséghelyzet elemzése alapján – az oktatási tématerületen a digitális oktatás, képzés, ennek technikai, tárgyi, személyi feltételeinek megteremtését fontosnak tartjuk. Szociális tématerületen az idősellátás kiemelt fontosságát, az idősotthonok alkalmassá tételét programba javasoljuk illeszteni.	Mindkét javasolt témakört részletesen tartalmazzák a dokumentumok. A digitális oktatás javaslatot külön beépítjük.
			A koncepció térszerkezetébe való integrálás célú fejezete visszatükrözi a korábbi kiváló egyeztetés és együttműködés eredményeit. Az országos kerékpárút hálózat esetében javasoljuk megemlíteni a közös kezdeményezést, amely az un. Királyi kerékpárút kialakítását célozza Székesfehérvár és Veszprém között. A térségi kerékpárút hálózatnál is fontos, hogy a Szabadbattyán-Nádasdladány-Papkeszi-Balatonfűzfő tervezett kerékpárutat jelezzük.	A megyei TrT illetve a BKÜTrT szerinti kerékpárutakat szerepelteti a Koncepció. Készül továbbá a megyei kerékpáros fejlesztési terv.
			A közösségi közlekedés fejlesztésénél javasoljuk megemlíteni az alkalmazkodást az integrált közösségi közlekedési rendszerekhez (távolsági busz és vasút, párhuzamosságok kikapcsolása és intermodális központok építése, integrált jegy- és tarifarendszer).	Tartalmazza az anyag, de a javasolt szóhasználattal is megjelenítjük.
			A természeti és táji értékek védelme c. fejezeten belül a vizek nyújtotta potenciál kihasználása c. résznél javasoljuk megemlíteni a Dunántúli középhegység több megyére kiterjedő karsztvíz kincsének gyűjtését, hálózatba emelését, mint kiemelkedő lehetőséget a sokszor nem megfelelő helyi kutak vízminőségének javítására.	Az anyagok foglalkoznak a karsztvízkincs megőrzésével, a Koncepcióban a kért kiegészítés megtörténik.
			A Veszprém megye fejlesztési elvei horizontális céloknál a helyi erőforrásokra való építkezés vagy a környezetvédelme és fejlesztése célkitűzéseknél a körforgásos gazdaság tématerületét javasoljuk beépíteni a dokumentumba.	Beépítésre kerül.
			Veszprém megye területfejlesztési programja - Stratégiai program egyeztetési változatához:	
			A Stratégiai program 3.1. Jövőkép c. fejezetnél a „javulnak a gazdasági fejlesztés infrastrukturális feltételei” indítású bekezdésnél bővítést és pontosítást javasolunk. Veszprém megye jövőképénél a „javulnak a gazdaság infrastrukturális feltételei” c. bekezdésnél a 71. sz. vasútvonal villamosítása vélhetően elírás lehet, mint a koncepciónál, ugyanakkor fontosnak tartjuk a Székesfehérvár-Veszprém-Boba 20. sz. és a Székesfehérvár-Szabadbattyán-Tapolca 29. sz. vasútvonal megemlítését. Ezen fejezetnél is hangsúlyozni javasoljuk az M8 gyorsforgalmi út Veszprémet elkerülő, az osztrák határt elérő, valamint a Fejér megyei és a Bács-Kiskun megyei M8 szakaszok Veszprém megyét érintő hatásainak azon jelentőségét, hogy ez egy magyarországi belső autópályagyűrű elemeként is funkcionál. Jelentős mértékben felfűzi a sugaras gyorsforgalmi úthálózat elemeit és így tehermentesíti a fővárost, Székesfehérvárt és Veszprémet.	Javítás és kiegészítés megtörténik.
			A „helyben termelt és felhasznált és egészséges élelmiszer mennyisége és aránya” c. bekezdést a rövid ellátási lánc (REL) fogalmával javasoljuk kiegészíteni, amely a magyar gazdaságban, agráriumban és élelmiszerbiztonságban hálózatszerű, támogatott, és a foglalkoztatásban jelentős szerepet vállaló, a világjárvány idején biztonságosabb termelési – piaci rendszert ad.	Kigészítés megtörténik.
			A települések megőrzik és gazdagítják épített és természeti értékeiket c. fejezetnél javasoljuk megemlíteni a magyar és az európai energia-, anyag-, környezetkímélő gazdálkodást, a körforgásos gazdaság megteremtését.	Kigészítés megtörténik.
			Az alap-, a közép-, valamint a felsőfokú minőségi oktatás és képzés c. fejezetnél „a különleges helyzetekben a digitális oktatás és képzés feltételeit kiszélesítjük” gondolat beemelését javasoljuk	Kigészítés megtörténik.
			Ezeknek a prioritásoknak és pontosításoknak a beemelését javasoljuk az 5. A célok és prioritások közötti kapcsolatok azonosítása c. alfejezetbe. -A prioritás keretében tervezett intézkedések szöveges bemutatása c. fejezetnél a Környezetéi károk enyhítését szolgáló fejlesztések c. alfejezeten belül szükségesnek tartjuk kiemelni a körforgásos gazdaság megteremtése beavatkozást. -A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás c. fejezetnél, a vizek nyújtotta potenciálok kihasználása esetében a karsztvíz bázisvédelme mellett, mind Veszprém megyében, mind Fejér és Komárom-Esztergom megyékben a Dunántúli-középhegység karsztvíz hasznosítását is javasoljuk beépíteni, különös tekintettel a vízhiányos vagy nem megfelelő minőségű regionális és helyi fúrt kút, ivóvíz kiváltására.	A Koncepció számbaveszi és kellő súllyal foglalkozik a megyék közötti együttműködések lehetséges területeivel. Amennyiben az ágazati OP-k végleges dokumentumai ezt elősegítik, későbbiek során pontosítható, de jelenleg nem ismert.

			Veszprém megye területfejlesztési programja - Operatív program egyeztetési változathoz:	
			Veszprém megye területfejlesztési programja - Operatív program magas színvonalú dokumentum. Az összefoglalás, a tervezési háttér 4. Szociális Európa célkitűzés alfejezetnél, a világjárvány magyarországi hatásai alapján javasoljuk, hogy a főbb tervezett beavatkozások egészüljenek ki azzal a beavatkozással, amely az idősotthonok, a nagyobb létszámú közösségek, a fogyatékkal élők életfeltételeinek a megkülönböztetett egészségügyi és szociális javítását irányozza elő.	Kigészítés megtörténik (vonatkozó prioritás specifikus céljai kibővítésével).
Somogy Megyei Önkormányzat	2020.12.17/12.18	2021.02.05./02.08.	**Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepció módosítása – egyeztetési változat**	
			1. Szerkezet, formai követelmények: A programdokumentum áttekinthető, a formai követelményeknek megfelelő, jól szerkesztett, érthető. A táblázatok, ábrák szemléletesek, pontosak. Javasoljuk, hogy a szövegközi hivatkozásból kimaradt táblázatok, ábrák hivatkozásait pótolja a készítő. Előnyösnek tartjuk, hogy a területi problémákat járási szinten összegezik, így a jelenlegi közigazgatási határokhoz igazítottan is érzékelhetők, értékelhetők a fejlesztési direktívák.	A Koncepció ábrái saját készítésűek, így külön forrásmegjelölés nélkül tartalmazza őket a dokumentum.
			2. Tartalomra vonatkozó észrevételek: Az egyes fejezetek szakmailag megalapozottak, a jogszabályi előírásnak, további útmutatóknak megfelelően készültek. A koncepcionális célok jól megfogalmazottak, az azokhoz rendelt prioritások helytállóak, különösen a nemzetközi és európai, illetve európai uniós fejlesztési irányelvek és jövőbeli törekvések ismeretében. Üdvözlendő, hogy a dokumentum részletesen említést tesz a megyehatáron átnyúlva, Somogy megye területét érintő fejlesztési programokra, együttműködési szakterületekre, illetve földrajzi térség(ek)re. A megfogalmazottak területfejlesztési szempontból támogatandóak.	Támogató vélemény, választ nem igényel.
			Az 1**.1. fejezet** első mondatát javasoljuk átfogalmazni, tekintettel arra, hogy a jelen megfogalmazás „**fenntartható gazdasági növekedés**" ellentmondásos – a gazdasági növekedés mindössze az erőforrások feléléséig tartható fenn, ugyanakkor a növekvő természeti erőforrás felhasználásra alapozott fizikai infrastruktúra fejlesztés nem felel meg a fenntarthatóság követelményének.	Nem érezzük ellentmondásosnak. Ezt a szóösszetételt a Nemzeti Fejlesztés 2030 is használja.
			Az **1.1. fejezet környezetiparra** vonatkozó szakaszát javasoljuk kiegészíteni – különösen Tapolca esetében – azzal, hogy a célzott fejlesztéseket a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetre (BKÜ) vonatkozó hatályos területfejlesztési és területrendezési szabályok figyelembe vételével valósítják meg.	Véleményünk szerint jogszabály megismétlése nem szükséges. Ellenkező esetben számos hasonló hivatkozást kellene tartalmaznia az anyagnak szerteágazó témakörökben.
			A teljes dokumentumot áttekintésével, több helyen hivatkoznak a **megyeszékhely BKÜ-höz való csatolására**. E tekintetben megfontolásra javasoljuk, hogy a továbbiakban milyen mértékben kívánja támogatni ezt a törekvést a megye – figyelembe véve azon körülményt, miszerint Veszprém BKÜ-höz való csatolása esetén a térségi statisztikai mutatók torzulhatnak, amely hatással lehet a térségi forráselosztásra is.	Veszprém MJV kifejezett célját tükrözik a megyei dokumentumban foglaltak. Veszprém MJV már jelenleg is a Balatoni turisztikai térség része.
			Az **1.2. fejezet** 25. oldalán olvasható *„csillagászati turizmus"* helyett javasoljuk a *„csillagászatra épülő turizmus"* kifejezés használatát. Ugyanezen fejezet 26. oldalán a *„COVID-19 megyei turizmusra gyakorolt hatása"* részt javasoljuk kiegészíteni az alábbiakkal: *„…a térség rezilienciájának növelése"*.	Pontosításra kerül.
			Az **1.2. fejezet** 28. oldalán lévő *„Várpalota-Pétfürdő-Berhida-Papkeszi-Balatonfűzfő ipari innovációs tengely: vegyipar erősödésének, betelepülésének elősegítése, meglevő létesítményeinek hasznosítása, fejlesztése"* szakaszt javasoljuk kiegészíteni az alábbiakkal: *„…a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetre vonatkozó hatályos jogszabályok figyelembe vételével"*	Véleményünk szerint jogszabály megismétlése nem szükséges. Ellenkező esetben számos hasonló hivatkozást kellene tartalmaznia az anyagnak szerteágazó témakörökben.
			A 32. oldalon formai, stilisztikai észrevétel: „terhes" helyett „terhelt" kifejezést javasoljuk alkalmazni.	Pontosításra kerül.
			A **2.3. fejezet** 50. oldalán üdvözlendőnek, támogatandónak tartjuk a katonai barnamezős területek hasznosítását, hiszen azok fejlesztésével jelentős kulturális örökség is megmenthető.	Támogató vélemény, választ nem igényel.
			Az **53. oldal szociális tématerületen** belül javasoljuk a második gondolatjellel felvett szakaszt módosítani. Ha nem kizárólag a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatásra terjesztenék ki az ellátást, úgy javasoljuk, hogy bővítsék a felsorolást, vagy jelöljék, hogy van egyéb, a koncepció által támogatható alternatíva is. Így később nem lesz indokolt a koncepció módosítása.	Pontosításra kerül.
			Az **53. oldal Megyei együttműködés tématerület** szakaszt javasoljuk kiegészíteni: Javasoljuk megfontolni, hogy a tématerületbe beillesztésre kerüljenek a különféle szociális és egészségügyi szolgáltatások, illetve e tekintetben cél lehet / legyen a megyehatárok átjárhatósága, a szolgáltatás igénybevétele. Amiatt javasoljuk a bővítést, mert fentebb ágazati szempontból tették ezt a megfontolást, itt viszont megyei szinten - **területi alapú a vizsgálat.**	Kiegészítésre kerül a fejezet.
			A 3.1. fejezet 60. oldalán javasolt kiegészíteni: *„…a korszerű, környezetet kímélő technológiák alkalmazásával*." Alapvetően a bányászat és a turizmus egymást gyengítő ágazatok, valamint a nemzetgazdasági indokoltság miatt nem javasolt a természeti adottságokba való beavatkozás. Tehát, ahelyett, hogy a nehézipari, fizikai infrastruktúra fejlesztések irányába haladna a térség, javasoljuk megfontolásra a térség adottságaira alapozott **értékválasztást**. Javasoljuk tehát átgondolni, hogy melyik megoldás jelent inkább értéket, és azon érték mentén megtenni a fejlesztéshez szükséges beavatkozásokat, lépéseket.	A koncepció időközben egyértelműsítette, hogy a szén energetikai célú hasznosítását nem támogatja. A megye áasványkincseinek hasznosítása gazdasági érdek, amely - egyéb ágazatok érdekeire figyelemmel - továbbra is megyei területfejlesztési cél.
			A **3.2. fejezet** 83. oldalán a megye klímaadaptációs célkitűzéseit javasoljuk kiegészíteni a **zöldfelületi rendszer** fejlesztésével, valamint a települések átszellőzését biztosító zöld infrastruktúra kialakításával – hiszen a levegőminőség javítása éppúgy szempont, illetve a zöldfelület javára írható előny. A 84. oldalon az „Életkörülmények javítását szolgáló közműfejlesztési javaslatok" alfejezet utolsó mondata: *„A folyamatos támogatásra nincs az önkormányzatoknak lehetősége, ezért erre lehetőséget a kedvezőbben, szinte költség mentessen üzemeltethető megújuló energiahordozók alkalmazása tudna nyújtani, amelynek beruházásához szintén támogatásra lesz szükség, de a **fenntarthatósága** könnyebben biztosítható*." Ezen szakaszhoz megjegyzendő, hogy már a telepítéskor is érdemes az amortizációval számolni, továbbá a megújuló energiát hasznosító eszközök hulladékként hogyan ártalmatlaníthatók, deponálhatók.	Nem megyei területfejlesztési koncepcióban kezelendő. Műszaki, technikai kérdéskör.
			A 92. oldalon a devecseri járásnál formai észrevétel, hogy a települések felsorolása elmaradt, a többi járás esetében azonban szerepel.	Kiegészítésre kerül a fejezet.
			A területi szereplőkkel történő együttműködés esetében Somogy megye esetében az **EKF2023-hoz kapcsolódó együttműködés** szintén megnevezhető lenne, hiszen **Somogy megye** területéről is több település csatlakozott a rendezvénysorozathoz, projekthez.	Somogy megye részéről ilyen tartalmú javaslat az előzetes megkeresés során nem érkezett. Kiegészítésre kerül.
			Veszprém Megye Területfejlesztési Programja Stratégiai Program – egyeztetési változat	

1. Szerkezet, formai követelmények: A programdokumentum áttekinthető, a formai követelményeknek megfelelő, érthető, következetes. A jogszabályi előírásnak, további útmutatóknak megfelelően készültek. Formai, stilisztikai okokból javasoljuk a 3.3. fejezetben leírt 1.2. pont javítását: a „fenntartható kihasználás" helyett „**fenntartható felhasználás**" megfogalmazást alkalmazni.	Nem tartjuk indokoltnak, a két szó nem ugyanazzal a jelentéssel bír.
2. Tartalomra vonatkozó észrevételek: Az egyes prioritások és részletes szakmai tartalmak megalapozottak.	Támogató észrevétel, választ nem igényel.
A **2.2. fejezet** területrendezési tervekkel való összhangjának ismertetése során, a **Balaton Kiemelt Üdülőkörzet** (BKÜ) esetében nem került nevesítésre **megyei egyedi övezet**, ezért vélelmezhető, hogy nem készült olyan megyei egyedi övezet, amely a BKÜ területére is kiterjed. Amennyiben készült ilyen övezet, azt szükségesnek tartjuk rögzíteni ebben a pontban.	Időközben kiegészítésre került.
A 47. oldal első sorában a **fiatal helyi gazdák** támogatását nevesíti a dokumentum készítője. Kérdésként merül fel, hogy ki értendő bele a fiatal helyi gazda fogalmába? A fiatal gazda program jogszabály általi célcsoportja, vagy mindazok, akik meghatározott kor alatt helyben agrártevékenységet kívánnak folytatni? Alapvető probléma pl. a földvásárlás bekorlátozottsága, az EU-s támogatásokra való jogosultság (6000 STÉ értékkel rendelkezzék az elmúlt lezárt gazdasági évben, stb.), ezért, ha a dokumentum pontosan nem is tartalmazza a definíciót, de operatív szinten lényegesnek ítéljük meg a fogalom tisztázását.	Mindazok, akik meghatározott kor alatt helyben agrártevékenységet kívánnak folytatni
A **6.2. prioritás indikátorainak** meghatározása javaslatunk szerint kiegészíthető a **termőterület nagyságával**. A közreműködő szereplők köre véleményünk szerint bővülhet a Tourinform irodákkal, a TDM-ek mellett.	Kiegészítésre kerül a fejezet.
A **6.3. prioritás indikátorainak** meghatározása javaslatunk szerint kiegészíthető: - a második indikátorra tett kiegészítő javaslat: „…Napközbeni ellátásban részesülő gyermekek száma (bölcsőde, családi napközi)" helyett „…Napközbeni ellátásban részesülő gyermekek száma (bölcsőde, családi napközi, egyéb ellátási formák)" megfogalmazásban. Ebben az esetben nem zárja ki az **egyéb formákat** a stratégiai program definíciója. - A második intézkedés első indikátora értelmezésünk szerint a **lakosságszám**. Amennyiben szükséges, javasoljuk pontosítani, konkrétabban meghatározni az indikátort.	Pontosításra kerül.
A **6.3., 6.4. és 6.5. prioritás** megvalósításában **közreműködő szereplők** felsorolása szerint a civil egyesületekkel számolnak. Nem egyértelmű, hogy az **alapítványi forma** szándékosan kerül kizárásra, vagy a megfogalmazás a megtévesztő. Javasoljuk a civil egyesületek helyett a civil szervezetek kifejezést alkalmazni.	Pontosításra kerül.
A 6.4. prioritásban: - 61. oldalának utolsó bekezdése a fenntartható, nem motorizált közlekedési módozatokról is említést tesz. Javasoljuk a **mellékutak útburkolatának minőségét** is szempontként figyelembe venni, hiszen alapvetően befolyásolja a kerékpározásra való hajlandóságot. - Ugyanezen prioritás *„A MOP szerinti további, releváns intézkedések"* alfejezetében lényeges szempont, hogy az **a megújuló energia felhasználásával** működő gépjárművek elterjedésének ösztönzésére is kiterjedjen. Ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy milyen környezeti terhelést jelent pl. egy elektromos gépjármű akkumulátor cseréje, a használt akkumulátor deponálása miatt. - A 6.4. prioritás 3. intézkedésének indikátor listája kiegészíthető az **intermodalitást** szolgáló csomópontok számának növekedésével, az átszállási lehetőségek infrastrukturális javításával (pl. B+R, P+R rendszerek).	Kiegészítésre kerül a fejezet.
A **6.5. prioritásban:** - *„Az ásványkincsek nyújtotta potenciálok figyelembevétele és kihasználása"* alfejezet első pontja bővíthető **a bányák rekultiváció kötelezettségével** (annak ellenére, hogy a turisztikai potenciálnál megjelenik a tájrehabilitáció). - A *„Zöldinfrastruktúra fejlesztés"* alfejezet utolsó előtti gondolatának kiegészítése javasolt: „…**a biológiai aktivitási érték megtartása és/vagy növelése** mellett." szakasszal. - A *„Közműfejlesztés az életkörülmények-, a környezeti állapot-, és a fenntarthatóság javítására, a klímaváltozás okozta hatások kompenzálására"* alfejezet környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztések tervezett beavatkozásai üdvözlendők, támogatandók! - A **klímaadaptáció** esetében: 72.oldal: A zöldtetők alkalmazása bővíthető az alábbiak szerint: „…zöldtető alkalmazását" helyett „..**zöldtetők és egyéb zöld infrastruktúra elemek** (pl. zöldfal...) alkalmazását". 72. és 73. oldal: Az **üdülőturizmus helyett** javasolt kiegészítés: "...a tájökológiai állapot javítása és a **táj egyensúlyi állapotára épülő gazdasági ágak**, pl. üdülőturizmus érdekében." - A 73. oldal második gondolatjelével felvett szakaszban az elektromos járművek helyett javasoljuk az „…elektromos és/vagy megújuló energiaforrás felhasználásán alapuló..." kifejezés használatát. - A második intézkedés indikátorainak sora bővíthető a biológiai aktivitási értékkel.	Területfejlesztési koncepció kötelezettséget nem írhat elő. A jelzett szövegrészek felülvizsgálata megtörténik.
Veszprém Megye Területfejlesztési Programja Operatív Program – egyeztetési változat	
1. Szerkezet, formai követelmények: A programdokumentum áttekinthető, a formai követelményeknek megfelelő, érthető, következetes. A jogszabályi előírásnak, további útmutatóknak megfelelően készültek. Formai szempontok áttekintése során a 13. oldalon a MAKOP prioritásainak és intézkedéseinek számozása javítandó, a további operatív programok esetében a számozás megfelelő.	Javítása megtörténik.
2. Tartalomra vonatkozó észrevételek: Az egyes prioritások és részletes szakmai tartalmak megalapozottak, kidolgozottak. Az egyes prioritásokhoz rendelt indikátorok típusa tovább bővíthető, alapvetően a VMTfK koncepció és stratégiai program munkarészeknél megfogalmazott észrevételek adaptálása szükséges az operatív program munkarészében is, a mellékelt korrektúra szerint.	Javítása megtörténik a korábban adott válaszok szerint.
Az 1. prioritás stratégiai céljában elírás található, javasolt a „fenntartható kihasználást" „fenntartható felhasználás" -ként megfogalmazni.	Nem tartjuk indokoltnak, a két szó nem ugyanazzal a jelentéssel bír.

			Az 1. prioritás 3.4. intézkedésének indikátorai bővíthetők az akkreditált képzések számának növekedésével.	Megtörténik
			A 2. prioritás 2.2. és 4.4. intézkedés indikátorainak sora bővíthető a biológiai aktivitási értékkel.	Megtörténik
			A 2. prioritás 3.4. intézkedésben nevezett fiatal helyi gazda fogalmának egyértelműsítését javasoljuk.	Ld fenti válasz.
			A 2. prioritás 4.6. intézkedés kedvezményezetti körét javasoljuk bővíteni az őstermelőkkel, ennek megfelelően az indikátorainak sorát pedig az őstermelők számának alakulásával.	Megtörténik
			A 2. prioritás 4.8. intézkedés indikátorainak sora bővíthető zöldfelületek arányával.	Megtörténik
			A 3. prioritás 1.4. intézkedése esetében érdemes lehet átgondolni, hogy az mindössze az alapellátásokra vagy a szakellátások fejlesztésére is kiterjedjen-e.	Megtörténik
			A 3. prioritás 2.2. és 3.10. intézkedése esetében az utolsó előtti oszlop adatai (indikátorok) kimaradtak, javasoljuk azokat pótolni.	Megtörténik
			Az 5. prioritás 1.11. intézkedés indikátorainak listája esetlegesen tovább bővíthető a vízmintavételes laborvizsgálati eredményekkel.	Megtörténik
Zala Megyei Önkormányzat	2020.12.17/12.18			
Vas Megyei Önkormányzat	2020.12.17/12.18			
Veszprém Megyei Kormányhivatal Állami Főépítészi Iroda	2020.12.17/12.18	2021.01.27	A MaTrT Negyedik Része tartalmazza a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervét (a továbbiakban: BKÜTrT). A Megyei Terv hatálya – az egyedileg meghatározott övezetek kivételével – Veszprém megye közigazgatási területéből a BKÜTrT területén kívüli területekre terjed ki. Az egyedileg meghatározott övezetek meghatározása és szabályozása a megye teljes közigazgatási területére kiterjed. Előbbiek alapján a Megyei Terv területi hatályát a Stratégiai Program 8. oldalán javasolom pontosítani.	"Az egyedileg meghatározott övezetek meghatározása és szabályozása a megye teljes közigazgatási területére kiterjed" szövegrésszel kiegészül a mondat.
			A Területfejlesztési Koncepció támogatja a Balaton-felvidék és a Bakony térségének összehangolt fejlesztését, és eközben Veszprém várost a Balaton üdülőkörzetbe integrálja. Kérdés, hogy a Balaton üdülőkörzet ezen bővítése csak a Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciójának szintjén jelenik meg, vagy hosszútávon a BKÜTrT területének bővítése is egy elérendő cél?	A Balatoni Fejlesztési Tanácsnak jelen területfejlesztési dokumentumokhoz megfogalmazott véleménye támogatja és üdvözli ennek ismételt felvetését. A BKÜTrT területének bővítése már a most hatályos területfejlesztési dokumentumokban is elérendő célként fogalmazódott meg. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata javaslatára tartalmazza a megyei Koncepció ezt a szándékot.
			A koncepció több helyen az M8-as autópálya, valamint az M8-as gyorsforgalmi út kiépítését vetíti előre. A MaTrT 4/1. melléklete („Az országos közúthálózat távlati gyorsforgalmi és főúti elemei") Veszprém megye területén nem nevezi meg sem az M8-as gyorsforgalmi utat, sem pedig az M8-as gyorsforgalmi utat, ugyanakkor az R8-as jelű, Balatonfőkajár (M7) – Szemenye (meglévő szakasz) – Alsóújlak (R9) – Vashosszúfalu (tervezett szakasz) nyomvonal mint távlati, kiemelt szolgáltatást nyújtó főút került meghatározásra. A 8-as számú főút Székesfehérvár – Veszprém (R8) szakasza továbbra is főút marad.	A pontosítás megtörténik.
			A 71-es, 77-es, 83-as, 84-es számú főutakat, mint meglévő „távlati főutak"-at, továbbá a Pápa elkerülő szakaszt (832 sz. főút), a Pápa – Devecser – Tapolca tervezett 836 sz. főutat, valamint a Tapolca elkerülő szakaszt a MaTrT nevesíti (4/1. melléklet 3.1. és 3.2. táblázatok, 12/1. melléklet 2. táblázat). A Devecsert elkerülő szakaszt a Megyei Terv rögzíti. Nem egyértelmű, hogy a Koncepció a 77-es számú új főúti kapcsolat alatt mit ért. A 82-es főút gyorsforgalmi úttá történő fejlesztése a MaTrT-ben nem szerepel, ugyanakkor a MaTrT 4/1. melléklet 3.2. jelű táblázata tartalmazza a Veszprém-Gyulafirátót elkerülő szakaszt, míg a Megyei Terv az Eplény, Zirc–Nagyesztergár elkerülő szakaszokat nevesíti.	A szükséges pontosításokat megtesszük.
			A térségi kerékpárutak vonatkozásában a Koncepcióban (66. oldal) szereplő felsorolás pontosításra, kiegészítésre szorul. A „8. Észak-nyugat dunántúli kerékpárútvonal" nem önálló kerékpárút annak részei a 8.A és a 8.B jelű kerékpárutak (ez utóbbi hiányzik a felsorolásból), továbbá a „81. Balaton–Rába kerékpárút" részei a 81.A és a 81.B jelű kerékpárutak, hasonlóképpen a 83. jelű Rába–Bakonyalja kerékpárút a Sárvár – Celldömölk – Mesevát – Pápa nyomvonal. A 7.A jelű Balatonakarattya – Siófok – Keszthely – ... – Berzence – (Horvátország) nem került felsorolásra (MaTrT 4/5. melléklet). A felsorolás nem tartalmazza továbbá a BKÜTrT-ben meghatározott (MaTrT 12/5. melléklet) térségi kerékpárutakat: Balatonfűzfő – [Berhida – Várpalota – Bodajk – Csákvár], a Csopak – [Veszprém], a Balatonfüred – Balatonszőlős – Vászoly – Nagyvázsony – [Úrkút – Ajka], a Vöröstó – Monoszló – Badacsonytomaj, a Zánka – Monoszló – Kapolcs – [Ajka – Ganna], Hegyesd – Mindszentkálla, a Vindornyaszőlős – Zalaszántó – Lesencetomaj – Tapolca nyomvonalakat.	A szükséges pontosításokat megtesszük.
			A világörökség városnyos helyszínekre épülő stratégiai célokkal kapcsolatosan megjegyzem, hogy a világörökség városnyos területek közül elsősorban a „Balaton-felvidéki kultúrtáj" került preferálásra, miközben a „Magyarországi tájházak hálózata" által érintett települések (Bakonybél, Zánka, Balatonakali, Balatonkenese) nem kerültek nevesítésre. Hiányolom továbbá a megyében található történelmi emlékhelyek (Pápa, református kollégium és ótemplom; Sóly, református templom; Tihany, bencés apátság; Veszprém, Vár utca) említését.	A szükséges pontosításokat megtesszük.
			A Területfejlesztési Koncepció és a Program részletes tartalmi követelményeit a Kr. 1. és a 3. melléklete tartalmazza [Kr. 6. § (2)]. Az új Megyei Terv kidolgozásával egyidejűleg elkészült a Kr.-ben meghatározott tartalmi követelmények szerinti feltáró-értékelő vizsgálat, amelyet a Területfejlesztési Koncepció és a Területfejlesztési Program helyzetértékelés munkarésze felhasznál és aktualizál, valamint kiegészít. A Stratégiai Programhoz területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat készült. A Területfejlesztési Koncepcióban és a Területfejlesztési Programban meghatározott célokat, specifikus célokkal, valamint a hozzájuk rendelt prioritásokkal egyetértek, azokkal kapcsolatosan – a fentiekben foglaltak figyelembevétele mellett – észrevételt nem teszek.	Válaszadást nem igényel.
			A Területfejlesztési Koncepcióban és a Területfejlesztési Programban érvényesülnek a társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból fenntartható fejlődés, az esélyegyenlőség, valamint a területi kohézió szempontjait (Kr. 7. §). Az átgondolt területhasználatra, a kihasználatlan beépített területek, barnamezők fejlesztésére irányuló szándékok összhangban vannak a MaTrT takarékos területhasználatra, a települések összenövésének elkerülésére, valamint túlzott mértékű szétterülésével kapcsolatos alapelveivel. A koncepcióban kiemelt szerepet kapott a természeti értékek és erőforrások védelme mellett a kulturális örökség, és a tájkép védelme, amelyet az épített és természeti környezet védelme szempontjából kiemelten fontosnak tartok.	Válaszadást nem igényel.
Magyar Turisztikai Ügynökség	2020.12.17/12.18	2021.02.04	**Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepcióját És Programját Megalapozó Helyzetértékelés - Előkészítési Fázis**	

			Javasoljuk a turisztikai szempontból kiemelt attrakciók esetében látogatószámot, esetleg árbevételt feltüntetni (amennyiben elérhető 2019 évi adat). A dokumentumban történik utalás a COVID-19 hatására; amennyiben rendelkezésre áll konkrét adat a járványnak a megye turizmusára gyakorolt hatásáról, úgy azt kérjük, hogy a jelenítsék meg a dokumentumokban. Kérjük bemutatni, hogy a turisztikai térségek meghatározásáról szóló 429/2020. (IX. 14.) Korm. rendelet értelmében, mely megyei települések tartoznak a megyéből a Balaton turisztikai térségbe, valamint a megyén belüli és a turisztikai térség egyes helyszínei közötti együttműködés tervezett formáit, látogatóáramlás lehetőségeit a turisztikai szempontból releváns fejezet(rész)ben.	(1) A turisztikai attrakciók és azok latogatószáma felsorolása meghaladja a területfejlesztési koncepciót megalapozó helyzetértékelés tartalmi mélységét. A települések felsorolásával kiegészül a helyzetértékelés.
			A dokumentumban meghatározásra kerültek stratégiai fejlesztési irányok, de konkrét turisztikai projekt elképzelések nem kerültek ismertetésre. Ismertetésre került Balaton és Zirc térségének turisztikai szempontú összekötése, ám ennek részleteit nem tartalmazza a dokumentum. A dokumentumban nem érhető el koncepció a koronavírus-járvány okozta nehézségek kezelésére vonatkozóan, valamint Veszprém 2023-as EKF címének turizmusra gyakorolt hatásairól és az ezzel kapcsolatos elképzelésekről. A turizmust érintő fejezetrészben a megye helyzetéből és adottságaiból fakadóan a turisztikai térségek meghatározásáról szóló 429/2020. (IX. 14.) Korm. rendeletre szükséges kitérni.	A dokumentáció a rendelkezésre álló információk felhasználásával tartalmazza a COVID-19 hatásait a megye gazdaságára, azon belül a turizmusra. A 429/2020. (IX. 14.) Korm. rendelet értelmében érintett települések pótlása megtörténik a gazdaság (turizmus) fejezetéhez kapcsolódóan.
			91 o. „Építészeti örökség, helyi kultúra Kiemelkedő és meghatározó turisztikai potenciált jelentő épített örökség: kastélyok, kúriák, várak:" Kérjük nevesíteni az alábbi, örökségvédelmi szempontból jelentős helyszíneket is: sümegi püspöki palota, dobai Erdődy-kastély, cseszneki vár, várpalotai vár, dabronci Szegedy-kastély és -kúria.	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepció Módosítása - Egyeztetési Változat	
			A turisztikai fejlesztési elképzelések részletesebb ismertetése javasolt, a fejlesztési igények alátámasztásával. Javasoljuk a turisztikai térség egyes helyszínei közötti együttműködés tervezett formáit, látogatóáramlás lehetőségeit bemutatni a turisztikai szempontból releváns fejezet(rész)ben, különös tekintettel a Balaton-parti települések, a Balaton-felvidék, Veszprém és Zirc térségének kapcsolódására. Kérjük a koronavírus-járvány turisztikai szempontból is súlyos következményeinek kezelésére vonatkozó koncepció ismertetését. Figyelembe véve, hogy Veszprém 2023-ban Európa Kulturális Fővárosa lesz, indokolt a dokumentumban ismertetni az ebből fakadó várható turisztikai lehetőségeket, megyén belüli kapcsolódásokat.	A látogatóáramlás bemutatása szintén (messze) meghaladja a megyei területfejlesztési koncepciót megalapozó helyzetértékelés tartalmi mélységét. A covid turizmusra gyakorolt hatásaira készítendő koncepció - ahogy véleményező is fogalmaz - külön ágazati koncepcióként készíthető el. Messze meghaladja a megyei területfejlesztési koncepció kereteit.
			Ebben a munkarészben is - annak releváns fejezetében-javasoljuk nevesíteni az örökségvédelmi helyszínek köréből a sümegi püspöki palotát, dobai Erdődy-kastélyt, cseszneki várat, várpalotai várat, dabronci Szegedy-kastély és -kúriát. valamint az egészségturizmus területéről a Pápai Gyógy-és Termálfürdőt.	Az említettekkel kiegészül a Koncepció.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Környezet és Természetvédelmi Főosztály	2020.12.17/12.18			
Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	2020.12.17/12.18	2021.01.22	**Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciója**	
			75. oldaltól a célok felsorolása: A felsorolásban egymásnak ellentmondó célok vannak megfogalmazva	Nem derül ki, hogy pontosan mire gondol a véleményező.
			77. oldal(Vizek nyújtotta potenciálok kihasználása a térség fejlesztésében): „A Balaton felső szabályozási szintjének újabb 10 cm-rel történő emelése kívánatos,…" A vízszint megemelése legfeljebb turisztikai szempontból lehet kívánatos. Természetvédelmi szempontból már a jelenlegi vízszint is aggályos.	Tény, hogy a Balaton térségében a turizmus és a természetvédelem céljait együttesen kell érvényesíteni. Ennek tükrében a szövegpontosítást megtesszük.
			10. oldal: „megvalósulnak klímavédelmet és az energiahatékonyságot szolgáló fejlesztések, nő a megújuló energia (különösen a napenergia) hasznosításának és felhasználásának súlya és aránya úgy a megye gazdaságában, mint településeiben és a háztartásokban," „kialakulnak a térségi sajátosságokat figyelembevevő tájgazdálkodás feltételei, a táji, természeti adottságokra és kultúrtörténeti hagyományokra épülve, a helyi környezeti feltételekhez igazodva" Véleményünk szerint a két állítás nehezen fér meg egymás mellett.	Véleményünk szerint Veszprém megyében meg kell és meg is lehet találni a táj és természetvédelmi érdekek, valamint a megújuló energiaforrások hasznosítását támogató fejlesztési célok közötti optimális egyensúlyt. A megújuló energiaforrások térnyerésének elősegítése országos cél, és Veszprém megye területfejlesztési koncepciója is támogatja a fenntartható fejlődés tekintetében is lényeges napelemparkok létesítését a megye területén. Az ezirányú fejlesztések során a természet és tájvédelem érdekeire tekintettel kell lenni, és ahol erre lehetőség van, célszerű előnyben részesíteni a barnamezős beruházások megvalósítását, de a zöldmezős megvalósítás sem zárható ki, figyelemmel a természetvédelmi érdekekre is.

			74. oldal: „Fentiek mellett fontos - az országos célkitűzésekhez is kapcsolódva - az élelmiszer- és energiabiztonság, a környezetbiztonság és a környezettudatosság erősítése, a klímabiztonság megteremtése, az egészséges ivóvíz ellátás, a biodiverzitás, a tájak és az élővilág sokféleségének megőrzése."Amennyiben a klímabiztonság megteremtése nagyszámú új (nap)erőművek telepítését jelenti, az veszélyeztetni fogja a biodiverzitás, a tájak és az élővilág sokféleségének megőrzését.	Véleményünk szerint Veszprém megyében meg kell és meg is lehet találni a táj és természetvédelmi érdekek, valamint a megújuló energiaforrások hasznosítását támogató fejlesztési célok közötti optimális egyensúlyt. A megújuló energiaforrások térnyerésének elősegítése országos cél, és Veszprém megye területfejlesztési koncepciója is támogatja a fenntartható fejlődés tekintetében is lényeges napelemparkok létesítését a megye területén. Az ezirányú fejlesztések során a természet és tájvédelem érdekeire tekintettel kell lenni, és ahol erre lehetőség van, célszerű előnyben részesíteni a barnamezős beruházások megvalósítását, de a zöldmezős megvalósítás sem zárható ki, figyelemmel a természetvédelmi érdekekre is.
			77. oldal. Az itt megfogalmazottak is konfliktusban állnak a napenergia felhasználás bővítésének kérdésével.	Véleményünk szerint Veszprém megyében meg kell és meg is lehet találni a táj és természetvédelmi érdekek, valamint a megújuló energiaforrások hasznosítását támogató fejlesztési célok közötti optimális egyensúlyt. A megújuló energiaforrások térnyerésének elősegítése országos cél, és Veszprém megye területfejlesztési koncepciója is támogatja a fenntartható fejlődés tekintetében is lényeges napelemparkok létesítését a megye területén. Az ezirányú fejlesztések során a természet és tájvédelem érdekeire tekintettel kell lenni, és ahol erre lehetőség van, célszerű előnyben részesíteni a barnamezős beruházások megvalósítását, de a zöldmezős megvalósítás sem zárható ki, figyelemmel a természetvédelmi érdekekre is.
			VESZPRÉM MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁT ÉS PROGRAMJÁT MEGALAPOZÓ HELYZETÉRTÉKELÉS	
			29. oldal (Natura 2000 hálózat): Félreérthetően magyarázza a Natura 2000 területek és az "ökológiai hálózat" fogalomkörét. A kifejtés során pedig nem teszi egyértelművé, hogy a Natura 2000 terület, mint az UNIÓ "ökológiai hálózata" nem azonos vagy csupán átfed a Nemzeti Ökológiai Hálózattal. Javasoljuk a két külön területkijelölési kategória pontos elkülönítését a fogalmak szintjén is.	A szöveg pontosításra kerül.
			36. oldal (Felszíni vizek): A Balaton vonatkozásában lehetséges, hogy vízgazdálkodási szempontból a 120 cm-es vízszintszabályozás a turisztikai célok kiszolgálása mentén hasznosnak értekmezhető, azonban természetvédelmi szempontból csak problémát okoz. Ezek nem csupán ökológiai vonatkozásúak, hanem természetvédemi, tulajdonjogi problémák sorát veti fel, többnyire jelenleg feloldhatatlan módon.	Változtatást nem igényel
			37. oldal (Vízbázisvédelem és vízminőség-javítás): A csapadékvíz-elvezetés és használat problémakörének kifejtése során fontos természetvédelmi vonatkozás, hogy ennek megvalósítása nem csupán vízminőségi kérdés, hanem legalább annyira vízgadálkodási is. A csapadékvizeket befogadó kisvízfolyások vízhozamára, medermorfológiájára és vízminőségére - ez által ökológiai állapotára - egyaránt meghatározó mértékben vannak befolyással a települések csapadékvizei, csurgalékvizei, ezek mennyisége, minősége és időbeni eloszlása. Természetvédelmi szempontból nem az egyértelmű elvezetés, hanem a vízvisszatartás szabályozható mértéke a kulcsfontosságú ezeken az élőhelyeken.	A felvetéssel egyetértünk. Nincs ellentmondásban a közműves szempontottakkal.
			38. oldal. Mivel a megye kisvízfolyásainak jelentős része karsztvíz kategóriájú vízkészletet kezel a felső folyásszakaszokon, a jogszabályoknak megfelelő határértékeken üzemelő biológiai és/vagy fizika-kémiai tisztítás maximális megvalósulása sem tudja biztosítani a lenti, tisztított szennyvízbeömlések alatti szakaszok megfelelő ökológiai állapotát. A VKI szerinti VGT értelmezések és gyakorlati megvalósítások a megfelelő BluePrint javaslatok felhasználásával csak kis számú erősen módosított víztest esetében jutottak el a kivitelezésig (Veszprémi-Séd). A következő pályázati és stratégiai ciklusokban javasoljuk ennek fokozottabb gyakorlati megvalósítását a megye kis- és nagyobb méretű vízfolyásainak vonatkozásában. A Balaton vízszintingadozásait nem lenne szükségszerű "kiegyenlíteni". Ésszerű keretek között a hosszú távú ökológiai fentarthatóság szempontjából kimondottan fenn kellene tartani.	A felvetéssel egyetértünk. Nincs ellentmondásban a közműves szempontottakkal.

			41. oldal: Az árvízvédelem nem csupán a nagy folyóink vonatkozásában értelmezhető. Az elmúlt évtizedekben a kisvízfolyások települési szakaszai is okoztak ilyen jellegű problémákat. Ennek is elsődleges oka, hogy a belterületi vagy a települések feletti mederrendezések, vízi műtárgyak kialakítása során nem gondolkodnak ökológikusan vagy a VKI, VGT szerinti előre mutató elvek szerint. Az árvízvédelem során fontos megemlíteni, hogy a helyi vízrendezési stratégiák sok esetben nem települések között összehangonlt tevékenység eredményei. A kisvízfolyások által érintett települések esetében fontos volna olyan fejlesztési irányok és elvek megfogalmazása, ami nem elsősorban csak az "árvíz-félelem" kizárólagos elve alapján foglalkozik a vízkormányzással. Számos példát sorolhatunk fel az elmúlt néhány év időszakából is arra vonatkozóan, hogy belterületi kisvízfolyás szakaszokat csupán csatornaként és nem élővízként kezelnek. Érvényre lehetne juttatni olyan természetvédelmi szempontú megközelítéseket, melyek a települések zöld hálózatának tervezése során a településen belüli kisvízfolyásokat értékelő, a pihenést, felüdülést és kikapcsolódást is figyelembe vevő patakrendezési módszertanon alapulnak. Ez lehetőséget adhat a "zöld" szemléletformálásnak, az oktatási célú bemutatásnak. Napjainkban már rendelkezésre állnak olyan mérnökbiológiai megoldások, melyek alkalmasak a vízgazdálkodási konfliktusok természetközelibb feloldására. A dokumentációban említett belterületi vízvisszatartások tervezése során fontos szempontként már a tervezés során figyelembe kellene venni ezek természetvédelmi vonatkozásait és reális többletlehetőségeit is. A vízellátás megyénkben sok esetben karsztvíz alapú. Fontos megjegyezni, hogy a lakossági vízellátásban egyre hangsúlyosabbá váló karsztforrások foglalása fontos természetvédelmi kérdést érint és sok esetben hátrányosan. Különösen fontos és hangsúlyos kérdés ez a Balaton-felvidéki Balaton vízgyűjtőn. A források által táplált vizes élőhelyek kis kiterjedésűek, ezért nagyon sérülékenyek is egyben és számos értékes endemikus fajnak adnak pótolhatatlan otthont. A források közcélú foglalása sem okozhatja a hosszú távú, szintén közösségi érdeket szolgáló természetes források és kifolyóinak és kisvízfolyásainak élőhelyeit.	Az észrevétellel egyetértünk. Klasszikusan az árvizes fejezetben csak azokkal a nagyvízgyűjtőkről érkező vizek elvezetését szolgáló vízfolyásokkal kell foglalkozni, amelyekkel a vízügyi ágazat nagyvizi mederkezelési tervvel árvízvédelmi feladatra jelöl. A többi vízelöntés, helyi csapadékesemény, helyi vízgazdálkodási feladatok következménye döntően mederkarbantartás, mederkialakítás hiányából eredő elöntés, amelynek rendezését a helyi vízkárelhárítás, csapadékvízelvezetés keretében kell és lehet megoldani. A területrendezési javaslatban is így került megfogalmazásra.
			43. oldal: A szennyvízkezelés egyéni, házi, vagy alternatívnak számító helyi megoldásai során fontos volna az alkalmazhatóság feltételei sorában a korrekt és következetes gyakorlati ellenőrzési rendszer megfogalmazása, kialakítása. E nélkül az előnyökhöz viszonyítva több veszélyt rejthet magában.	Az észrevétellel egyetértünk. A helyi alkalmazás lehetőségét és feltételeit a településrendezési eszközök keretében kell szabályozni.
			118. oldal: A Balaton vízszintjének ilyen módon történő értékelése ellentmondásban van a dokumentációban korábban rögzített elvvel, a tó és környékének ökológikus fejlesztésével. A vízszintváltozás teljes kiegyenlítésére való törekvés, mint üzemeltetési szempont alkalmazható a mesterséges állóvizek és művi medencék vonatkozásában, de a Balaton nem ilyen.	A Koncepció ezirányú korábbi javaslata törlésre kerül.
			77. oldal: A Balaton szabályozási vízszintjének újabb 10 cm-rel történő emelése ellen természetvédelmi és területjogi vonatkozásokban tiltakoznunk szükséges, mivel ez a 120 cm-es üzemi vízszint természetvédelmi tapasztalatai alapján olyan kedvezőtlen irányban változtatja meg a tó ökológiai viszonyait, ami a természetvédelmi értékek széles tárházának biztos eltűnését eredményezi a parti régió élőhelyein.	A Koncepció ezirányú korábbi javaslata törlésre kerül.
			83. oldal: A Balaton előzőekben részletezett vízszinszabályozási gondolatköre teljesen ellentétes a természetvédelmi szempontból kiemelkedő parti régió élőhelyeinek megtartásával. A Balatonon nem lehetséges vízszintet emelni és a parti régió élőhelyeit egyszerre védeni. Utóbbi térben visszaszorul, minőségben kedvezőtlen irányban változik. Ennek az az egyszerű oka, hogy a part menti művi környezet nem teszi lehetővé a parti régió élőhelyi zonációjának vízszint függő változását. A Balaton vízszintjének szabályozását nem lehetséges stratégiai szinten csupán a turisztikai céloknak alávetni, mert az ökológiai sajátságok háttérbe szorulása esetén a turisztikai vonzerő alapjai változnak már közép távon is előnytelenül. A karsztvíz táplálta forrásokra, kisvízfolyásokra vonatkozó előző dokumentációra vonatkozó megjegyzések, valamint a Balaton vízszintjére megfogalmazott észrevételek itt szintén érvényesek.	A Koncepció ezirányú korábbi javaslata törlésre kerül.
Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	2020.12.17/12.18			
Győr- Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	2020.12.17/12.18	2021.01.18	Vízvédelmi és vízgazdálkodási szempontokból észrevételt nem tesz, kifogást nem emel.	Válaszadást nem igényel.
Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	2020.12.17/12.18	2021.01.13	Vízgazdálkodási és vízvédelmi szempontból elfogadható.	Válaszadást nem igényel.
Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.	2020.12.17/12.18		Javasolt a dokumentációk helyesírási, stilisztikai szempontú áttekintése, a feltárt hibák javítása	Megtörténik
			A stratégiai erőforrások megőrzése és az utódgenerációk számára történő átadása a fenntarthatóság alapja. A stratégiai erőforrások mértéktelen kiaknázása vagy elszennyezése már rövid távon is a térség versenyképességének csökkenéséhez vezet. Veszprém megyében a Program szerint ilyen stratégiai erőforrás a természeti táj gazdagsága, változatossága, külön kiemelve a Balaton és a Bakony térségét. A természeti értékek mellett a kulturális értékek változatossága, a táji értékek gazdagsága is kiemelkedő a megyében. Fenntarthatósági és turisztikai szempontból különösen fontos a természetes és természetközeli élőhelyek megőrzése, a biológiai és táji sokszínűség fenntartása, valamint a táji örökség megőrzése. Ez a felszíni és felszín alatti vizek, ásványvizek, ásványkincsek, az erdőterületek, a termőföld jó környezetállapotát jelenti a megye legnagyobb részén, és még további olyan erőforrásokét, amelyek hosszútávú használatát veszélyeztetné a fenntarthatóság elvének elvetése.	Egyetértünk a leírtakkal. Választ nem igényel.
			Települések és környékük zöldítése esetén: nem mindegy, mivel, hogyan zöldítünk. Őshonos, élőhelyre illő növények keveréke, lehetőleg nem ültetvény-szerűen ültetve lenne a kívánatos, az ilyen irányú elköteleződés előnyére válhat mind a stratégiának, mind a programnak.	Egyetértünk, kiegészítés megtörténik.
			Beporzó (pollinátor)-barát szemlélet kinyilvánítása javasolt, őshonos, élőhelyre illő növények elegyének felhasználásával tervezve és kivitelezve.	Nem területfejlesztési koncepcióban kezelendő, de támogatható az elv. Beavatkozást nem igényel.
			Idegenhonos inváziós fajok tudatos cseréje, terjedés megakadályozása, fertőzés elkerülése nagyon fontos elem mind koncepcionális, mind operatív szinten.	Egyetértünk, kiegészítés megtörténik.
			Közvetlen emberi „hasznosítás” alatt NEM álló, természetes és természetközeli, kedvezően nagy biodiverzitású, megfelelő kiterjedésű, összefüggő élőhelyfoltok fontosságának és védelmének kinyilvánítása és tervezése, koncepcionális és operatív szinten is rendkívül fontos és előremutató, amely a klíma-adaptációs potenciált is jelentősen növeli.	A dokumentumok tartalmazzák e területek védelmét, mint célt. Jogszabályi védelem pedig terület- és településrendezéso oldalról biztosított. Beavatkozást nem igényel.
			Indikátornak nem elegendő a területi kiterjedések növekedését, az összeköttetések megvalósulását stb. tekinteni, hanem azok minőségére, állapot-javulására, hosszútávú fennmaradására kellene fókuszálni.	Indikátorok a kiírásra kerülő pályázatoknál meghatározásra kerülnek. Kiegészítés megtörténik, de pl. az állapot javulás nem tekinthető egzakt indikátornak.

Javasoljuk kitérni az anyagokban a fényszennyezés élőlények (pl. denevérek) szempontjából történő optimalizálására, azok igényeinek figyelembevételével.	Nem területfejlesztési koncepcióban kezelendő, de támogatható az elv. Beavatkozást nem igényel.
Felújítások (pl. középületek nyílászárócseréje, panel épületek szigetelése stb.) tervezésekor az élőlények igényeinek (pl. denevérek, galambok bejutása/kizárása) és az azokat veszélyeztető tényezők (pl. vezetékek, szellőzőrács méretek stb.) figyelembevételének megemlítését javasoljuk legalább az operatív program szintjén.	Nem területfejlesztési koncepcióban kezelendő, de támogatható az elv. Beavatkozást nem igényel.
A Közösségi Agrárpolitika (CAP) reformja és az EU 2030-ig elfogadott Biodiverzitási Stratégia területi vonatkozású előírásai sajnálatos módon nem jelennek meg a célkitűzések között. Szükséges az általános elvek mellett konkrét, mérhető területi célok, nagyságok, százalékok megfogalmazása. Az EU szárazföldi területeinek 30%-át területi védelem alá kell helyezni, a megporzó szervezetek további pusztulását meg kell akadályozni, a leromlott területek 15%-át rehabilitálni kell, a mezőgazdasági területek legalább 25%-án ökogazdálkodást kell folytatni a jelenlegi, természetpusztító, intenzív nagytáblás művelés helyett, és legalább 10%-án helyre kell állítani a magas biodiverzitású tájelemeket 2030-ig.	Nem területfejlesztési koncepcióban kezelendő kérdéskör, annak nem része. De a fenntartható fejlődés mint elv, és a környezetvédelem célrendszere megfelelő válaszokat ad a biodiverzitás kérdéskörére, mégha nem is fejti ki részleteiben.
A területfejlesztési programot a Nemzeti Vidékstratégia kapcsán tovább javasolt bővíteni a védett és érzékeny természeti területek gazdálkodási programjai alapján (MTÉT, Natura 2000), a „Kert-Magyarország" kertészeti programmal, a Génmegőrzés, biológiai alapok fejlesztése programmal, valamint a nemzeti erdőprogrammal.	Nem területfejlesztési koncepcióban kezelendő kérdéskör. E programok megvalósítására a megyei dokumentumok lehetőséget biztosítanak. Beavatkozást nem igényel.
A beavatkozások, intézkedések és az operatív programok során javasolt figyelmet fordítani célok teljesíthetőségére.	Egyetértünk a leírtakkal. Választ nem igényel.
103. oldal 3.9. Területfejlesztési célkitűzésekkel összehangolt területhasználat kialakítása Környezeti kármentesítés 2019-ben országosan egy középtávú intézkedési terv készült, amelynek eredményeként az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényben rögzítette a „barnamezős terület" fogalmát és az önkormányzatok ezzel kapcsolatos településfejlesztési feladatát. Ezzel párhuzamosan a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény rögzítette, hogy a településrendezési tervben új beépítésre csak akkor kerülhet sor, ha a térségben nincs a tervezett rendeltetésnek megfelelő, beépítésre szánt területen beépítetlen földrészlet, vagy barnamezős terület. Továbbá 2020. évben a Kormány egy a rozsdaövezeti akcióprogramokról szóló intézkedési csomagot fogadott el, ami érinti a városi szennyezett területek feltárását, kármentesítését és újrahasznosítását is. Javaslat: a barnamezős beruházásokra való utalás kiegészítése a fentieknek megfelelően.	A Koncepció 11 (!) helyen említi és részletesen foglalkozik, illetve támogatja a barnamezős fejlesztéseket. Jogszabályok megismétlése a Koncepcióban nem szükséges.
58.oldal A szemléletformálás meghatározza a társadalom tudatos viselkedését, ezáltal nagyon fontos szerepe van a környezet- és természet védelmében is. Javasoljuk beépíteni a stratégia 6.3. Prioritás fejezetében a Család- és ifjúságügyi fejlesztések részhez külön pontként a környezettudatos szemléletformálást segítő programok megvalósítását, melyek célközönsége valamennyi társadalmi csoportot érintheti (pl. családok, gyermekek, fiatalok, idősebb korosztály).	Kiegészítése megtörténik.
66. oldal 6.5 prioritás – A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadaptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése: Ezen prioritás témáját javasoljuk kiegészíteni a környezeti szemlélet mind szélesebb körben történő elterjesztésével, illetve ezen fejezet szövegébe is beépíteni a környezeti szemléletformálást.	Kiegészítése megtörténik.
69. oldal A 6.5. prioritás fejezeten belül a stratégia foglalkozik a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodással, az ásványkincsek nyújtotta potenciálok figyelembevételével és kihasználásával. Ehhez a részhez javasoljuk beültetni a másodlagos nyersanyagok, melléktermékek felhasználásának fontosságát, hiszen a körforgásos gazdaság, a hulladék keletkezésének minimalizálásához nagyon fontos az elsődleges nyersanyagok felhasználása mellett a másodlagos anyagok hasznosítása is.	Kiegészítése megtörténik.
Helyzetértékelés	
29. oldal (Natura 2000 hálózat)Fogalomzavar jelentkezik a Natura 2000 területek és az „ökológiai hálózat" tekintetében. A kifejtés során pedig nem teszi egyértelművé, hogy a Natura 2000 terület, mint az EU "ökológiai hálózata" nem azonos vagy csupán átfed a Nemzeti Ökológiai Hálózattal. Javasoljuk a két külön területkijelölési kategória pontos elkülönítését a fogalmak szintjén is.	A szöveg pontosításra, egyértelműsítésre kerül-
36. oldal (Felszíni vizek)A Balaton vonatkozásában lehetséges, hogy vízgazdálkodási szempontból a 120 cm-es vízszintszabályozás a turisztikai célok kiszolgálása mentén hasznosnak értelmezhető, azonban természetvédelmi szempontból csak problémát okoz. Ezek nem csupán ökológiai vonatkozásúak, hanem természetvédelmi, tulajdonjogi problémák sorát vetik fel, többnyire jelenleg feloldhatatlan módon.	Egyetértünk, de az érdekütközés feloldásában a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területfejlesztési koncepciójának éa programjának van kompetenciája.
37. oldal (Vízbázisvédelem és vízminőség-javítás)A csapadékvíz-elvezetés és használat problémakörének kifejtése során fontos természetvédelmi vonatkozás, hogy ennek megvalósítása nem csupán vízminőségi kérdés, hanem legalább annyira vízgazdálkodási is. A csapadékvizeket befogadó kisvízfolyások vízhozamára, medermorfológiájára és vízminőségére – ezáltal ökológiai állapotára – egyaránt meghatározó mértékben vannak befolyással a települések csapadékvizei, csurgalékvizei, ezek mennyisége, minősége és időbeni eloszlása. Természetvédelmi szempontból nem az egyértelmű elvezetés, hanem a vízvisszatartás szabályozható mértéke a kulcsfontosságú ezeken az élőhelyeken.	A megyei területrendezési terv helyzetértékelő munkarészei részletesen tartalmazzák a csapadékvíz elvezetés helyzetét. Annak az összefoglalójából átemelésre kerülnek a legfontosabb - a fejlesztéssel összefüggő megállapítások

			38. oldal Mivel a megye kisvízfolyásainak jelentős része karsztvíz kategóriájú vízkészletet kezel a felső folyásszakaszokon, a jogszabályoknak megfelelő határértékeken üzemelő biológiai és/vagy fizika-kémiai tisztítás maximális megvalósulása sem tudja biztosítani a lenti, tisztított szennyvízbeömlések alatti szakaszok megfelelő ökológiai állapotát. A VKI szerinti VGT értelmezések és gyakorlati megvalósítások a megfelelő BluePrint javaslatok felhasználásával csak kis számú, erősen módosított víztest esetében jutottak el a kivitelezésig (Veszprémi-Séd). A következő pályázati és stratégiai ciklusokban javasoljuk ennek fokozottabb gyakorlati megvalósítását a megye kis- és nagyobb méretű vízfolyásainak vonatkozásában. A Balaton vízszintingadozásait nem lenne szükségszerű "kiegyenlíteni". Ésszerű keretek között a hosszú távú ökológiai fentarthatóság szempontjából kimondottan kívánatos.	A megyei területrendezési terv helyzetértékelő munkarészei részletesen tartalmazzák a kisvízfolyások problematikáját. Annak az összefoglalójából kerültek átemelésr a legfontosabb - a fejlesztéssel összefüggő megállapítások
			41. oldal Az árvízvédelem nem csupán a nagy folyóink vonatkozásában értelmezhető. Az elmúlt évtizedekben a kisvízfolyások települési szakaszai is okoztak ilyen jellegű problémákat. Ennek is elsődleges oka, hogy a belterületi vagy a települések feletti mederrendezések, vízi műtárgyak kialakítása során nem gondolkodnak ökológia szempontból vagy a VKI, VGT szerinti előremutató elvek szerint. Az árvízvédelem során fontos megemlíteni, hogy a helyi vízrendezési stratégiák sok esetben nem települések között összehangolt tevékenység eredményei. A kisvízfolyások által érintett települések esetében fontos volna olyan fejlesztési irányok és elvek megfogalmazása, ami nem elsősorban csak az "árvíz-félelem" kizárólagos elve alapján foglalkozik a vízkormányzással. Számos példát sorolhatunk fel az elmúlt néhány év időszakából is arra vonatkozóan, hogy belterületi kisvízfolyás szakaszokat csupán csatornaként és nem élővízként kezelnek. Érvényre lehetne juttatni olyan természetvédelmi szempontú megközelítéseket, amelyek a települések zöld hálózatának tervezése során a településen belüli kisvízfolyásokat értékelő, a pihenést, felüdülést és kikapcsolódást is figyelembe vevő patakrendezési módszertanon alapulnak. Ez lehetőséget adhat a "zöld" szemléletformálásnak, az oktatási célú bemutatásnak. Napjainkban már rendelkezésre állnak olyan mérnökbiológiai megoldások, amelyek alkalmasak a vízgazdálkodási konfliktusok természetközelibb feloldására. A dokumentációban említett belterületi vízvisszatartások tervezése során fontos szempontként már a tervezés során figyelembe kellene venni ezek természetvédelmi vonatkozásait és reális többlet lehetőségeit is. A vízellátás megyénkben sok esetben karsztvíz alapú. Fontos megjegyezni, hogy a lakossági vízellátásban egyre hangsúlyosabbá váló karsztforrások foglalása fontos természetvédelmi kérdést érint és sok esetben hátrányosan. Különösen fontos és hangsúlyos kérdés ez a Balaton-felvidéki Balaton vízgyűjtőn. A források által táplált vizes élőhelyek kis kiterjedésűek, ezért nagyon sérülékenyek is egyben, és számos értékes endemikus fajnak adnak pótolhatatlan otthont. A források közcélú foglalása sem okozhatja a hosszú távú, szintén közösségi érdeket szolgáló természetes források és kifolyóinak és kisvízfolyásainak élőhelyeit.	Egyetértünk. A vízgazdálkodási koncepciók és kerettervek részletesen foglalkoznak ezzel aszakági kérdéssel
			43. oldal A szennyvízkezelés egyéni, házi vagy alternatívnak számító helyi megoldásai során fontos volna az alkalmazhatóság feltételei sorában a korrekt és következetes gyakorlati ellenőrzési rendszer megfogalmazása, kialakítása. Enélkül az előnyökhöz viszonyítva több veszélyt rejthet magában.	Egyetértünk. A hatályos megyei területrendezési terv vonatkozó szakági javaslatai részletesen foglalkoznak a kérdéskörre.
			118. oldal A Balaton vízszintjének ilyen módon történő értékelése ellentmondásban van a dokumentációban korábban rögzített elvvel, a tó és környékének ökológiai fejlesztésével. A vízszintváltozás teljes kiegyenlítésére való törekvés, mint üzemeltetési szempont alkalmazható a mesterséges állóvizek és művi medencék vonatkozásában, de a Balaton nem ilyen.	Egyetértünk, de az érdeküközés feloldásában a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területfejlesztési koncepciójának éa programjának van kompetenciája.
			77. oldal A Balaton szabályozási vízszintjének újabb 10 cm-rel történő emelését természetvédelmi és területjogi vonatkozásokban nem támogatjuk, mivel ez a 120 cm-es üzemi vízszint a természetvédelmi tapasztalatai alapján olyan kedvezőtlen irányban változtatja meg a tó ökológiai viszonyait, ami a természetvédelmi értékek széles tárházának biztos eltűnését eredményezi a parti régió élőhelyein.	Az érdeküközés feloldásában a vízgazdálkodási programoknak, a balatonra érvényes kerettervnek, illetve a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területfejlesztési koncepciójának éa programjának van kompetenciája.
			83. oldal A Balaton előzőekben részletezett vízszintszabályozási gondolatköre teljesen ellentétes a természetvédelmi szempontból kiemelkedő parti régió élőhelyeinek megtartásával. A Balatonon nem lehetséges vízszintet emelni és a parti régió élőhelyeit egyszerre védeni. Utóbbi térben visszaszorul, minőségben kedvezőtlen irányban változik. Ennek az az egyszerű oka, hogy a part menti művi környezet nem teszi lehetővé a parti régió élőhelyi zonációjának vízszintfüggő változását. A Balaton vízszintjének szabályozását nem lehetséges stratégiai szinten csupán a turisztikai céloknak alávetni, mert az ökológiai sajátságok háttérbe szorulása esetén a turisztikai vonzerő alapjai változnak már középtávon is előnytelenül. A karsztvíz táplálta forrásokra, kisvízfolyásokra vonatkozó előző dokumentációra vonatkozó megjegyzések, valamint a Balaton vízszintjére megfogalmazott észrevételek itt szintén érvényesek.	Egyetértünk, de az érdeküközés feloldásában a vízgazdálkodási ágazati terveknek, illetve a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területfejlesztési koncepciójának éa programjának van kompetenciája. E411
			Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciója	
			74. oldal „Fentiek mellett fontos - az országos célkitűzésekhez is kapcsolódva - az élelmiszer- és energiabiztonság, a környezetbiztonság és a környezettudatosság erősítése, a klímabiztonság megteremtése, az egészséges ivóvíz ellátás, a biodiverzitás, a tájak és az élővilág sokféleségének megőrzése.” Amennyiben a klímabiztonság megteremtése nagyszámú új (nap)erőmű telepítését jelenti, az veszélyezteti a biodiverzitás, a tájak és az élővilág sokféleségének megőrzését.	Véleményünk szerint Veszprém megyében meg kell és meg is lehet találni a táj és természetvédelmi érdekek, valamint a megújuló energiaforrások hasznosítását támogató fejlesztési célok közötti optimális egyensúlyt. A megújuló energiaforrások térnyerésének elősegítése országos cél, és Veszprém megye területfejlesztési koncepciója is támogatja a fenntartható fejlődés tekintetében is lényeges napelemparkok létesítését a megye területén. Az ezirányú fejlesztések során a természet és tájvédelem érdekeire tekintettel kell lenni, és ahol erre lehetőség van, célszerű előnyben részesíteni a barnamezős beruházások megvalósítását, de a zöldmezős megvalósítás sem zárható ki, figyelemmel a természetvédelmi érdekekre is.

			77. oldal (Vizek nyújtotta potenciálok kihasználása a térség fejlesztésében)„A Balaton felső szabályozási szintjének újabb 10 cm-rel történő emelése kívánatos,…" A vízszint megemelése legfeljebb turisztikai szempontból lehet kívánatos. Természetvédelmi szempontból már a jelenlegi vízszint is aggályos.	Tény, hogy a Balaton térségében a turizmus és a természetvédelem céljait együttesen kell érvényesíteni. Ennek tükrében a szövegpontosítást megtesszük.
			77. oldal Ellentmondás a napenergia-felhasználás bővítésével.	A megye jelentős szénkészletekkel rendelkezik, amelynek - környezetkímélő, klímaadaptációs szempontokat figyelembe vevő - hasznosítása megyei gazdasági érdek. A megyei területfejlesztési koncepció - figyelemmel az új Nemzeti Energiastratégiára - a szén mint energiahordozó hasznosítási lehetőséget nem fogja tartalmazni. Így a jelzett ellentmondás már nem áll fenn.
			Veszprém Megye Területfejlesztési Programja, Stratégiai Program	
			69. oldal A Somogy, Veszprém és Zala megyék területének egy részére kiterjedő Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területét érintő Veszprém megyei beavatkozások, feladatok esetében kialakult intézményrendszert (Balaton Fejlesztési Tanács, Veszprém Megyei Önkormányzat) érdemes lenne a természetvédelmi érdeket képviselő intézménnyel is kiegészíteni pl.: Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság.	Kiegészítsre kerül.
			75. (1.8 és 1.9. sor a táblázatban) Biomassza és biogáz előállítása természetvédelmi szempontból csak úgy támogatható, ha az nem jár idegenhonos inváziós tulajdonságokkal rendelkező ültetvények létrehozásával.	Jelzett oldalon nincs ilyen szövegrész.
			78. (1.18.számú sor a táblázatban)Az alábbi intézkedés "A Balaton, vizes élőhelyek és egyéb természeti területek ökológiai és kémiai állapotának megóvása és további javítása, a Balaton part terhelésének korlátozása, a nádasok védelme, a térség élő és élettelen természeti értékeinek megőrzése." helyett az alábbi megfogalmazást javasoljuk: A védett természeti területek és Natura 2000 területek, valamint a védett természeti értékek természetvédelmi helyzetének megőrzése és szükség szerinti javítása, a Balaton part terhelésének korlátozása, a nádasok védelme, a térség élő és élettelen természeti értékeinek megőrzése.	Pontosításra kerül.
			78. (1.18.számú sor a táblázatban) Ennél a pontnál az output indikátor a megvalósult védelmi projektek száma mellett azoknak a természetvédelmi területeknek és természetvédelmi értékeknek a száma, amelyek természetvédelmi helyzete nem romlott. Ugyanebben a pontban az eredmény indikátor megnevezésénél helytelen szóhasználat: a "bevédett területek" növekedése helyett védett természeti területek növekedése kifejezést javasoljuk.	Pontosításra kerül.
Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	2020.12.17/12.18	2021.01.18	Észrevételek a Veszprém megye területfejlesztési koncepcióját és programját megalapozó helyzetértékelés, előkészítő fázis dokumentáció vonatkozásában:	
			Veszprém megye peremterületén lévő Marcaltő, Malomsok, Várkesző és Egyházaskesző közigazgatási területét érintik ÉDUVIZIG vagyonkezelésében lévő vízrendezési művek. A dokumentum Belvízvédelem fejezetében a Pálfai-féle elöntési térképre hivatkozva Veszprém megyére nem határoztak meg belvízzel veszélyeztetett területet, holott a fent jelzett települések esetén a térkép szerint is "kismértékben veszélyeztetett" minősítés a megfelelő.	A Pálfai-féle belvízveszélyeztettségi térkép négy kategóriája közül területhasznosítást befolyásoló hatása csak a közepesen és erősen veszélyeztetett területnek van, ezért ezeket a területeket már a területrendezési tervekben is fel kell tüntetni, mert ezeken a területeken a területhasznosításra csak korlátozottan van lehetőség. Az alig veszélyeztetett és mérsékelten veszélyeztetett területek területfelhasználási korlátozást nem igényelnek. Ezeket célszerű a településrendezési eszközökben feltüntetni tájékoztatásul, hogy a terület belvízi veszélyeztetettsége miatt, annak hasznosítása előtt a vízrendezés megoldása szükséges.
			A Veszprém Megye általános jellemzésében (15. o.) Kétszer szerepel a "Veszprém megyében 2 középfokú és 13 alsófokú központ található..." kezdetű rész, de a második rész kismértékben eltérő, pl. Pétfürdő és Megyer lakossága.	Pontosításra kerül.
			A Környezeti elemek állapota fejezet Felszíni vizek pontja (36. o.) kiegészítendő; kis részben, a Rába mentén az 1-3 Rába alegység is érinti a megyét.	Javításra kerül
			Vízgazdálkodás, Felszíni vízrendezés fejezet Vízkárelhárítás, árvízvédelem pont (40.o.) javításra szorul; nem a Rába az egyetlen folyó. A 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 2020. március 20-i módosításának értelmében a Marcal 34,314-18,050 fkm szelvények közötti szakasza kisvízfolyás helyett folyó besorolást kapott. Ez a szakasz nyílt ártér, töltés nincs kiépítve. A Marcal folyó menti települések védelme érdekében árvízcsúcscsökkentő tározók kialakítása javasolt.	A szöveg pontosításra került (a konkrét megnevezés említése nélkül)
			Észrevételek az Operatív program dokumentáció vonatkozásában: A dokumentumában a vízfolyásokra figyelembe vett záportározók hatása az ÉDUVIZIG vagyonkezelésben lévő alsó mederszakaszokra (pl. Cuhai-Bakony-ér) is kedvező helyzetet teremt.	Támogató észrevétel, választ nem igényel.
Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	2020.12.17/12.18	2021.01.18	A koncepció módosításával kapcsolatban észrevételt nem tesz.	
			Az Előkészítő fázis című dokumentummal kapcsolatban az alábbi észrevételeket tesszük:	

			A 40. oldal 3. bekezdésében az alábbi olvasható: „A megyében a vízelvezetés érdekében 5 jelentősebb méretű víztározót létesítettek, ebből 3, a Lesencei nádas mező, a Balatonhenyei tározó, a Lovasi tározó a Balaton vízgyűjtőjére esik, s 2 esik a megye Balatoni vízgyűjtőjén kívüli területre, a Nagyteveli tározó rendszer és a Devecseri tározó." A fenti bekezdésben leírtakhoz kapcsolódóan tájékoztatásként közöljük, hogy az Igazgatóságunk vagyonkezelésében lévő tározók az alábbi funkciókkal rendelkeznek: - A Lesence-nádasmező és a Lovasi-tározó szűrőtározóként vízminőségvédelmi funkciót lát el, feladatuk a tápanyagvisszatartás. A két szűrőtározó reaktiválása a „Preventív intézkedések a Balatont érintő vízminőségi problémák hosszú távú fenntartható kezelésére" (KEHOP-1.3.0-15-2017-00018) című projekt keretében fog megvalósulni, mely által javulni fog a tápanyag visszatartáshatásfoka. - A Balatonhenyei-tározó hordalékfogó funkciót lát el. - A Nagyteveli I. tározó elsődlegesen árvízcsúcs-csökkentő tározó, másodlagosan népjólétiigényeket is kielégít (horgászat, közösségi strand). A Nagyteveli II. tározó elsődlegesen hordalékfogó funkciót lát el, feladata az I. számú tározó feliszapolódásának megakadályozása, másodlagos hasznosítási célja a halászati hasznosítás. - A Devecseri-tározó szintén árvízcsúcs-csökkentő funkciót lát el, másodlagos hasznosítása a horgászat.	A tájékoztatást köszönettel vettük. A felvetést a településrendezési eszközök szintjén lehet kezelni.
			A 40. oldal 4. bekezdésében található egy felsorolás a tervezett, illetve már megvalósított záportározókról. Véleményünk szerint célszerű lenne kiemelni, hogy a felsoroltak közül melyik tározó épült már meg.	A szöveg pontosításra, kiegészítésre került
			Tájékoztatásul megküldjük a 2014. évben megépült Kislődi-tározó fontosabb jellemzőit: - A tározó megépítésének célja a levonuló árhullám-csúcsok csökkentése, a vízgyűjtő területről a vízzel a mederbe mosott iszap jelentős részének visszatartása, és a tározó környékén fekvő termőföldek öntözési igényének kielégítése volt. Száraz időszakban lehetőség nyílik a Kis-Torna (Vámos)-patak vízpótlására, valamint a későbbiekben számításba jöhet a tározó rekreációs célú hasznosítása. - Felülete üzemvízszinten 2,4 ha, mértékadó árvízszinten 2,8 ha. - Tározótérfogat üzemvízszinten 53 000 m3, árvízszinten 74 000 m3. - A völgyzárógát hossza 140 m, gát korona szélessége 4,0 m, gátmagasság 4,5 m. - Hordalék visszatartására alkalmas térfogat 22 000 m3. - Öntözésre rendelkezésre álló vízmennyiség 250 000 m3/év.	A tájékoztatást köszönettel vettük. A felvetést a településrendezési eszközök szintjén lehet kezelni.
			A 40. oldalon a „Belvízvédelem" elnevezésű pontban leírtakat kérjük javítani az alábbira: - Várpalota, Pétfürdő és Ősi települések közigazgatási határát érinti a 04.05. Cece-Ősi belvízvédelmi szakasz 04.05.06. Ősi járás területe.	A belvízvédelmi fejezetben csak a területfelhasználást korlátozó belvízzel veszélyeztetett területekkel kell foglalkozni. Az észrevételben említett belvízvédelmi szakasz kötelezően vízgazdálkodási területként jelölendő a településrendezési eszközökben, ezzel rögzítve a területfelhasználás lehetőségét, további korlátozó elemként való foglalkozást nem igényel.
Nyugat-Dunántúli vízügyi Igazgatóság	2020.12.17/12.18			

Megnevezés	Kiküldés/átvétel dátuma	Érkezett határidő:2021.02.01.	Vélemény	Megbízóval egyeztetett Tervezői válasz
Kiscsősz Község Önkormányzata Kovács Norbert polgármester	2020.12.17/12.18	2021.12.21	Általánosan: A Koncepció alapvetően gazdasági szempontból közelíti meg a fejlesztési terveket, feladatokat. Többször említés esik ugyan a társadalom fejlesztéséről és a szellemi tőke problémaköréről, mégis úgy érzem, ez inkább csak a problémafelvetés, kevésbé a megoldási javaslatok szintjén jelenik meg. Megyénk nagy része kis-falvas szerkezetű és több - társadalmi szempontból - kiemelten elmaradott kistérségünk is van. Ezek a területek a kilábalás (csak ezután beszélhetünk fejlesztésről) szempontjából nagyon szűk utcákon járhatnak, itt alapvetően a helyben maradott, még mozgósítható erőkre lehet építeni.	A Koncepció 3 átfogó célja közül az egyik teljes egészében a társadalmi kérdésekre fókuszál. Ennek részletes kifejtését két stratégiai cél adja meg. Ez a szellemiség a Stratégiai programban is külön prioritás formájában szerepel. A megye vidékies térségeinek fejlesztése szintén külön stratégiai célként került meghatározásra.
			A társadalmi szemléletváltás, közösségi erők fejlesztése tehát alapvető, elengedhetetlen. Véleményem szerint érdemes volna lényegesen nagyobb hangsúllyal kezelni az összefogáson alapuló programokat, még akkor is, ha azoknak nincs azonnali, közvetlen gazdasági megtérülése. Ilyenek pl. a kulturális közösségek, az Értéktár mozgalmak erősítése, a kaláka munkával megvalósuló helyi programok (falutakarítás, kisebb léptékű helyreállítások, zöldterületek, parkok kialakítása...), a helyi védjegyek, brand-ek kialakítása (melyekre a kisközösségek büszkék lehetnek), a médiafejlesztések (helyi újság, térségi internetes műsorok, egyéb média felületek professzionális behozása). Szintén kiemelt terület kellene, hogy legyen az iskolán kívüli felnőtt képzés, mely alapvetően a helyi és térségi tudásanyagra és a felmerülő szükségletekre épül. Az iskolák már a gyerekeknél el kellene, hogy indítsák ezt a szemléletformálást.	A felsorolt javaslatokkal kiegészül a Koncepció.
			A felnőttek képzésénél és közösségi programoknál kiemelten figyelmükbe ajánlom a már évek óta formálódó Népfőiskola Hálózatot, melynek több, komoly tapasztalattal rendelkező tagja van a megyében (Salföldi Kopjások, Közép-dunántúli Szövetség az Ifjúságért, Taliándörögd, Hunyor Népfőiskola, Kiscsősz...), illetve a Nemzeti Művelődési Intézet teljes megyét felölelő közösségfejlesztői hálózatát. Nem említi az anyag a helytörténeti gyűjteményeket, kiállítóhelyeket, tájházakat, alkotóházakat, melyek a helyi társadalom alapintézményei. Felhívom figyelmüket, hogy a Népfőiskola, mint művelődési intézményi forma az új, közművelődést érintő törvényben (2017. évi LXVII. törvénya muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról) nevesítve is szerepel.	A felsorolt javaslatokkal kiegészül a Koncepció.
			A továbbiakban: A kultúra tématerületben, az Operatív Programban éppen a helyi emlékekre épülő kulturális programok hiányoznak. Valóban fontos lehet pl. a "Koffer színház" program (53. oldal), de nem előzheti meg a helyi értéket, mert ezzel nem alapozhatunk meg fennmaradó, működő, pezsgő közösségeket. Véleményem szerint érdemes volna "mintaprogramokban" gondolkozni. A siker bejárt útjai már több információt és segítséget adnak a siker felé törekvőknek. Új ötletek és lelkesítés lehet az ilyen programok, sikertörténetek bemutatásának, látogatásának eredménye (pl. Éltető Balaton-felvidék Védjegy, Nagyvázsony Igásló Központ, Termelő-feldolgozó-értékesítő kisgazdaságok, stb...)	Az Operatív Program az alábbi programelemeket tartalmazza a véleményező által felvetett témakörben: - Közösségfejlesztő társadalmi programok - Helyi humán fejlesztések - Helyi közösségi és kulturális, sport, szabadidős terek és szolgáltatások fejlesztése - Helyi kézműves termékek és művészeti alkotások létrehozásának és marketingjének támogatása - A helyi identitás erősítése a közösségi művelődés eszközeivel. - A helyi és a térségi identitás erősítése, közösségfejlesztés.
			A köznevelés a kis-falvas térségekben romokban hever, "túlélésre játszik", a probléma nagyobb, mint gondolnánk. Hangsúlyozottabban javaslom a KLIK, az Egyházak és a magán iskolafenntartók szerepeltetését, a velük való stratégiai együttműködés kialakítását. Így kaphat szerepet a helyi kultúra a közoktatásban. Csakhogy ez a pedagógiai programok átdolgozásával jár és szemléletváltást igényel a köznevelés szereplőitől is!	A pedagógiai programok átdolgozására a megyei területfejlesztési koncepciónak viszonylag kisebb a ráhatása. Az Operatív programban szerepel az oktatás, a képzés és a továbbképzés fejlesztése minden szinten (közoktatásban, képzésben és továbbképzésben valamint a felsőoktatásban). A 3. prioritás 3. intézkedése az oktatás képzés terén tartalmaz számos programelemet.

			A programban többször hangsúlyosan szerepel a Somló, mint borvidék. Részben ezért is furcsállom, hogy az Operatív Programban, a szomszédos megyékkel való együttműködések fejezetéből Vas megye teljesen kimaradt. A Nagy-Somlói Borvidék valójában a Vas megyei Ság és Kis-Somló-Somló hármas egysége. Ez a térség nem csak táji, de kulturális szempontból is erősen összefüggő, megyehatárral elválaszthatatlan. Mezőgazdasági és környezeti szempontból is kiemelkedő térség, emellett a turisztikát tekintve is érdemes volna egységben kezelni. A Vas megyével való kapcsolat - véleményem szerint - a 8-as sz. főút fejlesztése szempontjából is fontos lehet.	A Partnerségi Terv megvalósítása keretében A Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Elnöke levélben fordult a szomszédos megyék közgyűlési elnökeihez a megyehatárokon átnyúló hatást kifejtő fejlesztések és a közös gondolkodást igénylő területek beazonosítása céljából. A Koncepció 3.7. fejezete ennek eredményeit foglalja össze, melyből Vas megye valóban hiányzik, mivel a megkeresésre nem érkezett válasz részükről. De természetesen a Veszprém Megyei Önkormányzat nyitott a Vas Megyei Önkormányzattal megvalósítható közös fejlesztésekre, közte a borvidékkel kapcsolatosakra is.
			A kerékpáros túraútvonalak felsorolásánál szintén kimaradt ez a térség. Előző javaslatomban említettem a kifejezetten jól kerékpározható útvonalat, melyre ismét felhívom a figyelmüket (Celldömölk-Ság-Boba-Nagypirit-Kispirit-Kiscsősz-Iszkáz-Kisszőlős-Somlószőlős-Somlóvásárhely). Az Élő Forrás Hagyományőrző Egyesület jelenleg, Kiscsőszön zajló fejlesztése - az előző pályázati ciklus TOP programjának részeként - nagy hangsúlyt helyez az ilyen típusú turizmusra. Kerékpáros pihenő és általános karbantartó (mosó, szervizelő) állomást is kialakítunk, mely vendéglátó helyszínnel, szálláshellyel egészül ki. Számunkra nagyon fontos lenne, ha a megye szakmai alapdokumentuma is segítené törekvéseinket.	Az említett kerékpáros útvonal javaslattal kiegészül a Koncepció az MaTrT-vel összhangban.
			Összegezve: Véleményem szerint a falufejlesztés, hátrányos helyzetű térségek fejlesztése legalább akkora súlyt kell, hogy kapjon, mint a turisztikai szempontból kiemelt területek (Veszprém, EKF, Balaton Régió...), hiszen ha a kettő közti szakadék növekszik, az összességében rossz hatással lehet a megye gazdasági teljesítményére és társadalmi állapotára egyaránt. A súlyozást természetesen nem a ráfordítások összegeivel egyenlő arányban gondolom, de program szintjén fontosnak tartom. Kiemelten kezelném a közösségi alapú működés és fejlesztés általános kialakulását a •gazdálkodás, •szolgáltatás, •hátrányos helyzetűek ellátása, •faluüzemeltetés, •köznevelés, •kultúra területeken.	A felvetett témakötökkel az anyagok részletesen foglalkoznak a koncepció szintjétől az operatív megvalósítás szintjéig (ld. fentebb).

Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	2020.12.17/12.18	2021.01.11	1. A megyei közlekedési infrastruktúra fejlesztése a helyi terület- és gazdaságfejlesztés elengedhetetlen eszköze. Ennek megfelelően a stratégiai anyagokban is említésre került a 8-as számú főút és a vasúti közlekedés fejlesztése. *Kérjük a főútfejlesztés, az autópályákkal történő közúti összeköttetések, a Budapest-Székesfehérvár-Veszprém-Szombathely/Zalaegerszeg vasútvonalak fejlesztésének további hangsúlyozását, priorizálását.* 2. Az ipari parki infrastruktúra meglehetősen hiányos a megyében – különösen a megyeszékhelyen – így rendkívül fontosak az erre vonatkozó fejlesztések. *Az előkészítő anyagban szereplő veszprémi ipari park létrehozásának ötlete hiánypótló, azonban kérjük ennek részletesebb kidolgozását.* *3.* A 2020. szeptember 4-i 1567/2020. (IX. 4.) Korm. határozat alapján létrejött az Északnyugat-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna, amelyben a tervek szerint 2030-ig komplex fejlesztések valósulnak meg az érintett 6 megyében, a kijelölt kormánybiztos felügyeletével. A Veszprém megyei terület- és gazdaságfejlesztési programdokumentumok nem tesznek említést a zónával kapcsolatban, miközben javasolt lenne a 2021-2027-es fejlesztési célokat összehangolni a zónát érintő fejlesztési elképzelésekkel. *Kérjük a gazdaságfejlesztési zóna stratégiájával összehangolni a területfejlesztési koncepciót.*	1. A Koncepció mind céljai kifejtése sorában, mind térstruktúra meghatározása részeként, mint a megyei prioritások között alapvető fontosságúnak tartja a megye K-Ny-i és É-D-i irányú kapcsolatrendszerének erősítését, fejlesztését. 2. A Koncepció a megyei gazdaság erősítését és fejlesztését szolgáló térségileg specializált célkitűzések sorában megnevezi egyebek mellett: - Veszprém „high tech” központtá, e célra kijelölt területének pedig vállalkozói tudásparkká fejlesztése - A megye Ipari Parkjai fejlesztése, a parkok által nyújtott szolgáltatások bővítése, új megyeközponti Ipari Park létesítése Veszprémben. A megyei területfejlesztési koncepció kereteit meghaladná egy-egy konkrét javasolt beruházás részletekbe menő ismertetése, a Koncepció célja a fejlesztési célok és eszközök meghatározása. 3. Az említett stratégia legfontosabb elemeivel való összhang biztosítása megtörténik.
Jásd Község Önkormányzata Győri Tünde polgármester	2020.12.17/12.18	2021.01.13	Területfejlesztési Koncepció módosítása 95. oldal 1. A természetjáráshoz, vallásturizmushoz kapcsolódó turizmus és tömegsport fejlesztése. 2. Közlekedésfejlesztés terén kiemelt cél a 8-as főút Várpalotát elkerülő szakaszának megvalósulása – KIHÚZNI, MEGVALÓSULT!!! 3. A mezőgazdaság és a turizmus legfeljebb kiegészítő szerepű lehet, szerepük az önfoglalkoztatásban lehet jelentős. – KÉREM MELLŐZNI a mondatot. A Bakonyi települések és önkormányzatok valamint magánszemélyek jelentős turisztikai beruházásokat végeztek az elmúlt időszakban (Várpalota, Jásd, Tés) és várhatóan a jövőben is lesznek ilyen jellegű beruházások az egyház is komoly fejlesztéseket kíván megvalósítani épp a Várpalotai járás területén Jásdon. A turizmus a bakonyi falvaknak (Jásd, Tés) kitörési pontot jelent, bevételi forrást, faluszépítést, mely a lakosok helyben maradását, újak betelepülését segíti. 66. oldal: Zirc - Olaszfalu - Bakonynána - Jásd - Szápár – Bakonycsernye kerékpárút hálózat helyett - Zirc-Olaszfalu-Bakonynána-Jásd-Csetény -hálózatban gondolkodnánk	A javasolt pontosítások megtörténnek.
Csetény Község Önkormányzata Nagy Attila polgármester	2020.12.17/12.18	2021.01.13	Területfejlesztési Koncepció módosítása 66. oldalA feltűntetett útvonal: Zirc - Olaszfalu - Bakonynána - Jásd - Szápár - Bakonycsernye javaslat: Zirc - Olaszfalu - Bakonynána - Jásd - Csetény - Bakonycsernye Csetény 2021-ben fejezi be településének eddigi leglátványosabb turisztikai fejlesztését a Holitscher látogató központ kialakítását. Ezen attrakció látogathatóságának biztosítása és fenntarthatósága nagyban függ az ide érkező turisták mennyiségétől. A bicikli út kialakítása nagyban hozzájárul ezen célok eléréséhez, valamint ezen túlmenően gazdasági eredményei is vannak, mert Jásd település jelenleg biciklivel 13 km-re van Cseténytől, de egy bicikli út létrehozásával ez a távolság 3 km-re csökken, ami a munkába járást is segíti a jásdi állampolgároknak.	A nyomvonaljavaslat figyelembe vételre kerül a jelen tervezési folyamat részeként készülő "Veszprém megyei kerékpárforgalmi főhálózati terv" anyagában.

Balatonedericsi Község Önkormányzata	2020.12.17/12.18	2021.01.19	**Kiindulási alaphelyzet:** a megye délnyugati térsége (Sümegtől a Balatonig) nagy turisztikai potenciált rejt magában, amely azonban, messze elmaradt a megye, és a Balaton középső és északkeleti részétől. Miközben, a Balatonra érkező vendégsokaság meghatározóan nagy része itt érkezik meg (84-es út), és helyi fogadási feltételek hiányában, továbbmegy a déli partra. • **kiemelt projekt: Nyugat-Balatoni turisztikai fogadóközpont kialakítása a nyugati turizmus érkezési pontjára, Balatonedericsre,** 1. 84 es út megyei szakaszának 2X kétsávos gyorsforgalmi úttá tétele, 2. a megyei kerékpárút hálózat fejlesztése a Sümeg-Balaton kerékpárúttal, 3. A balatonedericsi partszakaszon, 120 férőhelyes vitorláskikötő helyének kijelölése és megvalósítása, 4. A Keszthelyi Hegység ökoturisztikai fejlesztése, Uzsától a Balaton tóig: • szállodafejlesztés Balatonedericsen, • programokkal feltöltött útvonal, szőlészetek és borászatok fejlesztése a turisztikai látogathatóság megvalósításával, 1 db kiemelt látogató-központtal Balatonedericsen, • a hegység barlang-turizmusának fejlesztése, a Csodabogyós barlang és térsége látogathatóvá tételével nagyobb közönség számára, • Kiskabinos kötélpálya megvalósítása az Ederics hegyen, • az edericsi strandfürdő fejlesztése időben és térben történő kiterjesztésével, • a világörökségi várományosi helyszín komplex fejlesztési programjának soron kívüli kidolgozása a helyiek bevonásával, és az igények beépítésével.	A megyei területletfejlesztési koncepció részletesen tárgyalja a turizmusfejlesztés megyei céljait, feladatait. A koncepcionális célok sorába illeszkedik a véleményben ismertetett javaslat is.
Magyarpolány Község Önkormányzat	2020.12.17/12.18	2021.01.25	Területfejlesztési Koncepció módosítása - Területi Hatásvizsgálat I/5. pont: „tovább nő a megye erdősültsége”: Javasoljuk és kérjük, hogy a Község közigazgatási területére megállapított erdőterületek mértékét szíveskedjenek a meglévő állapot szerint meghatározni, jelenleg ugyanis jóval több erdőterület került a megyei területrendezési tervben szabályozásra, mint amennyivel a település rendelkezik, amely a későbbiek során jelentősen megnehezítheti a településfejlesztést és az e célt szolgáló helyi szabályozás kialakítását.	A Koncepciónak nincs eszköze a területrendezési terv övezeti határainak módosítására.
			Területfejlesztési Program, Stratégiai Program – Területi Hatásvizsgálat I/5. pont: „tovább nő a megye erdősültsége”: Javasoljuk és kérjük, hogy a Község közigazgatási területére megállapított erdőterületek mértékét szíveskedjenek a meglévő állapot szerint meghatározni, jelenleg ugyanis jóval több erdőterület került a megyei területrendezési tervben szabályozásra, mint amennyivel a település rendelkezik, amely a későbbiek során jelentősen megnehezítheti a településfejlesztést és az e célt szolgáló helyi szabályozás kialakítását.	A Koncepciónak nincs eszköze a területrendezési terv övezeti határainak módosítására.
Kislőd Község Önkormányzata	2020.12.17/12.18	2021.01.25	Területfejlesztési Koncepció módosítása - Területi Hatásvizsgálat I/5. pont: „tovább nő a megye erdősültsége”: Javasoljuk és kérjük, hogy a Község közigazgatási területére megállapított erdőterületek mértékét szíveskedjenek a meglévő állapot szerint meghatározni, jelenleg ugyanis jóval több erdőterület került a megyei területrendezési tervben szabályozásra, mint amennyivel a település rendelkezik, amely a későbbiek során jelentősen megnehezítheti a településfejlesztést és az e célt szolgáló helyi szabályozás kialakítását.	A Koncepciónak nincs eszköze a területrendezési terv övezeti határainak módosítására.
			Területfejlesztési Program, Stratégiai Program – Területi Hatásvizsgálat I/5. pont: „tovább nő a megye erdősültsége”: Javasoljuk és kérjük, hogy a Község közigazgatási területére megállapított erdőterületek mértékét szíveskedjenek a meglévő állapot szerint meghatározni, jelenleg ugyanis jóval több erdőterület került a megyei területrendezési tervben szabályozásra, mint amennyivel a település rendelkezik, amely a későbbiek során jelentősen megnehezítheti a településfejlesztést és az e célt szolgáló helyi szabályozás kialakítását.	A Koncepciónak nincs eszköze a területrendezési terv övezeti határainak módosítására.
Veszprém Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala	2020.12.17/12.18	2021.01.22	**Területfejlesztési Koncepció**	
			2. Jövőkép, 11. oldal, 3. Célrendszer, 3.4 1.2 alpont, 25. oldal, 58. oldal, 3.6 Fejlesztési célok, járásokra lebontva 96. oldal: A dokumentumokban több helyen szerepel, hogy Veszprém MJV integrálódik a Balaton Kiemelt üdülőkörzetébe. Köszönjük a célok megjelenítését, ez változatlan kérése a város vezetésének.	Választ nem igényel.
			Stratégiai Program	
			36. oldal: „Ipari és gazdasági területek…… fejlesztése, inkubáció a munkahelyteremtés érdekében” intézkedésA stratégiai dokumentum távlati fejlesztésként nevesíti az Aranyosvölgy kutatás-fejlesztési központot, azonban a jelzett helyen a korábbi Vi területek átminősítése lakóterületté megkezdődött, ez ellentmondásban van a tervezett fejlesztéssel.	A tárgyban történt egyeztetés nyomán a nevezett fejlesztés továbbra is része marad a Programnak, de helyszín megnevezése nélkül.
			Összességében valamennyi megyei dokumentum	

			Összességében valamennyi megyei dokumentum kis mértékben foglalkozik az Európa Kulturális Fővárosa 2023 megyére vonatkozó turisztikai és kulturális hatásával, pedig az térben és időben kihat, érinti többek között a megye Balaton-parti városait is.	Mind a gazdaságfejlesztés, mind a kultúra fejlesztés témakörben tárgyalja a Koncepció az EKF2023 programot, és a javaslat nyomán ez kiegészítésre kerül az EKF2023 rövid összefoglaló bemutatásával a Koncepció keretében.
Nemzeti Diák-, Hallgatói és Szabadidős Sport Szövetség		2021.01.25	**Általános értékelés**	
(jelzése szerint az EMMI-től is meg fog érkezni a vélemény, ekkor az áll. Ig vélemények közé is bevezetésre kerül)			A koncepció szerkezete, felépítése, adattartalom szerinti építkezése szempontjából - az EMMI Sportért Felelős Államtitkárságának álláspontja szerint - kiemelten magas minőséget képvisel. A megye releváns adatainak szakterületenkénti bemutatása, az információk rendszerezése és logikai felépítése érthetővé és könnyen értelmezhetővé teszi a dokumentumelemzést.	A helyzetértékelés kiegészül az EMMI javaslata figyelembevételével egy "Veszprém megye sportja" című fejezettel.
			Helyzetértrékelés – előkészítő fázis	
			A helyzetértékelő fejezet kapcsán megállapítható, hogy csupán néhány közvetett szakterületi ponton hivatkozik a sport szakpolitikát érintő körülményekre. Így a zajterhelés kapcsán hivatkozik a megyei sportlétesítményekre (35. oldal), míg a légi közlekedés kapcsán a tapolcai sport-és modell repülőtérre (84. oldal). Az építészeti örökség, helyi kultúra pontban a dokumentum szintén utal a sportra, mint szellemi bázisra (91. oldal), de ezen kívül a sport szektort érintő információk, adatok bemutatása nem történik meg.	Választ nem igényel.
			Az EMMI Sportért felelős Államtitkársága javaslata szerinti ezért a helyzetértékelés kötetet érdemes kiegészíteni azokkal az alapvető témakörökkel, melyek alátámasztják a koncepció egyéb megállapításait, így különösen •a helyzetértékelés SWOT elemzésében megjelenő megállapítást, miszerint az aktív üdülés, a szabadidősport sportlétesítményi feltétele csaknem teljes egészében hiányzik a Balaton-parton. A térség szabadidősport és sportrendezvény kínálata szegényes; •valamint a fejlesztési célok keretében írtakat, mely szerint Veszprém megye 2030-ig szóló kiemelt célkitűzése a gazdasági és társadalmi versenyképesség növelése a területi egyenlőtlenségek csökkentése mellett, ennek keretében pedig a gyarapodó, egészséges, képzett és kulturált, a munkaerőpiacon versenyképes népesség biztosítása, valamint a lakosság életminősége javítása, jól léte biztosítása, a társadalom fejlesztése, és stratégiai cél az egészséges társadalom megteremtése, az egészség megőrzése.	A helyzetértékelés kiegészül az EMMI javaslata figyelembevételével egy "Veszprém megye sportja" című fejezettel.
			A sport olyan szakpolitikai terület, melyek az egészségvédő testmozgás ágazatközi előmozdítása szempontjából kiemelt jelentőséggel bír egészségügyi mind pedig oktatási szempontból. Az Államtitkárság ezért hiányolja, hogy a megye sportélete, a megyei területfejlesztésben betöltött gazdasági és társadalmi dimenziói szinte egyáltalán nem jelennek meg a helyzetelemzésben, még a kapcsolódó szakpolitikák keretében sem, mely a kohéziós politika tervezhetősége szempontjából ugyanakkor kívánatos lenne, különösen a megyei/helyi lakosság a sportlétesítményekhez és -szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférésének megteremtése érdekében, mely mind a fiatalok, mind pedig a felnőtt és az időkorú lakosságot mint célcsoportot szempontjából lényeges körülmény. A sport ágazati fejlesztések szempontjából a koncepció helyzetértékelés kötete nem tartalmaz a megyére, illetve a járásokra vonatkozó, konkrét adatokat felvonultató helyzetelemzést a sportszolgáltatást nyújtó vállalkozások számára, tevékenységére, megyei elhelyezkedésére, esetleg gazdálkodási formájára nézve, de nem találhatunk információt az alapvetően civil alapokon építkező megyei sportszervezeti életről és sportegyesületi adatokról sem (a versenysportban sem, bár a kohéziós politika szempontjából nem is ez, hanem a lakosság számára nyújtott szabadidősport szolgáltatások, a diáksport és a felsőoktatási sport a meghatározó).	A helyzetértékelés kiegészül az EMMI javaslata figyelembevételével egy "Veszprém megye sportja" című fejezettel.
			A fentiek miatt az Államtitkárság mindenképpen **javasolja alaposabban bemutatni a megyében működő sportszervezetek, köztük a sportvállalkozások releváns adatait, kitérve lehetőség szerint – különösen a nemzeti köznevelést - óvodák, iskolák helyben támogató tevékenységükre, legalább a látvány-csapatsportokban (Magyar Kézilabda Szövetség, Magyar Labdarúgó Szövetség, Magyar Kosárlabdázók Országos Szövetsége, Magyar Jégkorong Szövetség, Magyar Vízilabda Szövetség, Magyar Röplabda Szövetség programjai)**, tekintve hogy a VMOP – a tervezetek szerint – támogatni fogja az óvodai mozgásfejlesztést, és az általános iskolai oktatás kiegészítését iskolán kívüli eszközökkel a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében.	Helyzetértékelés kiegészül egy sport fejezettel, mely tartalmazni fogja a megye sportszövetségeit valamint a diáksport, a tömegsport, a versenysport valamint a fgyatékosok sportjára vonatkozó legfontosabb megállapításokat.

			Emiatt a megyei óvodák, iskolák számára sportági intézményi, egyesületi programokat biztosító helyi sportszervezetek, sportklubok legalább felsorolásszerű bemutatása (pl. Kézilabda az iskolában program, Bozsik Intézményi vagy Egyesületi Program, stb.) mindenképpen előremutató és hasznos lehet a koncepcióban.	Helyzetértékelés kiegészül egy sport fejezettel, mely tartalmazni fogja a megye sportszövetségeit valamint a diáksport, a tömegsport, a versenysport valamint a fgyatékosok sportjára vonatkozó legfontosabb megállapításokat.Ezen túlmenő részlezettségő bemutatás pld a megyei óvodák, iskolák számára sportági intézményi, egyesületi programokat biztosító helyi sportszervezetek, sportklubok felsorolásszerű bemutatása, valamint a megyei felsőoktatási, hallgatói sportélet bemutatása, az egyetemi-főiskolai sportszervezetek, a hallgatói sportirodák alapvető adatainak megadása, az egyetemi sportinfrastruktúra bemutatása nem a megyei területfejlesztési dokumentumok módosítását megalapozó helyzetértékelés része kell, hogy legyen, hanem a megyei sport koncepció megújítását megalapozó vizsgálaté.
			A helyzetelemzés ugyan több helyen utal továbbá a megyei felsőoktatási intézményi hálóra (Pannon Egyetem: Veszprém, Pápa), de ahhoz kapcsolódóan a sport szektorális információkra sajnos szintén nem tér ki, így fentiekhez hasonlóan **javasoljuk, hogy a koncepcióban** – bár a felsőoktatási tartalmakról általában véve az ITM hatáskörébe tartozó kérdés átfogó véleményt alkotni – **a megyei felsőoktatási, hallgatói sportélet bemutatása is történjen meg, az egyetemi-főiskolai sportszervezetek, a hallgatói sportirodák alapvető adatainak hivatkozásával, az egyetemi sportinfrastruktúra és erőforráskészlet ismertetésével.**	Lsd:mint fent
			Sajnálatos módon a helyzetelemzés tervezetéből hiányoznak a megyei sportlétesítményekre vonatkozó részletes információk, adatok is, melyek hiányában nehézkes megítélni, hogy a megyében pontosan mely településeken, járásokban jobb, vagy rosszabb az infrastrukturális helyzet a sport szektorban, hol van szükség konkrétan beavatkozásokra. Az előzőek miatt **az Államtitkárság részéről javasoljuk, hogy a helyzetelemzés (a meglévő, akár a közelmúltban fejlesztett, akár a megvalósítani tervezett), a megyei lakosság által is elérhető sportlétesítmények adataira vonatkozóan dolgozza fel a sportlétesítmény ellátottság helyzetét, és lehetőség szerint ez is váljon a koncepció részévé.** A tervezés megalapozásához és a bizonyíték alapú döntéshozatalhoz szükségesnek ítéljük a részletesebb információk bemutatását a jelenlegi helyzetről, **ezért javasoljuk, hogy a látvány-csapatportok társasági adókedvezménye keretében, tárgyi eszköz beruházás formájában a megyében létrehozott, vagy akár a hazai költségvetési forrásokból, illetve legalább a 2014-2020 közötti időszakban európai uniós forrásokból kialakított, felújított, bővített infrastruktúrákat (tornaterem építési program, tanuszoda építési program) is mutassa be a koncepció lehetőség szerint ne csupán nagyvárosi, hanem kistelepülési szinten is.**	Lsd: mnt fent
			A koncepció módosítása	
			Az EMMI Sportért Felelős Államtitkársága üdvözli, hogy a koncepció Veszprém megye jövőképét bemutató fejezetében a távlati elképzelések részeként kerül megemlítésre, hogy a megyében tovább nő a születéskor várható élettartam, a megye településein biztosítottak az egészséges élet megőrzésének, illetve a gyógyulás feltételei, és a helyzetértékelés fejezetben is megjelenő vonatkozó átfogó és stratégiai célok itt is megjelennek, harmonizálnak azzal.	Támogató vélemény, választ nem igényel.
			A lakosság életminősége javítása, „jól léte" biztosítása átfogó cél keretében megjelenő egészséges társadalom megteremtésére irányuló céltételezés logikasan fogja át és keretezi a vonatkozó közvetlen stratégiai célkitűzést (2.1. Egészséges társadalom megteremtése, az egészség megőrzése, a járványok terjedésének és a betegségeknek a megelőzése, a gyógyulás feltételeinek javítása), de az Államtitkárság nagyra értékeli, hogy az egészség megőrzését és helyreállítását segítő helyi programok támogatása a foglalkoztatottság bővítése érdekében a Gazdasági növekedés (1.1.) tárgyú stratégiai célban is első helyen jelenik meg, valamint a Vidékies térségek értékalapú stratégiai cél (1.3.) keretében is több helyen utal a koncepció az egészség kapcsán (is) a helyi népesség igényeinek kielégítésére, az egészségügyi szolgáltatások, valamint a vidéki népesség egészségügyi ellátásának fejlesztésére, amely összhangban van a sport gazdasági és társadalmi dimenzióival.	Támogató vélemény, választ nem igényel.
			Az Államtitkárság üdvözli, hogy Veszprém megye társadalmának egészsége és megújulóképessége növelése érdekében cél a népességszám csökkenésének megállítása és nagyobb távlatban a népesség növelése, melyet a megyei döntéshozók - többek közt - a lakosság egészségi állapotának javításával, a várható élettartam növelésével kívánnak elérni. Szintén támogatandó, hogy eszközként megjelenik e körben az egészségfejlesztő, a betegségek hatékony megelőzését elősegítő programok megvalósítása, az egészséges életmód, a sport és a mozgás, valamint az egészséges táplálkozás ösztönzése, a hatékony közegészségügyi és egészségügyi szolgáltatások, a megelőzés és egészségfejlesztés, valamint a rekreáció biztosítása, ehhez a megyei szinten rendelkezésre álló eszközök mozgósítása.	Támogató vélemény, választ nem igényel.

			Az Államtitkárság – összességében – kirívóan részletesnek és informatívnak tartja a 2.1. stratégiai cél eszközrendszerének bemutatását, **de javasolja, hogy a hatékonyan működő egészségügyi ellátórendszeren túl, illetve részint annak keretein belül a koncepció a kapcsolódó ágazatközi fejlesztésre is mutasson rá, azon belül pedig az egész életen át tartó, fizikailag aktív életvezetés támogatása és ösztönzése is kerüljön kiemelésre** (tekintve hogy az egészséges élelmiszerek előállítása a koncepcióban több helyen megjelenik, az energiaegyensúly érdekében érdemes lehet a sport szakterületi elképzeléseket is mélyebben kifejteni). A partnerségi kapcsolatok – közte a civil közösségekkel való együttműködések – fontosságát a koncepció ugyan jelenleg is említi, **de Veszprém megye jelentősége (a Balaton Kiemelt Térséggel való közvetlen kapcsolódása okán is) feltételezi, hogy az országos rekreációs és egészségfejlesztő testmozgásprogramok, iskolai és felsőoktatási sporttevékenységet ösztönző programokba való bekapcsolódása koncepció szinten is markánsa(bba)n jelenjen meg.**	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			Bár a *2.3. Az életminőség javítása. Az élet-és lakókörülmények fejlesztése a települések élhetőségének javításával, közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom kialakítása* c. stratégiai cél kiemelten említi a fizikai aktivitás, szabadidős testmozgás és sport fejlesztését, az Államtitkárság kifejezetten javasolja, hogy a kohéziós politikához való és a Versenyképes Magyarország Operatív Programhoz, mint az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), valamint Magyarország társfinanszírozásában megvalósuló programhoz való közvetlen kapcsolódás megteremtése érdekében *a koncepció legalább az alábbiak szerint, részletesebben fejtse ki a megyében megvalósítani tervezett, helyi szintű humán és ESZA típusú beavatkozások körét, közte a következő sportcélú fejlesztési elképzeléseket is:* - **kisgyermekkori, óvodai mozgásfejlesztést célzó programok** - mivel a nevelési oktatási intézmények óvodai szintjén is fontos a mozgásfejlesztés, nem csupán az iskolai mindennapos testnevelésben; - **a végzettség nélküli iskolaelhagyás érdekében az általános iskolai oktatás iskolán kívüli eszközökkel történő kiegészítését támogató programok (kiemelten a helyi sportszervezetek hazai sportszövetségek intézményi és egyesületi programjaiba, valamint nemzetközi sporteseményekhez – Veszprém megye tekintetében akár nemzetközi kulturális eseményekhez, mint amilyen a Veszprém Európa Kulturális főváros 2023 programhoz – kapcsolódó, fiatalok bevonását célzó programjaiba való bekapcsolódást ösztönző kezdeményezések)** - mivel a VMOP tervezetten a helyi civil, sportszervezeti keretek közötti megvalósítású projekteket támogatja majd; - **a megyei felsőoktatási intézmények részvételének ösztönzése az intézményi és lakossági szabadidősportot, egészségnevelést támogató programokban (egészségfejlesztő egyetemek)** – mivel ez jelenleg hiányzik a koncepcióból, és az egyetemek környékbeli lakosság egyészségfejlesztésében betöltött szerepe kulcsfontosságú	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			A fentiek beépítése azért is indokolt elsősorban ebben a formában, mert koncepció jelenlegi szerkezete az egészségügyi beavatkozások nagy részét ugyanis – például: a gyermekkorhoz kapcsolódó egészségügyi szolgáltatások fejlesztését, a hatékony egészségkommunikációt – az intézmények infrastruktúrájának fejlesztése keretében helyezi el, és nagyon hangsúlyosan az egészségügy alap- és szakellátás intézményrendszerének keretei között taglalja, mely az ESZA típusú (humán- és programfejlesztés) beavatkozásokat, így közte az egészségügyi ágazathoz közvetlenül kapcsolódó sport ágazati fejlesztéseket nem teszi kellően hangsúlyossá	Indoklás az előző javaslathoz, választ nem igényel.
			A lakosság egészségének megőrzése, egészségi állapotának javítása érdekében szükséges beavatkozások kapcsán **az Államtitkárság támogatja a koncepció célkitűzését a megye határain túlnyúló – országos és nagytérségi szerepű – egészségügyi szolgáltatások fejlesztése kapcsán,** kifejezetten a sport területén**, az országos hatókörű sportszövetségek programjainak befogadása érdekében** (a Balaton Kiemelt Térség koncepciójában szintén jeleztük pl. a diáksport területén működő nagy hagyományú sportprogramok, mint **pl. a Diákolimpia** helyi szintű kiemelt kezelését). A létesítményfejlesztések kapcsán különösen **javasoljuk továbbá, hogy a koncepcióban kiemelten jelenjen meg a lakosság egészségfejlesztő testmozgásban gazdag életvezetését támogató sportinfrastruktúra fejlesztése is, különös tekintettel arra, hogy a térségben** (pl. a Balaton-parti településeken) **számos olyan használaton kívüli, felhagyott, de legalábbis jelenleg rendezetlen funkcionalitású ingatlan található** (*jellemzően központi kormányzati igazgatási szervek, állami tulajdonú gazdasági társaságok, vállalatok, esetleg felsőoktatási intézmények tulajdonában, vagy vagyonkezelésében*), mely a térség sportcélú fejlesztéseinek – települési önkormányzati együttműködésben – otthont adhatnak, és akár (aktív) turisztikai szolgáltatásként, vagy települési funkcióbővítő tartalomként is szolgálhatnak a jövőben.	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			Stratégiai program	
			Az Államtitkárság üdvözli, hogy a 6.3. Prioritás (Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei) aláhúzza a népesség egészségi állapotának javításának, az egészségmegőrzés és a gyógyulás elősegítésének, a prevenció, az egészséges életmód, a sport és a mozgás területeinek, valamint az egészséges táplálkozás ösztönzésének kiemelt fontosságát.	Támogató vélemény, választ nem igényel.

			Hasonlóan a koncepcióhoz, ehelyütt is javasoljuk, hogy a „lakosság egészségének megőrzése, egészségi állapotának javítása, prevenció" c. intézkedés is utaljon a lakosság élethosszig tartó, rendszeres fizikai aktivitásra ösztönzésére, és azt ne csupán az egészségügyi ellátórendszer intézményi oldalán, hanem sportszolgáltatási, sportszervezeti keretek között is biztosítson lehetőséget a prevenciós népegészségügyi kezdeményezésekre.	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			Örvendetes, hogy a népesség képzettségének és innovációs képességeinek javítása, fiatalok, pályakezdők megyei foglalkoztatásba integrálása c. intézkedés helyütt is kiemelten kezeli a fizikai aktivitás, szabadidős testmozgás és sport fejlesztését, de hasonlóan a koncepcióhoz, az azzal való koherencia megteremtése érdekében javasoljuk kiegészíteni azt az alábbiakkal (melyek megegyeznek a koncepció kapcsán felsoroltakkal) - **kisgyermekkori, óvodai mozgásfejlesztést célzó programok;** **-a végzettség nélküli iskolaelhagyás érdekében az általános iskolai oktatás iskolán kívüli eszközökkel történő kiegészítését támogató programok (kiemelten a helyi sportszervezetek hazai sportszövetségek intézményi és egyesületi programjaiba, valamint nemzetközi sporteseményekhez – Veszprém megye tekintetében akár nemzetközi kulturális eseményekhez, mint amilyen a Veszprém Európa Kulturális főváros 2023 programhoz –kapcsolódó, fiatalok bevonását célzó programjaiba való bekapcsolódást ösztönző kezdeményezések);** **-a megyei felsőoktatási intézmények részvételének ösztönzése az intézményi és lakossági szabadidősportot, egészségnevelést támogató programokban (egészségfejlesztő egyetemek)**	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			Operatív program	
			Az Államtitkárság üdvözli, hogy *A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség-és településfejlesztés* prioritáshoz kapcsolódóan (a 2.2.2. pontban) megjelenik **a helyi közösségi és kulturális, sport, szabadidős terek és szolgáltatások fejlesztése (a táblázat 2.7 pontja), egyúttal kérjük, hogy a jellemző kedvezményezettek körében a sportszövetségek és sportszervezetek ehelyütt nevesítetten jelenjenek meg** (a sportszervezetek – lásd a sportról szóló 2004. évi I. törvény 15.§ (1) és 19.§ (1) bekezdését – nem azonosak a civil szervezetekkel, gazdálkodási formájukat illetően azon túlmutatnak.)	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			Ugyanígy a *Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei* c. prioritás kapcsán is kérjük **a sportszövetségek és sportszervezetek, mint jellemző kedvezményezettek feltüntetését** a 2.3.2. pont táblázatában **a következő pontokat érintően:** •3.18. *Rendszeres testmozgás programok megvalósítása a megye településein* pont; •3.19. *A sport szerepének növelése az egészségmegőrzésben, az iskolai testnevelés feltételeinek biztosítása, diáksport versenyek rendezése* pont. **Ezt meghaladóan e körben javasoljuk az intézkedés és fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezését a következők szerint kiegészíteni/módosítani:** A sport szerepének növelése az egészségmegőrzésben, az óvodai mozgásfejlesztés és az iskolai testnevelés feltételeinek biztosítása, diáksport események rendezése, valamint általános iskolai oktatás kiegészítése iskolán kívüli sportági programokkal; •3.20. *A sportlétesítmények korszerűsítése és közösségi szabadidős használatra történő megnyitása, Nemzetközi versenyek támogatása a megye sikeres sportágaiban* pont. Ezt meghaladóan e körben javasoljuk **az intézkedés és fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezését a következők szerint kiegészíteni/módosítani:** A sportlétesítmények korszerűsítése és közösségi szabadidős használatra történő megnyitása, *nagy hagyományú hazai sportprogramok, valamint hazai rendezésű* nemzetközi versenyek *és az azokhoz kapcsolódó programok* támogatása, különösen a megye sikeres sportágaiban.	A javasolt kiegészítés megtörténik.
Fábián Gusztáv, polgármester SALFÖLD Község	2020.12.17./12.18.	2021.01.28	ONLINE FÓRUMOK összefoglaló prezentációjaTapolcai járás – új elemekKáli-medence természeti és épített környezetének megvédése, a felhagyott bányarészek rekultiválása, rét-legelő hasznosítás	Az online fórumon bemutatott prezentációra érkezett vélemény, amellyel ehelyütt nem tudunk foglalkozni.
			STRATÉGIAI PROGRAM	
			p.39., 3. bek. … térségi*, mikrotérségi (pl Káli-medence) kerékpárúthálózat kialakítása és bekapcsolása a Balaton parti kerékpárútba* .	A javasolt kiegészítés megtörténik.
Jelmagyarázat: - p. = pagina/oldal - bek. = bekezdés - dőlt betű = a javasolt új vagy az aktuális helyre beszúrásra javasolt szöveg			p.47. utolsó bek.… a rét- és legelőgazdálkodás támogatása, *a felhagyott – korábban rét, legelő besorolású – bányaterületek újra hasznosítása.*	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			p. 48. Helyi, kistérségi turisztika … 2. bek.… helyszínek, *az épített környezet fejlesztése a települések arculati kézikönyveinek ajánlása szerint*	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			p. 49. Település-fejlesztés, települési szolg... 5. bek.Barnamezős rehabilitáció, rozsdaövezetek, *romos ingatlanok fejlesztése , ahol lehet, zöldmezős beruházások helyett (termőföld megóvása)*	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			p. 72. A megye környezet-minőségének javítása 1. bek.… ipari, honvédelmi és *bánya* területek …	A javasolt kiegészítés megtörténik.

			p. 74. Környezet- védelem 1. bek.Szennyezett ipar-, *felhagyott bánya* területek ….	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			OPERATÍV PROGRAM	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			p.5., 2. pont, 10. bek.Szennyezett ipari, *bányászati* és barnamezős területek …	EU szakpolitikai célkitűzés idézete, amely - bár jogos felvetés, de - ehelyütt nem módosítható
			p.7. 5.pont 3. bek.Gazdaságfejlesztési célú és *mikrotérségi* fejlesztési …	EU szakpolitikai célkitűzés idézete, amely - bár jogos felvetés, de - ehelyütt nem módosítható
			TERÜLETI (környezeti, társadalmi és gazdasági) HAT.	A javasolt kiegészítés megtörténik.
			p. 14. Műszaki infra. hálózat első mondata….a közlekedés fejlesztése, *de legalább ennyire fontos a meglévő hálózatok jó minőségű fenntartása, üzemeltetése* , aminek…	A javasolt kiegészítés megtörténik.
Külsővat Község Polgármestere	2020.12.17./12.18.	2021.01.29	Külsővat lakott külterülete Bánhalmapuszta, amely egy kastély és köré telepített sorházakból áll. A Bonafarm Cégcsoporthoz tartozó gazdaság volt az utolsó működő üzemegység, amely valamilyen infrastruktúrát adott az ott élő embereknek 2020-ig. Az önkormányzat kényszerből megvette azt a vízművet, amely a helyi kútból szolgáltatott vizet az ott élő kb. 60 embernek. A víz méretlenül, és tisztítatlanul megy a lakásokhoz egy elavult erősen korrodált hálózaton keresztül. Jelenleg a községi hálózatról, kannákban szállítjuk az ivóvizet a lakók részére. Többféle megoldásra készült tervezői költségbecslés, a község vízszolgáltatója a Vasivíz Zrt. is nyilatkozott a megvalósítás lehetőségeiről, felvetődő működtetési problémákról az alacsony vízfogyasztás miatt. Külsővat belterületéről 2,5 km hosszan építhető vezeték keresztezi a 834 sz. közutat és a Celldömölk-Pápa vasútvonalat. Az egész beruházás a kiviteli tervek, közbeszerzés, műszaki ellenőrzés, kivitelezés, úthelyreállítás, dokumentáció készítés költségei meghaladják a 100 millió forintot. A házsorok társasház formában kerültek eladásra, így az azon belüli vezetéképítés összességében 8-10 millió forinttal terhelnék még az ott lakókat. Sem az önkormányzat, sem az ott élő lakosok nem rendelkeznek a szükséges pénzzel, ezért levéllel fordultam a Belügyminiszter úrhoz. Pogácsás Tibor, önkormányzati államtitkár forráshiányra hivatkozva válaszában egy későbbi egyedi elbírálású kormányzati támogatás lehetőségét nem zárta ki. A Veszprém Megyei Területfejlesztési Programja a huszonegyedik századra írt koncepció, a mi problémánk száz évvel korábbi állapotokra keres megoldást. Kérdésem arra irányul, hogy a megyei fejlesztési terv, vagy egyedi kormányhatározat segíthet Külsővat Önkormányzatának súlyos gondján?	A Koncepció és a Stratégia, de az Operatív Program is tárgyalja az ivóvíz témakörét. Az OP külön programot is tartalmaz e tárgykörben: "Az egészséges ivóvíz biztosítása és biztonságos szolgáltatása – ivóvíz javító program (víztestek védelme)" címen, amely az észrevételben jelzett problémára is megoldást jelenthet.
Szabolcs- Szatmár Bereg Megyei Önkormányzat Elnöke/MÖOSZ Családpolitikai Műhely		2021.01.29	Mint a területfejlesztés, területi tervezés megyei felelősei, mikor megyénk jövőjét determináló fejlesztési dokumentumainkat készítjük, úgy érzem hiba lenne nem kitérni az anyagban erre a fontos kérdésre. **A Családpolitikai Műhely résztvevőinek egyhangú felhatalmazásával, tisztelettel kérlek amennyiben erre lehetőség van akkor a területfejlesztési dokumentumaiban a megye hangsúlyozza a demográfiai helyzet súlyosságát és a gyermekvállalás melletti elkötelezettségét.**	A helyzetértékelő munkarész részletesen, adatokkal alátámasztva bemutatja a megye - sok szempontból valban - kedvezőtlen képét. A Koncepció egyik fókuszpontja éppen ezért a megye társadalmi, demográfiai problémáinak kezelésére irányul.
			~~stratégia megalkotásához.~~ A javaslattevő munkarészben pedig lehetőség van – legalább az átfogó célok között- a demográfiai megújulás szükségességének, valamint a gyermekvállalás fontosságának, a családok fókuszba helyezésének a megfogalmazására. Természetesen ezen célok eléréséhez a Megyei Területfejlesztési Programban eszközök is megfogalmazhatók.	A gyermekvállalás támogatásában a megyei területfejlesztési koncepció a rendelkezésére álló - közvetett - eszközöket alkalmazza: életkörülmények javítása, intézményfejlesztés, egészségfejlesztés, versenyképesség fokozása, stb.
Ajka Város Önkormányzata	2020.12.17./12.18.	2021.01.27	**Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepcióját És Programját Megalapozó Helyzetértékelés**	
			Veszprém megye általános jellemzése 16 old . A megye legnagyobb városa Veszprém. Lakónépessége 59 738 fő (4 601 fővel csökkent 2010 óta). A megyeszékhely, amely kedvező fekvésének és történelmi adottságainak köszönhetően napjainkig betölti regionális közigazgatási, oktatási-kulturális és egyházi szerepkörét. A megye közepes méretű városai közül Ajka és Várpalota egykori ipari központok, ma a szerkezetváltás problémáival küzdenek. Az elmúlt 20 évben folyamatosan ez a megfogalmazás került bele az anyagokba. Ajkán a szerkezetváltás befejeződött. A korábbi nehézipar helyett mára a járműgyártással foglalkozó gazdasági társaságok vannak túlsúlyban. Ajka a szerszámgyártás tekintetében az ország piacvezetői között található.	A helyzetértékelés véleményben vitatott megállapításai felülvizsgálatra és indokolt esetben módosításra kerülnek.
			Egész dokumentum A dokumentumban sok helyen kistérség megnevezés szerepel kérem felülvizsgálni	Javításra kerül

			Nagytérségi összefüggések és külső kapcsolatok vizsgálata 19 Vannak olyan térségek is, melyeket a háború utáni Dunántúli-középhegységre, mint energia tengelyre települő iparosítás során épített kis- és középvárosok dominálnak (Ajka, Várpalota). Az elmúlt évtizedekben struktúraváltásuk folyamatos, de e települések és térségük legjelentősebb problémája ma is a szerkezetváltás végigvitele. Kérem pontosítani mit is értenek pontosan „de e települések és térségük legjelentősebb problémája ma is a szerkezetváltás végigvitele. „ megfogalmazáson. Ajkán a szerkezetváltás befejeződött.	A helyzetértékelés véleményben vitatott megállapításai felülvizsgálatra és indokolt esetben módosításra kerülnek.
			A megye Ny-i Pápai, Ajkai és Sümegi kistérséghez tartozó települései egyes funkciók tekintetében a szomszédos Vas megye kistérségi központjához Celldömölkhöz vonzódnak Már nincs kistérég és Ajka helyett Devecserre gondolnak Kérem konkrétan megnevezni az egyes funkciókat. Ajka változatlanul betölti a korábbi járásból fakadó gazdasági, oktatási, szolgáltatási központi szerepét	A helyzetértékelés véleményben vitatott megállapításai felülvizsgálatra és indokolt esetben módosításra kerülnek.
			33. oldal Környezeti elemek állapota és az alakulásukat befolyásoló fontosabb tényezők Ajka tekintetében a porkibocsátás még mindig jelentős az Erőmű következtében, bár javuló tendenciát mutat. Ezt kérem pontosítani főleg, hogy a 35. oldalon mást írnak. Környezeti elemek állapota és az alakulásukat befolyásoló fontosabb tényezők A Bakonyi Erőmű 5 üzemelő kazánja közül 2. at teljesen átépített és korszerűsítettek. A 3. kazánra 2021. ben a 4-és 5. kazánokra 2022-23. évben kerül sor. Az erőmű fával való tüzelése hatalmas megterhelést jelent Ajka városa számára napi 100 pótkocsis egységjármű halad át a városközponton keresztül. Ezért rendkívül fontos a belső elkerülő út megépítése.	A helyzetértékelés véleményben vitatott megállapítások felülvizsgálatra, illetve a véleményben megfogalmazottak figyelebevételével javításra, kiegészítésre kerülnek.
			Jó lenne, ha már megjelennének a városi, térségi hőtérképek is az anyagban. A mostani fejlesztési időszakban kiemelten kell foglalkozni a városi hőszigetek problémáival, így szerintem már a koncepcióban is érdemes erről szót emelni.	Térségi és városi hőtérképek feldolgozása és beillesztése meghaladja a megyei területfejlesztési dokumentumok megalapozásához a tartalmi követelmények szerint elvárt részletességet.
			53 Az ipar. A MAL utódcégeivel egyeztetve pontosítani kérjük a szövegrészt. A harmadik kiemelendő ipari szakágazat a *fémalapanyagok és fémfeldolgozási termékek* gyártása. Ide tartoznak a korábbi öntészeti, kohászati tevékenységet folytató cégek és utódvállalataik, valamint új betelepülő cégek is. A megyére hagyományosan jellemző timföld- és hidrátgyártás a MAL Zrt. felszámolásával (2013) utolsóként az országban megszűnt. A MAL Zrt tevékenységének egy részét a felszámolási folyamat során átvette a Silkem Hungary Kft nevű cég, amely külföldi gyártóktól vásárolt hidrát és timföld alapanyagból gyárt és értékesít speciális hidrát és timföld termékeket, például a kerámia, a műanyagipar, stb. számára. ~~*nagymértékben leépült,*~~ Az alumíniumkohók pedig már korábban bezártak (Ajka, 1991, Inota 2006), ~~*ám*~~ jelenleg még két megyei nagyvállalat tevékenykedik ebben a szakágazatban – az Inotai Alumíniumfeldolgozó Zrt. Várpalotán, illetve a Le Belier Magyarország Formaöntöde Zrt. Ajkán – az egykori alumínumkohók telephelyein, de Noszlopon (Bock Hungária) és Veszprémben (Jost Hungária) is vannak jelentős fémipari cégek (5. táblázat). A szakágazat termelési aránya 9% volt 2019-ben a megyei székhelyű feldolgozóiparból, foglalkoztatotti létszáma pedig több mint négyezer fő (15%). A 2010-es évtized szomorú fejleménye volt a megyét évtizedekig meghatározó bányászati tevékenységeinek ~~*immár*~~ lényegében teljeskörű **megszűnése** ~~*felszámolódása*~~ : 2013-ban ~~*például*~~ a halimbai bauxitbánya, 2016-ban az úrkúti mangánbánya zárt be. A bauxitbányászat egészének leépülése szoros összefüggésben van a MAL Zrt 2010-es környezeti haváriájával, csődhelyzetével majd felszámolásával. Szén- és bauxitbányászat csupán (országosan is utolsóként) a bakonyoszlopi kiskapacitású, mélyművelésű bányában folyik még, a nemfémes ásványi nyersanyagvagyont (pl építő- és díszítőkövek – bazalt –, illetve homok, kavics) jövesztő kis kapacitású bányákból ugyanakkor több is maradt a megyében (pl.Uzsa).	A helyzetértékelés véleményben vitatott megállapítások felülvizsgálatra, illetve a véleményben megfogalmazottak figyelebevételével javításra, kiegészítésre kerülnek.
			64. oldal Veszprém megye népességének és humán erőforrásainak változása: 1. *táblázat: A népesség korszerkezete Veszprém megye járásaiban* Érdemes lenne kiírni, hogy %-ban vannak az adatok megadva.	Az ábra kiegészítésre kerül az adatok megadásával, illetve a % megjelölésével
			63-64 oldal, 5. ábra: Az élve születések és halálozások számának alakulása Veszprém megye járásaiban, 2019 (fő) *Érdemes lenne a járás népességét odaírni mert igen letérő népességű járásokat hasonlítanak össze.* *Érdemes lenne a népesség korösszetételének változását egyben bemutatni. Oszlopdiagram alul 18 év alattiak középen 18-59 és felette a 60-x. ez szemléletesebb lenne.* *De egy két kartogram is jobban mutatna.* *6. ábra: Az öregedési mutató alakulása Veszprém megyében és Magyarországon* *Valami mértékegység jó lenne mert így nehezen értelmezhető*	Az ábra kiegészítésre kerül a járási népességadatok megadásával.
			68. oldal 12 ábra: összecsúsznak a feliratok	Az ábra javításra kerül úgy hogy a feliratok ne csússzanak össze.

			60 oldal -66 *60 oldal* megyei átlagot (20,8%) meghaladó mértékű a 65 éves és annál idősebbek aránya a balatonfüredi (24,6%) és a balatonalmádi (23,4%) járásokban, *61* . A megye változatos természetföldrajzi, gazdasági, adottságai megjelennek a megye járásainak differenciált demográfiai jellemzőiben is. A megye tíz járásából csak két járásban, a Balaton partján fekvő, Balatonalmádi és Balatonfüredi járásokban tudott növekedni a lakónépesség. Ennek oka valószínűsíthetően a járások speciális helyzete a megyén belül, mindkét járás kiemelt turisztikai funkcióval bír. Mind Balatonfüred, mind Balatonalmádi kedvelt célpontja az országon belüli speciális migrációnak. *66* . Nagy különbségek figyelhetőek meg a vándorlási különbözet esetében a megye járásaiban. 2009 és 2019 között eltelt évtizedben jelentős migrációs többletet „könyvelhetett el" a két Balaton parti járás. Balatonalmádi járás a tíz év alatt 2726 fővel gyarapodott a pozitív migrációnak köszönhetően, míg balatonfüredi járás 1513 fővel. Ennek a növekvő lakónépességnek a hátrányáról is kellene írni! Egy jobb módú idős generáció telepedik le a járásban, már most 3-4% kal nagyobb a 65 felettiek aránya. Ez visszaüthet és az ellátási hálózatokkal is máshogy kell kalkulálni. Németországban 12 éve már azzal számolnak, hogy pl. egy öregebb város x% kevesebb vizet használ ez x%-kal megemeli a csatornahálózat amortizációját.	A következtetéssel egyetértünk. Az adatok pontosak, külön magyarázatot, vagy helyzetértékelő szöveg módosítását nem igénylik. A koncepció tartalmazza a helyzet kezelését elősegítő intézkedéseket.
			Veszprém megye intézményellátottsága A felsorolásszerű ellátási értékeket felül kell vizsgálni. Jelenleg csak felsorolásszerű az is rosszul, rossz adatokkal. Ennek elemzése döntő hatással kéne lennie az operatív programra és később arra, hová ad pénzt a megye! Az Ajkai járásban •A háziorvosok száma lényegében nem változott (8 fő), a házi gyermekorvosok száma viszont folyamatosan csökken (2000-ben 8-ról 2019-re 4 főre). •2017-ig nem volt bölcsőde a járásban ez évben 1, a következő évben még egy bölcsőde létesült. Egy bölcsőde működik Ajkán ami 2012-ben 98 férőhelyre bővült. A többi települést nem tudom, de kiscsoportos bölcsődei ellátás több településen működik pl Halimbán – Érdemes lenne megnézni a pályázatos listákat is mire adott pénz a megye. Megnéztem a 2016 statisztikában is benne volt. Változott a bölcsődék kategóriája az elmúlt 5 évben. Már jelentősen nőtt a családi és a kistelepüléseken a mini bölcsődék száma és megjelent a munkahelyi bölcsőde is. Ezekre jelentős forrásokat is áldozott a megyei önkormányzat is. Működő családi bölcsődék (2017-től érvényes módszertan), 2019(Település)Működő mini bölcsődék (2017-től érvényes módszertan), 2019(Település)Működő munkahelyi bölcsődék (2017-től érvényes módszertan), 2019(Település) • A hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma a nappali oktatásban a nappali oktatásban 22-ről 1-re csökkent az Ajkai járásban. Ennek jogszabály változási oka van. Szerintem ezt nem érdemes betenni, ha igen akkor meg kell magyarázni. •A Háziorvosi adat megtévesztő. Ide azt is be kellene írni, hogy hány évesek, mert egy két év múlva nagy gond lesz.	Az intézményellátás adatai pontosításra és kiegészítésre kerülnek a véleményben megfogalmazottak figyelembevételével.
			81 A megye közlekedésföldrajzi helyzete81 oldal A megye főúthálózatában a legjelentősebb elem a 8. sz. főút, a megye legfontosabb közlekedési tengelye, mivel a megyén belüli súlyponti elhelyezkedése, külső és belső hálózati kapcsolatai egyértelműen ezt a helyzetét erősítik. Mivel az igen fontos Budapest - Székesfehérvár - Veszprém - Rábafüzes - Graz úthálózati tengely része, az országon belüli és a nemzetközi közúti forgalomban is igen jelentős szereppel bír. Írjuk le, hogy nem megfelelő. Nem tudja kiszolgálni a jelenlegi forgalmat és fejleszteni kéne erőteljesen és nem 2040 re. Ezt emeljék ki és ne írják le, hogy a 8 as erősség, mert jelenleg gyengeség inkább. Egy forgalmi nagyságokat mutató kartogramot illett volna betenni. KIRA adatok alapján a 8-as út forgalma Ajka-Bakonygyepes csomópontban 11979(személy)/1212 (teher) egységjármű, ezzel szemben a Pápa-Győr közötti út 6400/316 egységjármű terheléső. A 86. oldal térképét kérem törölni, amíg a fentebb lévő kartogram is megjelenik. 80 perces elérhetőség!!!! Ajkáról Szombathelyre, Székesfehárvárra 70 perc alatt eljutok. Ha meg akarják tartani akkor írják oda mit jelent a javulás percben. Ha a megye szeretné, hogy a 8-as út kapjon forrást a javuló térképet el kell felejteni különben nem adnak rá pénzt. EZ VICC ilyen kartogramot betenni.	A közlekedés vizsgálata szöveg az észrevétel figyelembevételével pontosításra kerül.

				92 oldal A megye településrendszerének bemutatásaA kapcsolatrendszer térkép 2012-ben készült. ilyen kartogramot érdemi vizsgálat nélkül 2021-ban betenni felelőtlenség. Azóta erőteljesen több folyamat ment végbe.	Igaz ugyan, hogy jelentős változások történtek az elmúlt időszakban, de ezek a változások alapvetően nem változtattak a megye településrendszerén, így a korábbi fejlesztési dokumentumokban szereplő településrendszer ábra ma is helytálló, változtatást nem igényel.
				93. oldal A megye 30 ezer fő körüli lakosságszámú két városa Ajka és Pápa középvárosok, amely besorolás népességszámuk alapján illeti meg őket. Középfokú szerepeik - főleg Ajka esetében - több területen még fejletlenek, vagy hiányosak (pl. bizonyos gazdasági szolgáltatások, egészségügyi ellátási elemek, oktatási-képzési formák, speciális kereskedelmi funkciók), de területi és munkaerővonzó képességük is korlátozott. (Pápa helyzete ezen belül speciális, hiszen a Győr-Moson-Sopron megye déli peremére is kiható óriási vonzáskörzete, illetve egyes felsőfokú oktatási és egészségügyi intézményeinek szolgáltatásai - az esetenkénti középfokú ellátási hiányok ellenére - kiemelik a várost ebből a településkörből.) A közelmúltban kistérségi központtá emelt Devecser bizonyos középfokú funkciók (pl. egészségügyi szakellátás, okmányiroda) ellátásával egyre inkább szerepet vállal a funkciók területi megosztásában. Nem értünk egyet a dokumentumban szereplő megfogalmazásokkal. Ajka gazdasági erejét mutatja, hogy az országos GDP közel 1%-át állítják elő a városban. A településen 17.000 munkahely található. A város gazdasági erejét mi sem szemlélteti jobban, hogy az adóerő képesség Veszprémben ez az összeg 78 ezer 321 forint, Ajkán pedig 55.222 forint, a harmadik helyezett Pápán 33.665 forint. (2019. évi adat) Egészségügy tekintetében az ajkai kórház regionális, és megyei feladatokat lát el pl infektológia, traumatológia, jelenleg regionális járványkórház. Egyértelműen a megye második kiemelt kórháza. Kultúra tekintetében az 1000 lakosra jutó színházi látogatások száma 118 fő míg Pápa esetében ez jóval 100 fő alatt van. A városban számos szakmunkás és szakközépiskolai képzés van. Kiemelkedő színvonalú a gimnáziumi képzés. A városban található az EUROFAMILY és a POLUSCOOP kereskedelmi vállalkozások központja jelentős hálózattal. A legnagyobb iparűzési adót fizető vállalatok listáján évről-évre visszatér az az Ajkai Elektronikai Kft., az AE Plasztik Kft., a Bakonyi Erőmű Zrt., a Bourns Kft., a Kókai Kft., a Kontex Kft., a Le-Belier Zrt., a Pólus-Coop Kereskedelmi és Ipari Zrt., a Payer Kft. a Poppe+Potthoff Kft, és az SKS Kft. A gazdasági szervezetrendszer vizsgálatánál kiemelten fontos szólni a Bakony-Balaton Mechatronikai és Járműipari Klaszter szerepéről. A jelenleg 38 szervezetből álló tagság 15 meghatározó ajkai vállalkozást foglal magába. A sport területén Ajka fejlettségét tekintve kiemelkedik a megye városai közül- Több sportágban az országos bajnokság I- és II. osztályában szerepel. Szuperkupa: teke, NB I. sakk, úszás, asztalitenisz, NB II. labdarúgás, röplabda, jégkorong, vízilabda.	A helyzetértékelő szöveg a megfogalmazott vélemény részleges figyelembevételével pontosításra, illetve kiegészítésre kerül.
				96. oldal eltérő betűnagyság A művelési ágak szerinti megoszlás vizsgálata alapján megállapítható, hogy a táji szintű	Javításra kerül
				102 A területfejlesztés forrásai A források felhasználása járások szerintKérem írják oda, hogy a források aránytalan elosztásához nagymértékben hozzájárultak a Megyei Önkormányzat döntései is. Nem hagyható ki az önkormányzat forráselosztó szerepe. A megyei jegyző úr által az egyeztetésen lehangzott, hogy kevés ráhatása van a megyeének a pályázatok döntéseire. Ez még rosszabb képet fest, hiszen így a megye nem tudta érvényesíteni a korábbi koncepcióban, stratégiában, ITP-ben megfogalmazott célokat. Amit a helyzetértékelés alá is támaszt. Járási székhely városok szerinti bontást is érdemes lenne azért hozzátenni A korrekt az lenne, ha a megye korábbi 2015 területi céljait ezzel (források felhasználása) összevetnék. Látható lenne, hogy a korábbi koncepció céljait a forrásfelhasználás milyen irányban vitte. Ennek elemzése alapján lehete az új célokat megfogalmazni. Ez így csak felsorolás.	Megjegyezzük egyrészt, hogy a korábbi, 2014-2020 közötti tervezési ciklus operatív programjának és a megyei ITP végrehajtása még folyik. Másrészről pedig szükséges megjegyezni, hogy a megyei önkormányzat nem döntött a felvetett kérdésekben, a forráselosztás a vonatkozó Kormányrendeletben foglaltakra figyelemmel valósult meg.
				113 SWOT ANALÍZISErősségek Ezt innen a gyengeségekhez tenném. Ne legyünk büszkék arra, hogy 30 év alatt 10 km út épült a megyében. A Székesfehérvár - Veszprém szakaszon négysávossá történő kiépítéssel folytatódott a megye főúthálózatában a legjelentősebb elemet képező 8. sz. főút fejlesztése. (Ez a megye legfontosabb közlekedési tengelye, mivel a megyén belüli súlyponti elhelyezkedése, külső és belső hálózati kapcsolatai egyértelműen ezt a helyzetét erősítik. Mivel az igen fontos Budapest - Székesfehérvár - Veszprém - Rábafüzes - Graz úthálózati tengely része, az országon belüli és a nemzetközi közúti forgalomban is igen jelentős szereppel bír. A Bakony kiváló turisztikai potenciálja alapján Bakony turisztikai desztináció létrehozása, a Balaton térséggel együttműködve a Balaton kínálatát kiegészíteni képes adottságaival. A TDM szervezetek lassan megszűnnek és a Bakony nem lett turisztikai desztináció EZ JELENLEG GYENGESÉG. ha a megye eléri, hogy legyen akkor az lehetőség, de addig semminél is kevesebb.	A 8-as főút eddigi fejlszetése tervezői vélemény szerint is "erősség" annak ellenére, hogy a főút továbbépítése és kapcsolatrendszerének fejlesztése - mint azt a dokumentum a kiemelt célok között tartalmazza - fontos feladat.

			Általánosan Az anyag erőteljesen felsorolás jellegű kevés érdemi megállapítással és elemzéssel. Nem hasonlítja össze a 2015 ös koncepcióban megfogalmazott célokat és az eltelt időszak változásait és nem erre alapoz új célokat. Mára már fontos témákat mellékesen kezel pl klímavédelem, hőszigetek, záporárvizek. A klímavédelmet, energiahatékonyságot, városfejlesztést hangsúlyosabban kéne ma már kezelni, mint jelenleg az anyag teszi. Nem használja fel a friss SECAP dokumentumokat. Rosszul kezel jelentős problémákat pl elérhetőség 8 as út. ellátórendszerek pl bölcsőde, intézményhálózat. Települési városhálózati szintre nem merészkedik. Nem tesz be települési szintű kartogramokat. Járási szinten belül iszonyú eltérések lehetnek. Egy egyszerű korfát érdemes lett volna betenni, de így lehet illúziókat kergetni 2030-ra növekvő foglalkoztatottsággal. https://www.ksh.hu/interaktiv/korfak/terulet.html Városrészek fejlesztéséről beszél, de az agglomerációs és a városi térség szó 2 szer szerepel csak az anyagban. A források felhasználását jól mutatja be, de nem nézi meg ennek okait. Nem veti össze a korábbi célokkal mi teljesült mi nem. Lett e eredmény vagy a megye nem jól használta fel a forrásokat? A megye, mint döntéshozó szerepét nem jeleníti meg. A koncepció módosításában szereplő fejlesztési irányokat alig lehet a helyzetelemzéssel összehozni. pl Perifériákról, felszámolásáról beszél itt térképet ad, de a háttérelemzésben erről csak csöppek vannak. Az is csak az összefoglalóban.	Nem értünk egyet a megállapítással. A területfejlesztési dokumetumok egyeztetés alatt álló módosítása az elért eredmények értékelésén, a korábban elfogadott koncepció célrendszerének felülvizsgálatán, az európai uniós és a hazai legújabb fejlesztési dokumentumok célrendszerének figyelembevételén alapszik figyelembe véve a Veszprém megyei sajátosságokat. A dokumentumok ugyanakkor megfelenek a Pénzügyminisztérium által 2020 második félévében megfogalmazott tartalmi követelményeinek.A megyei fejlesztési dokumentumok járási szintű elemzéseket és értékeléseket tartalmaznak. Mivel Veszprém megyében a járási lehatárolások szinte valamennyi térség vonatkozásában egybeesnek a várostérség lehatárolásokkal, ez nem jelent problémát a térségi sajátosságok meghatározásánál. (Települési szintű értékelés nem tartozik a megyei koncepciót megalapozó helyzetértékelés kompetenciája.
			KONCEPCIÓ MÓDOSÍTÁSA	
			21 oldal Az alumíniumipar fejlesztése, ezen iparágban kialakult - egymásra épülő – gazdasági vertikum fejlesztése (Ajka és Várpalota térségében) a bányászat fenntartása (Nyirád térségében) a környezetvédelmi követelmények fokozott érvényesítésével. Nem igazán érthető. A háttérrész leírja, hogy megszűnt a bauxitbányászat. Az alumíniumipar átalakult. Itt meg bányászat fenntartásról ír. Az rendben, hogy a MAL felszámolása után az utódcégek fejlődjenek, de ezt akkor át kell fogalmazni. 22 üveg és porcelánipar Ajkán átalakul. Van még üveggyár, de erősebb már Halimba, több kisebb üzem van Ajkán. Az Ajka Kristály minimális létszámmal működik. A gyár elbontásra került.	A szöveg pontosításra kerül. De az tény, hogy a megye jelentős készletekkel rendelkezik bauxittal, mangánnal, és további nyersanyagokkal. És a megye területén jelenleg is működnek az alumíniumiparhoz kapcsolódó vállalkozások.
			A köznevelés fejlesztése 42 old jelenlen meg a humán céloknál, hogy a kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése is cél.	A kiegészítés megtörténik.
			59. oldal Az EU ennél keményebb célokról döntött. illene átvezetni az EUs célokat. ▪ illetve a példaértékűen kidolgozott energiastratégia megvalósítása (25%-al csökkentett CO2 kibocsátással, 25%-al alacsonyabb energia felhasználással, valamint az zöldenergiák arányának 20%-ra növelésével) Ajka ezen a területen már jelentős eredményeket ért el a telepszerű többszintes lakásállomány felújításában. Ajka, a megye több városa és a vidékfejlesztési térségek SECAP dokumentumukban 40%-os csökkentést vállaltak 2030.-ra a megyei önkormányzattal együtt.	A szövegrész felülvizsgálata megtörténik.
			68-69. oldal Fenntartható és kompakt városszerkezet kialakítása Itt korszerűsíteni kéne a megfogalmazásokat. Kiemelten kezelni a felszíni vizek hatásait, a hőszigeteket. javaslat Zöldinfrastruktúra füzetek és ZIKOP anyagai. Infrastruktúrákat fel kell készíteni a változásokra. erről semmi nincs az anyagban. kb 10 évvel ezelőtti területfejlesztési irányok.	A szövegrész felülvizsgálata megtörténik.
			69 oldal Alkalmazkodás a klímaváltozáshoz a városokban Fenntartható energia akcióprogram (SEAP) kialakítása MÁR SECAPnak hívják.	Pontosítás megtörténik.
			77. oldal Ezt a 59 és 69 oldalon szereplőkkel összhangba kéne hozni ennek települési szinten is meg kell jelennie és a fejlesztéseket össze kell hangolni. Szükséges az ágazati és városi fejlesztések összehangolása ezen a területen. Zöldinfrastruktúra fejlesztés stratégiai célkitűzései	A szövegrész felülvizsgálata megtörténik.
			Látszik, hogy gyorsan készültek az anyagok és különböző személyek egymással nem egyeztetve készítették azokat. Nincs meg az összhang az anyagok között	Konkrét észrevétel hiányában nem értelmezhető felvetés.
			STRATÉGIAI PROGRAM	
			2019 ben Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv készült az egész megyére vonatkozólag. Térségekre és az öt városra készült, valamint Veszprém külön készítette el a SECAP ot. Az ezekben szereplő helyzetelemzések megállapításait és a kidolgozott célokat érdemes lenne átemelni a dokumentumokba. Érdekes, hogy a megyei honlapon a dokumentum nem található meg	A fejlesztési tervezés logikája szerint a megyei szinten elkészült, átfogó dokumentumok (mint amilyen a megyei területfejlesztési koncepció is) kijelölte irányokkal összhangban készülnek el a területi részegységekre vagy ágazatokra a további dokumentumok.

			20. oldal Érdemes lenne szerepeltetni a jövőképnél a környezeti sérülékenység csökkentését, és az éghajlatváltozásra való felkészülés fontosságát, valamint az egymással együttműködő városok kialakítását.	A környezeti sérülékenység és az éghajlatváltozás megjelenhet a jövőkép elemei között. A megyei területfejlesztési koncepció az országos irányelvekkel összhangban a térszervező központ város és a hozzá sok szállal kapcsolódó, vele együttműködö térsége összehangolt fejlesztését tekinti elsődlegesnek, és kevésbé a város és város közötti együttműködéseket. De a Koncepció is számol pld. Tapolca-Sümeg mint "várospár" együttműködésével.
			3.3. Veszprém megye fejlesztésének stratégiai céljai 2030-igA célok között kiemelten érdemes szerepeltetni az éghajlatváltozásra való felkészülés fontosságát, Ennek társadalmi és jelentős gazdasági kihatásai is várhatóak 2030 ig. A 3.2. **A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a zöld és a kék infrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése** **Ebbe fogalmazzuk bele, hogy a városok, várostérségek hálózatának kialakítása is cél.** Jelenleg különálló járásokban gondolkodik az anyag, ez helyett mára már városok hálózatában és ezzek ellátási hálózatában kéne gondolkodni. A prioritásoknál hasonlóan kéne eljárni. Pl. 2. prioritás városok közötti hálózatok kialakítása és erősítése. Jelenleg az anyag az egyes városok fejlesztését szorgalmazza, ami segíti a környező térség fejlődését, ezzel szemben hatékonyabb lenne, ha a városokat szerveznénk hálózatba – ellátási gazdasági … vonalon. Klaszterek, egészségügy jó példa erre. A Partnerségi megállapodásban meghatározott fejlesztések a szakpolitikai célkitűzéseknek már itt vissza kéne köszönnie.	Ld előző válasz.
			VESZPRÉM MEGYE VONZÓ, ÉLHETŐ ÉS VERSENYKÉPES TÉRSÉG Javasol belefűzni a szövegbe, hogy a megye felkészül és ellensúlyozza az éghajlatváltozással szembeni sérülékenységet. pl. Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Veszprém megye.	A kiegészítés megtörténik.
				A megyei területfejlesztési koncepció az országos irányelvekkel összhangban a térszervező központ város és a hozzá sok szállal kapcsolódó, vele együttműködö térsége összehangolt fejlesztését tekinti elsődlegesnek, és kevésbé a város és város közötti együttműködéseket. De a Koncepció is számol pld. Tapolca-Sümeg mint "várospár" együttműködésével.
			Városok ellátó szerepének növelése a várostérségek központi funkcióinak erősítése Itt célszerű lenne érinteni a klímaadaptáció fontosságát.	A kiegészítés megtörténik.
			A környezeti károk enyhítését szolgáló közlekedési módok fejlesztése 64. old P+R parkolórendszerek és városokban a házak közötti kis parkolók helyett külső gyűjtő parkolófelületek kialakítása. A települések közötti kerékpárút hálózat fejlesztése a megyei területrendezési tervben elfogadottak szerint. (az elmúlt években a kiosztott támogatásoknak nem sok köze volt a megyei tervekben szereplő útszakaszokhoz.) Közúti és vasúti rendszerek összehangolása. Ez már most állami cél. Javasolt lenne a szemléletformálást is szerepeltetni. Olcsóbb, mint újabb és újabb parkolókat, utakat építeni.	Az anyagok több ponton is hangsúlyozzák a P+R szükségességét. A megyei területfejlesztési koncepció és program a szemléletforálásra is nagy hangsúlyt helyez, és támogatja a mobilitás legkorszerűbb módozatainak megvalósítását.
			6.5. Prioritás Érdemes lenne a SECAP dokumentumokkal összehangolni. Nem jól közelíti meg a kérdést a leíró háttérrész. Egyedi pontszerű megvalósításokban gondolkodik. pl felszíni vízrendezésnél nem egy településnél kell megoldani, hanem rendszerben. Értelmetlen szövegrész: A SECAP nem pályázat és nem csak erről szól. A dekarbonizáció érdekében a „Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv” (SECAP) pályázati részvétel támogatása a hagyományos szilárd tüzelőanyag használatának felszámolására. klímaadaptációs képesség fokozása : városi energiaközösségek hálózatának kialakítása. Több városra. Szemléletváltást segítő programok, tájékoztatás, lakosok felvilágosítása kiemelten fontos lenne. Energiairodák http://www.innovationszentrum-weiz.at/veranstaltungen-aktuelles/detail/ich-tus-energieberatung Amennyiben elektromos autó egyre elterjedtebb lesz az azt kiszolgáló elektromos hálózatot is drasztikusan fejleszteni kell. Erről itt szó sincs.	Természetesen a vízgazdálkodás csak rendszerben képzelhető el, ami ugyanakkor az egyes települések szintjén is igényel beavatkozásokat. A stratégiai program 64 oldala részletesen tartalmazza az elektromos közlekedési módok fejlesztésének szükségességét.
			Települési zöld infrastruktúra: erről azért bővebben lehetne írni. Éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás Ehhez már energia sem jutott, hogy kifejtsék. A fejezet teljes újra gondolását javaslom.	Véleményező sajnálatos módon nem vette figyelembe, hogy a kifogásolt szövegrészek a ZIKOP szó szerinti idézetei.
			Program indikátorai és az indikatív finanszírozási háttér bemutatása A 2014-2021 időszakra vonatkozó bázis és célállapot értékeket javasolt lenne bemutatni. Hogyan valósultak meg az elvárások?	A stratégiának ez nem feladata. A helyzetértékelés bemutatja a megvalósulás legfőbb eredményeit.
			Általános Jó lenne egy jól átlátható Jövőkép célok -Prioritások - beavatkozások összefoglaló tábla. Egyben láttatni mindent.	A Koncepció és a Stratégia is áttekintő ábrán mutatja be a célrendszert.
			TERÜLETI (KÖRNYEZETI, TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI) HATÁSVIZSGÁLAT	

			A területfejlesztési programban szereplő javaslatok gazdasági szempontú elemzése 11. oldal A 8-as út kiépítésének elmaradása a K-Ny irányú átjárhatóságát is negatívan befolyásolja.	A megállapítás választ nem igényel.
			Településrendszer Jelenleg versenyeznek egymással a városok, itt gondolkodásbeli váltás kéne, a köztük lévő együttműködést kéne ösztönözni.	A megyei területfejlesztési koncepció az országos irányelvekkel összhangban a térszervező központ város és a hozzá sok szállal kapcsolódó, vele együttműködö térsége összehangolt fejlesztését tekinti elsődlegesnek, és kevésbé a város és város közötti együttműködéseket. De a Koncepció is számol pld. Tapolca-Sümeg mint "várospár" együttműködésével.
			Energiaellátás Számottevő fejlesztés a nagyrendszerek terén nem szükséges. Amennyiben jelentősen erősödik az elektromos autó használat a jelenlegi hálózatok nem fogják tudni kiszolgálni az igényeket. Érdemes erről megkérdezni a szolgáltatókat. Német testvérvárosok ezeket jelzik.	A megyei területrendezési terv és a területfejlesztési koncepció az ágazati igényekre figyelemmel tartalmazza a javasolt fejlesztéseket.
			OPERATÍV PROGRAM	
			A járások vonatkozásában … 8. oldal egyetértek. A társulások megszűnése 2015 körül még nem érződött ennyire. Most már égetően látszik a területi szint hiánya. Ezért lenne jó több a megye által koordinált összefogó program. lásd korábbi SECAP projekt. 10. oldal Beemelendő városok közötti hálózatok segítése és kialakítása. Több helyen részben benne van, de emeljük egybe. pl kialakul a lakosság sokoldalú ellátásának hatékony rendszere, javul a megye térszerkezete A 1.1.3.1. Egyéb EU-s programok, ha valaki kicsit is megnézi ezeket a programokat láthatja, hogy szinte elérhetetlenek ebben a jelenleg preferált egyedi települési léptékben. Ezért lenne fontos a hálózatosodás és összefogás. pl Elena elvárt minimum kimeneti projektszint 20 millió Euro! Érdemes lenne az elvárt lakosságszámot és projektméreteket beleírni. ITT köszön vissza a korábban jelzett együttműködő városok gondolat. Nem csak a VMOP forrásaiban kéne gondolkodni!	A megyei területfejlesztési koncepció az országos irányelvekkel összhangban a térszervező központ város és a hozzá sok szállal kapcsolódó, vele együttműködö térsége összehangolt fejlesztését tekinti elsődlegesnek, és kevésbé a város és város közötti együttműködéseket. De a Koncepció is számol pld. Tapolca-Sümeg mint "várospár" együttműködésével.
			Szociális városrehabilitáció Szociális városrehabilitáció a tervezett összeg magasnak tűnik, a pályázati hajlandósághoz képest. Korábban voltak olyan települések amik jelentős szegregációs területekkel rendelkeznek, de nem is pályáztak. Így várhatóan most sem fognak erősen érdeklődni. A feltételek miatt pedig aki megvalósítana az nem tud mert a 2011. évi népszámlálási adatok alapján lehet a területeket lehatárolni. Az elmúlt 10. év változásait nem tudja lekezelni.	A forrásértékek a projektötletgyűjtés eredményei, az előző időszak tapasztalatai, a várható uniós és hazai források figyelembe vételével, bizonyos mértékű túltervezéssel kerültek megállapításra.
			Fenntartható településfejlesztés (ERFA 9.) Fenntartható városfejlesztés (ESZA) Ez a megyék által kijelölt városi jogállású településeket érinti? A megyei fórumon elhangzott Veszprém Pápa kijelölés nem elfogadható. Minden szakmai alátámasztást nélkülöz. Rendkívül hátrányosan fogja a megyét hosszútávon érinteni. Erről szakmai egyeztetés szükséges.	Az online járási fórumon nem esett szó egyes városok "kijelöléséről".
			oktatási intézmények fejlesztésénél célszerű lenne nem csak energetikai fejlesztésekig eljutni. ezek mellett kell a vizesblokok felújítása, udvar rendezése, közösségi terek kialakítása….és itt kötelezővé tenni a felszíni vizek helyben tartását, hogy a szemléletet átadjuk	Nem megyei területfejlesztési szint.
			Kegyeleti parkok, sírkertek fejlesztése a tervezett 400 milliót soknak érzem az egyéb célokkal szemben. pl Rendszeres testmozgás programok megvalósítása a megye településein 8.	A forrásértékek a projektötletgyűjtés eredményei, az előző időszak tapasztalatai, a várható uniós és hazai források figyelembe vételével, bizonyos mértékű túltervezéssel kerültek megállapításra.
			Elektromos töltőállomások létrehozása túlzónak érzem. A GZR IFKA pályázat alapján kevés település fog belevágni. Nagyon nem éri meg jelenleg. A településeken "zöld zónák" létrehozása - inkább fel kéne cserélni a forrásokat.	Korábbi észrevételében véleményező a töltőállomások létrehozásának várható gyors ütemére figyelmeztetett, ehelyütt pedig a becsült forrást sokallja.
			2.6. Együttműködés keretében tervezett fejlesztések Városok közötti együttműködésen való projekteket ösztönözni szükséges. EUCF keretében az öt város Beruházási koncepciót készít. javasolt, hogy erre kerüljön elkülönítésre külön keret energetikai vonalon.	A megyei területfejlesztési koncepció az országos irányelvekkel összhangban a térszervező központ város és a hozzá sok szállal kapcsolódó, vele együttműködö térsége összehangolt fejlesztését tekinti elsődlegesnek, és kevésbé a város és város közötti együttműködéseket. De a Koncepció is számol pld. Tapolca-Sümeg mint "ikervárosok" együttműködésével.
			Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 27. § (1) bekezdése szerint „A megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. A megyei önkormányzat képviselő-testülete a közgyűlés.” Kérjük, hogy a törvény szellemében az egész megye érdekeit vegyék figyelembe.	A Megyei Önkormányzat által készített dokumentumok alapvető célja és feladata természetszerűleg a megye egésze összehangolt fejlesztése.
			A Veszprém Megyei Önkormányzat részére január 12-én került írásosan megküldve azon kérés, hogy a megye nagyobb városaival kerüljön sor külön egyeztetésre. Továbbra is igényelnénk az egyeztetést.	A Veszprém Megyei Önkormányzat az egész megye érdekeit képviseli, a megye egészéért viselt felelősséggel járt és jár el.

Veszprém Megyei Kormányhivatal Kormánymegbízott	2020.12.17./12.18.	2021.01.29	A Területfejlesztési Koncepcióban és a Területfejlesztési Programban meghatározott célokkal és specifikus célokkal, valamint a hozzájuk rendelt prioritásokkal egyetértek, azokkal kapcsolatosan észrevételt nem teszek.	Támogató észrevétel, választ nem igényel.
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Veszprém Megyei Szervezete	2020.12.17.12.18.	2021.02.01	A NAK Veszprém Megyei Szervezete a honlapon található anyagokat áttekintette és azon a véleményen van, hogy a készülőben lévő operatív és stratégiai programok a koncepcionálisan létező megyei agrár és élelmiszeripari fejlesztéseket lehetővé teszi, a kedvezményezetti kör a kormányzat és a megyei agrárpolitikának megfelel. Fentiek miatt szövegszerű változtatási igényeket nem teszünk, a készülőben lévő dokumentumokat továbbiakban is figyelemmel kísérjük.	Támogató észrevétel, választ nem igényel.
Várpalota Város Önkormányzata	2020.12.17./12.18.	2021.02.01	A Veszprém Megyei területfejlesztési dokumentumok megújítása tárgyában 2021. január 19. napján (kedd) 13.00 órakor tartott online egyeztetésen Campanari-Talabér Márta, Várpalota Város Polgármestere azzal a kéréssel fordult a Tisztelt Címzettehez, hogy a tárgyalt dokumentumokban kerüljön említésre az alábbi két pont. Kérem, hogy a Várpalotai Járásra vonatkozó részekben a fentiek kerüljenek említésre.	A kért kiegészítés megtörténik.
			iPalota Tudományos és Technológiai Park Az Innovációs és Technológiai Miniszter a 2020. június 16. napján kelt ÁFT/48088-1/2020-ITM iktatószámú levelében tájékozatta Önkormányzatunkat, hogy az ipari parkokról szóló 272/2011. (XII.22.) Korm.rendelet 2. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a "Tudományos és Technológiai Park" címet az iPalota Tudományos és Technológiai Park megkapta. Az iPalota Tudományos és Technológiai Park Várpalota gazdasági és történelmi hagyományaira épül, ahol a nemzet gazdaságfejlesztését is befolyásoló helyi fejlesztés a jövő technológiájára alapozva történik, mindez szinergiában a Zrínyi 2026 programmal. Az iPalota zászlóshajó-projektjei a számítógépes szimulációra, anyagtudományra és a kognitív tudományokra koncentrálnak, hangsúlyos kitekintéssel a szakképzésre. Az iPalota Tudományos és Technológiai Park kiemelt nemzetközi figyelmet kapott az elmúlt hónapokban.	A kért kiegészítés megtörténik.
			Védelmi ipari beruházás Egy nagykaliberűlőszer-gyár, valamint egy robbanóanyaggyár létesítéséről írt alá 2020. december 17. napjá a magyar állam szerződést a Rheinmetall cégcsoporttal. Mindkét üzem Várpalota vonzáskörzetében, ám a lakott területektől távol épül majd fel. A várpalotai lőszergyárban készülő 30, 120 és 155 milliméter kaliberű lőszerek többek között a honvédség Lynx gyalogsági harcjárműveinek, Leopard 2 harckocsijainak, illetve PzH 2000 önjáró lövegeinek ellátásához szükségesek, de egy gránátok gyártásához szükséges sort is telepítenek majd a modern üzembe. – Emellett létesül a város vonzáskörzetében egy hexogén, más néven RDX robbanóanyaggyár is. A modern világban egyre nagyobb mennyiségben használják ezt a robbanóanyagot, rendkívül stabil vegyületről van szó.	A kért kiegészítés megtörténik.
Tapolca Város Önkormányzata	2020.12.17./12.18.	2021.02.01	**SWOT analízis**	Koncepció tervezet
			3.6. fejezet Tapolca járásra vonatkozó részt kívánjuk pontosítani: A fejlesztési célok közül ki kívánjuk venni a közösségi közlekedés sorból az Intermodiális csomópont lehetőségét, mivel TOP 3.1.1 forrásból újul meg a belvárosban található buszpályaudvar együttműködve a Magyar Államval.	A kért javítás megtörténik.
			3.6. fejezet Tapolca járásra vonatkozó részt kívánjuk pontosítani, kiegészíteni: A tapolcai szennyvíztisztító telep korszerűsítése részben, KEOP, KEHOP pályázatnak köszönhetően már megtörtént egy konzorcium keretében lezajlott pályázatnak köszönhetően.	A javítás az észrevételnek megfelelően megtörténik.
			3.6. fejezet Tapolca járásra vonatkozó részt kívánjuk pontosítani, kiegészíteni: Tapolca város belterületének egy része megkapta a „gyógyhely” minősítést. A gyógyhely pályázat kapcsán összeállításra került egy pályázati anyag, mely még mindig aktuális annak felülvizsgálatát követően.	A kért javítás megtörténik.
			3.6. fejezet Tapolca járásra vonatkozó részt kívánjuk pontosítani, kiegészíteni: Közlekedés fejlesztési részt ki kívánjuk egészíteni a következőkkel: •a 84. számú főút korszerűsítésével, felújításával. •Balatonfüred – Tapolca és az Ukk – Tapolca – Keszthely vasútvonalak villanyosítása •Kerékpárút hálózat bővítése, fejlesztése a következő irányokba: Tapolca – Lesencetomaj, Tapolca – Zalahaláp, Tapolca – Sümeg, Tapolca – Gyulakeszi és Tapolca-Diszel – Veszprém	A közúti és vasúti javaslat beépítésre kerül, a kerékpárhálózat bővítése a jelenleg készülő megyei kerékpáros terv szerint javasolt.

			3.6. fejezet Tapolca járásra vonatkozó részt kívánjuk pontosítani, kiegészíteni: •Településfejlesztési résszel ki kívánjuk egészíteni, melynek részei: - szociális és bérlakás építések, - egészségügyi alapellátás fejlesztés (gyermekorvosi, felnőtt háziorvosi, fogászati és védőnői ellátás korszerűsítése), - belterületi utak bővítése, korszerűsítése, - közlekedésbiztonsági és parkolási lehetőségek kialakítása, fejlesztése - csapadék és szennyvízrendszer fejlesztés, - településközpontok megújítása ponttal. •Városszerkezeti fejlesztések, lakó és életkörülmények javítása, közösségi terek fejlesztése (játszóterek, sportpályák, egyházi épületek – ingatlanok pl.: templom, stb.	A járási egyoldalas összefoglalók mélységét meghaladó felsorolás, amelyet javaslunk a városi ITS-ben megtenni.
			3.6. fejezetTapolca járásra vonatkozó részt kívánjuk pontosítani, kiegészíteni: alternatív energiaforrások támogatása sor kiegészítése: alternatív energiaforrások térnyerésének elősegítése, energiahatékonyság növelése mind a középületek, mind a lakóépületek tekintetében, energiaközösség kialakítása (plusz dokumentum beküldése, pontosítással) Tapolca_ 6_sor fájlnevű kiegészítő dokumentumban részletesen kifejtve	Az alternatív energiák támogatása szerepel az anyagban. Az energiaközösség témaköre nem járási szintű feladat, hanem megyei szinten kezelendő.
			3.6. fejezet Tapolca járásra vonatkozó részt kívánjuk pontosítani, kiegészíteni: turizmus fejlesztés kiegészítése együttműködésben megvalósuló lehetőségek kihasználásával	A kért kiegészítés megtörténik.
			3.6. fejezet Tapolca járásra vonatkozó részt kívánjuk pontosítani, kiegészíteni: Tapolca város járásközponti szerepének erősítése Tapolca_9_ sor fájlnevű Kiegészítő dokumentumban részletesen kifejtve	Valamennyi járásközpont esetében egyaránt cél a járásközponti szerepkörök erősítése és a város és térsége együttműködésének erősítése.
			Fenntartható városfejlesztések kiemelése – járási központok számának bővítése – Ajka, Balatonfüred, Tapolca és Várpalota beemelésével (plusz dokumentum beküldése, pontosítással)	A Koncepció két összefüggésben is foglalkozik a fenntartható városfejlesztés tárgykörével, és meg is nevezi a várostérségeket, így a kért kiegészítés nem szükséges.
			Operatív program	
			2.6. fejezetA helyi akciócsoportok körét szükségesnek tartjuk kiegészíteni Balatonfüred, Tapolca városaival, mivel ezekben a városokban jelenleg is jól működő CLLD akciócsoportok vannak	A kért kiegészítés megtörténik.
Papkeszi Község Önkormányzata	2020.12.17./12.18.	2021.02.01	**VESZPRÉM MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ MÓDOSÍTÁSA EGYEZTETÉSI VÁLTOZAT**	
			1.3. Vidékies térségek értékalapú megújítása, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása, e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása	Idézet a Koncepcióból, választ nem igényel.
			A turizmus kiemelkedő jelentőségű Veszprém megye gazdaságában kiemelten a megye Balaton üdülőkörzethez tartozó térségekben, a balatoni turisztikai kínálatot bővítő és kiegészítő módon a Bakony és a Bakonyalja településeiben, Veszprémben, a Somló térségében, kiegészítő jelleggel pedig – foglalkoztatást és megélhetési lehetőséget bővítő módon – a megye vidéki térségei sajátos és egyedi helyi turisztikai potenciállal rendelkező településeiben (térségi programkínálattá szervezve) Várpalota-Pétfürdő-Berhida-Papkeszi-Balatonfűzfő ipari innovációs tengely: vegyipar erősödésének, betelepülésének elősegítése, meglevő létesítményeinek hasznosítása, fejlesztése. A településünk vegyipari körzetbe van besorolva (22.és 32. oldal) a Balaton, Bakony közelsége és a Séd vízivilága valamint a Kalapos vártető a turizmus másodlagos célterülete és Papkeszi kiugrási lehetősége lehet, amit a rendezésitervünkben is megfogalmaztunk.	Papkeszi jelentős vegyipari múlttal rendelkezik, ami elvitathatatlan. Azonban a Balaton közelsége miatt a turizmus szerepe is növekedhet, ami hatékonyan járulhat hozzá a település fejlődéséhez.
			A településen teljes mértékben megszűnt a vegyipar. Sajnos a kármentesítés nem történt meg a volt gyárterület ebben az állapotában nem jelent fejlődési lehetőséget a településnek. Az idézett szakasz sem említi a kármentesítendők között.	A Koncepció valamennyi felhagyott korábbi bányászati, honvédségi, vagy egyéb degradált terület újrahasznosítását támogatja.
			(87. oldal) Tájrehabilitáció Veszprém megye területén számtalan tájsebet jelentő felszíni bánya, anyagnyerőhely, katonai gyakorlótér, lőtér, vagy felhagyott ipari terület található. A tájrehabilitációról a Balaton térsége kapcsán történik csak említés. A tervezett zöldinfrastruktúr fejlesztéseket a barnamezős területek, tájsebek rehabilitálásával is össze kell kapcsolni.	A Koncepció valamennyi felhagyott korábbi bányászati, honvédségi, vagy egyéb degradált terület újrahasznosítását támogatja.

			A falusi turizmusban rejlő lehetőségek kihasználása, a kerékpározás lehetőségének és biztonságának javítása és a speciális helyi termékek előállításának. A térségi kerékpárút hálózat (a megyei területrendezési tervben meghatározott) tervezett elemei (és kapcsolatrendszere): (66. oldal)	A Koncepció kiemelten foglalkozik a falusi turizmus és a kerékpáros turizmus megyei céljaival.
			▪ Várpalota - Pétfürdő – Berhida A Balaton megközelítése miatt Papkeszit átszelő kerékpárút része fontos a Várpalotai szakasznak. Hiába van a település öt kilométerre a Balatontól a biztonságos kerékpárút nem vezet oda.	A Koncepció kiemelten foglalkozik a falusi turizmus és a kerékpáros turizmus megyei céljaival.
Devecser Város Önkormányzata	2020.12.17./12.18.	2021.02.01	**Területfejlesztési Koncepció, Operatív Program**	
			Devecseri Járás 92. oldal;28. oldal, 3. prioritás Lakosság egészségi állapotának javítását célzó fejlesztések, sport lehetőség biztosítása a járás lakosainak, intézményeinek számára – Sportcsarnok, tanuszoda építése a Devecseri járás központjában	"Lakosság egészségi állapotának javítását célzó fejlesztések, sport lehetőség biztosítása a járás lakosainak" javaslattal kiegészült a járási összefoglaló. A többi részletes javaslat meghaladja a megyei területfejlesztési koncepció mélységét, e tárgykörök megjelenítésére a városi ITS kínál lehetőséget.
			Devecseri Járás 92. oldal; 28. oldal, 2. prioritás Településfejlesztés – Városközpont -Deák tér és Szabadság tér – rehabilitációja. Városrészi központok -Óváros, Ligetváros, Tókert, Újváros- szolgáltató övezetek kialakítása. Közösségi terek infrastrukturális fejlesztése.	"Lakosság egészségi állapotának javítását célzó fejlesztések, sport lehetőség biztosítása a járás lakosainak" javaslattal kiegészült a járási összefoglaló. A többi részletes javaslat meghaladja a megyei területfejlesztési koncepció mélységét, e tárgykörök megjelenítésére a városi ITS kínál lehetőséget.
			Devecseri Járás 92. oldal, 28. oldal, 2. prioritás Elkerülő utak, belterületi mellékutak rekonstrukciója és fejlesztése, valamint körforgalmak építése a közlekedés biztonságosabbá tételének érdekében.	"Lakosság egészségi állapotának javítását célzó fejlesztések, sport lehetőség biztosítása a járás lakosainak" javaslattal kiegészült a járási összefoglaló. A többi részletes javaslat meghaladja a megyei területfejlesztési koncepció mélységét, e tárgykörök megjelenítésére a városi ITS kínál lehetőséget.
			Devecseri Járás 92. oldal;28. oldal, 3. prioritásJárási Egészségügyi Alapszolgáltatási Központ, ún. Egészségház (Járási Rendelőintézet) létrehozása a szakmaiság, költséghatékonyság, fenntartható működés és a lakosság komfortérzetének, a betegek ellátásának javítása érdekében. Önálló épület építése vagy kialakítása.	"Lakosság egészségi állapotának javítását célzó fejlesztések, sport lehetőség biztosítása a járás lakosainak" javaslattal kiegészült a járási összefoglaló. A többi részletes javaslat meghaladja a megyei területfejlesztési koncepció mélységét, e tárgykörök megjelenítésére a városi ITS kínál lehetőséget.
			Devecseri Járás 92. oldal; 28. oldal, 3. prioritásJárási Mentőszolgálati Központ (Mentőállomás) létrehozásaa 8-as nemzetközi főút és az észak-déli közlekedési főtengely metszéspontjánál. Önálló épület építése vagy kialakítása, működéshez szükséges infrastruktúra fejlesztése.	"Lakosság egészségi állapotának javítását célzó fejlesztések, sport lehetőség biztosítása a járás lakosainak" javaslattal kiegészült a járási összefoglaló. A többi részletes javaslat meghaladja a megyei területfejlesztési koncepció mélységét, e tárgykörök megjelenítésére a városi ITS kínál lehetőséget.
			Devecseri Járás 92. oldal, 28. oldal, 3. prioritásJárási Katasztrófavédelmi Örs létrehozása.Önálló épület építése vagy kialakítása, működéshez szükséges infrastruktúra fejlesztése.	"Lakosság egészségi állapotának javítását célzó fejlesztések, sport lehetőség biztosítása a járás lakosainak" javaslattal kiegészült a járási összefoglaló. A többi részletes javaslat meghaladja a megyei területfejlesztési koncepció mélységét, e tárgykörök megjelenítésére a városi ITS kínál lehetőséget.
			Devecseri Járás 92. oldal, 28. oldal, 2. prioritásJárási Konferenciaközpont létrehozása. Önálló épület építése vagy kialakítása, szükséges infrastruktúra fejlesztése.	A Koncepció tartalmazza a Somló vidék turisztikai fejlesztését, e fejlesztések keretében konferenciaközpont is beilleszthető.
Balatonfüred Város Önkormányzata	2020.12.17./12.18.	2021.02.03	**Átfogóan Veszprém megye Településfejlesztési Programja**	

			A fenntartható városfejlesztési intézkedések közé városunk, Balatonfüred nem került be, a véleményezésre kikerült dokumentumok alapján Veszprém megyében csak két város, Veszprém és Pápa kiemelését tervezik. A pályázati tervezetek áttanulmányozása során örömmel olvastam a fenntartható városfejlesztések témakörében kiírt pályázati tervezetet, amely valóban lehetővé teszi egy település, egy város komplex és integrált fejlesztését. Alapvetően az ilyen pályázati kiírásoknak lenne értelme, hiszen egy városrészt szervesen, több terület egységes fejlesztésével lehetne megújítani. Végre teljes mértékben azt tudnánk fejleszteni, amit szeretnénk, és nem feltétlenül azt, amire pályázati kiírás megszületett. Veszprém megyéhez tartozik a Balaton Kiemelt Térség jelentős része, sem itt a fenntartható városfejlesztés tekintetében, sem pedig az egyéb pályázati tervezetek kapcsán balatoni allokációt nem látok, holott a korábbi anyagokban, tervezetekben balatoni forrás elkülönítés szerepelt. Ezt problémásnak látom.	A fenntartható városfejlesztési intézkedésekre vonatkozó észrevétel túlmutat a megyei területfejlesztési koncepción és programon. Az elfogadásra kerülő VMOP figyelembe vételével készítendő megyei Integrált Területi Program (ITP) kidolgozása során kerülnek meghatározásra a „Fenntartható városfejlesztés" intézkedésbe bevonandó városok. A jelenlegi egyeztetési eljárásnak nem tárgya a megyei ITP. A területfejlesztési koncepció Veszprémet, mint megyeszékhelyt és a megye stratégiai központi térségét, Pápát pedig a Nyugat-Magyarország Gazdasági Övezet egyik gyújtópontjának számító Győr térségéhez fűződő sokszálú kapcsolatrendszere alapján tárgyalja.
Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ		2021.02.05	**Általános megállapítások a dokumentumokra vonatkozóan:**	
			A dokumentumok mindegyike szisztematikusan kitér Veszprém megye egyedülállóan gazdag turisztikai potenciáljának hasznosítási lehetőségeire (ld. pl. Stratégia 37-39. o.), és a turizmus térségspecifikus alágazatainak fejlesztése, mint kiemelt cél megjelenik a prioritások között. A Koncepcióban kiemelt szereppel jelenik meg a Balaton térsége, és az anyag foglalkozik a balatoni turizmus és Bakony-térségének összekapcsolásával, a szezonalitás problémáira adható válaszokkal. A Koncepcióból ugyanakkor hiányzik az aktív turizmus és nem kerül nevesítésre és kiemelésre a célterületben rejlő nagymértékű potenciál sem. A 2021-27-es forrástervezéshez igazodva ugyanakkor, a VMOP szerinti további releváns intézkedések között már külön pontként szerepel az aktív- és öko-turisztikai fejlesztés (ld. Stratégia 49. o.).	Aktív turizmus fontosságára utalással kiegészül a Koncepció
			Az aktív- és ökoturizmus vonatkozásában konkrét szakmai javaslatok:	
			Javasoljuk, hogy a hálózatosodás szempontjait figyelembe véve a Koncepcióban kerüljenek beazonosításra az alábbiak (ld. Koncepció 20. o.), majd pedig a **Stratégiában konkrét fejlesztésként jelenjenek meg az alábbiak:**	
			A szabadidős turizmushoz kapcsolódóan a gasztro-, kulturális-, szakrális turizmus, valamint az aktív- és ökoturisztikai együttműködésekben rejlő potenciál kiaknázása szükséges (pl. a Tihany-Pannonhalma zarándokútra aktív- és egyházi turisztikai vonatkozásának összehangolása). Az egyes attrakciókat a hálózatosodás elvét követve szükséges piacra vinni (aktív turisztikai csomagajánlatok formájában)	A beazonosítás a vélemény alapján megtörténik.
			Járműmódok – pl. kerékpáros, lovas, gyalogos és vízitúra útvonalak és szolgáltatások - összekapcsolása szükséges (a Balaton térsége és a Bakony gyalogos turizmusának összekapcsolása és fejlesztése; a korábbi, pontszerű fejlesztések esetében a folyamatban lévő és jövőbeli kerékpáros és vízitúra járműmódot érintő fejlesztésekkel való összehangolás)	Az összekapcsolás szükségességével kiegészül a Koncepció.
			Többek között célzott szállás, és szolgáltatásfejlesztés révén a Magas-Bakony egyedülálló táji adottságainak vonzóbbá tétele	Kiegészítés megtörténik.
			A természet- és klímavédelemben, ill. a környezeti nevelésben és a szemléletformálásban az aktív turizmus szerepe kiemelendő! Javasoljuk, hogy a helyi, régóta és jól működő civil szervezetek (pl. Pangea Egyesület, Bakony-Balaton Környezetvédelmi Oktatóközpont Egyesület, stb.) bevonásával a környezeti neveléshez kapcsolódó turisztikai lehetőségek, így pl. az iskolai táborok, Vándortábor Program kiaknázására fejlesztési elképzelések épüljenek. Ugyanígy fontos a fenntartható közlekedésfejlesztés hangsúlyozása, az alternatív közlekedési módok, azaz a kerékpáros és a gyalogos közlekedés, ill. az e-bike fejlesztése. (ld. Koncepció 69. o.)	Fenntartható közlekedési módokat tartalmazza az anyag. Civil szervezetek szemléletformáló tevékenységével kiegészül.
			Kaja-kenu és SUP strarthelyek fejlesztése a Balatonon, az északi part aktív turisztikai kínálatának szélesítése ezzel a népszerű sportággal.	Kiegészítés megtörténik.
			Az aktív turisztikai fejlesztések és a digitalizáció összekapcsolásának szükségessége nem kerül kifejtésre az anyagokban. Javasoljuk, hogy a megyében tervezett turisztikai fejlesztések támogatásakor a digitalizációt, a legmodernebb informatikai alkalmazások nyújtotta új lehetőségek beépítését helyezzék előtérbe (ld. Stratégia 45. o.). **Konkrét javaslataink e pontot illetően:**	Időközben a digitális turizmus megjelenítésre került a Koncepcióban.
			Együttműködő partnerként ezen a ponton javasoljuk az AÖFK nevesítését az anyagban és az ún. „Digitális Vándor" projekttel való kooperációt	Kiegészítés megtörténik.
			További javaslatunk Digitális tanösvények létrehozása (pl. úrkúti őskarszt, szentbékkállai kőtenger, tanúhegyek, Somló-Ság hegyek vulkanikus ösvényeire digitális tanösvények kialakítása), amelyek révén a megye és a Balaton-felvidék egyedülálló tájai megismertethetőek és aktív turisztikai potenciál terén jobban kiaknázhatóak lennének.	Kiegészítés megtörténik.
			Operatív Programban az alábbi kiegészítéseket szükséges megfontolni:	
			Veszprém megye turisztikai szegmensének gazdasági hasznosítása tekintetében érdemes kiemelten kezelni az aktív turisztikai területeket. Szükségesnek látjuk a megye egyes térségeire vetítve a releváns aktív turisztikai ágazatok nevesítését is (kerékpár, gyaloglás, vízi turisztika, lovasturizmus, síturizmus külön kezelése).	Az OP aktív- és ökoturisztikai fejlesztések c. fejlesztési kezdeményezése, valamint számos további turisztikai program magába foglalja a felsorolt szakágakat is. Az OP releváns céljai kiegészítése megtörténik a felsorolt ágazatokkal, kiegészítve a vitorlázással is.

			Az aktív turizmus fejlesztésével párhuzamosan szállás-, kölcsönzői- és speciális vendéglátási szolgáltatások fejlesztése. Ennek feltétele többek között a helyben megvalósuló turisztikai irányú oktatás is. (ld. Operatív Program 40-41. o.)	2. prioritás területi céljai táblázat kiegészítésre kerül.
			Az Operatív Program (ld. 65. o.) nem foglalkozik az e-bike rendszer fejlesztési iránnyal, szükségesnek látjuk az anyagba ennek beemelését	A területfejlesztési dokumentumok biztosítják az - egyébként települési szintű megoldást igénylő - e bike rendszer kiépíthetőségének feltételeit. Veszprém-Balatonalmádi-Balatonfüred térségében a sajátos domborzati viszonyok kedveznek a kerékpározásnak, így támogatható az e-bike rendszer sportolási, mobilitási és turisztikai szempontból is. Az OP kerékpáros fejlesztési kezdeményezése kiegészítésre kerül.
			Az együttműködő partnerek sorába javasoljuk, mint szakmai partnert beemelni Az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központot (ld. Operatív Program 87-88.o.)	Kiegészítés megtörténik.